

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

II. év.

Budapest, 1898, szerda, február 2-án.

33. szám.

A rendőrség.

Most már nem az a baj a budapesti rendőrséggel, hogy mihaszna, hanem az, hogy kotnyeles. Bizonyos tehát, hogy ez a rendőrség az utolsó tíz esztendőben sokat haladt. Az egyik végtől eljutott a másik tulságig.

De vajjon ki vette észre, hogy e gyors haladásban mikor járt a rendőrség az ut középetáján? Mikor volt körülbelül egyenlő távolságban egyfelől a tehetlenségtől, másfelől a tulbuzgalomtól? Mikor voltunk a rendőrséggel megelégedve? Mikor volt a rendőrség jó?

Soha.

Nehogy a budapesti rendőrség a méltánytalan megítélés miatt különösebben panaszkodhassék, megnyugtadjuk, hogy a világ minden egyéb rendőrségét is szakasztott ilyen elégedetlenkedve bírálják mindenütt. Amikor azonban a budapesti rendőrség ebben vigasztalást lel, a világért se higgye, hogy a rendőrség ellen mindig zsörtölődő közönségnek, sajtonak és parlamenti embereknek nincs igazuk.

Igenis igazuk van. A rendőrséget mindig nagyon szemmel kell tartani és mindig szemére kell hányni minden hibáját. Mert nincs közhatalom, melynek akár gyöngesége, akár tulereje annyi embernek s olyan közvetlenül volna káros, mint a rendőrségé. S még amikor a rendőrség komoly károkat nem is okoz, akkor is szünetlenül környékezi az a veszedelem, hogy ügyetlenségével nevetséges, tulbuzgalommal pedig alkalmatlan lesz.

A budapesti rendőrséget is addig tartották nevetségesnek, mig nem egyszerre kiszült, hogy alkalmatlan. Előbb sehol sem volt ott. Most mindenütt ott van. Előbb semmivel sem törődött. Most mindenbe beleakad. Előbb a gazembereket sem fogta el. Most egyre-másra fogdos el olyanokat is, akikre sehogysem tudja rábizonyítani a gazemberséget.

A budapesti rendőrség ez óvatos kitételünkre jelentőségteljesen elmosolyodik. Meg van vele elégedve. Ime, mi magunk sem merjük azt állítani, hogy becsületes embereket is elfogdos. Csak annyit vetünk a szemére, hogy elfogdos olyanokat is, akikre a gázságot rábizonyítani nem lehet.

Hát kérjük tisztelettel a budapesti rendőrséget, hogy tárgyilagos óvatosságunkban ne lássa hibájának mentségét. A rendőrség szempontjából senkit, akire a gázságot classice rábizonyítani nem képes, csak úgy sejtés, gyanu és rendőri psychologia alapján hüvösre való gazembernek tartani nem szabad. Mi, közönség, nagyon jól tudjuk, hogy egy világáros Babilonjában temérdek a veszedelmes, mindenre képes gonosz existenciá. Sőt mikor a rendőrség egy-egy szenzációs uri razzitát tart s mi az elfogottak névsorát olvassuk, rendesen azt látjuk, hogy csupa olyan akad horogra, akit magunk is régen kétes alaknak ismertünk. Csakhogy ha már egyszer a kétesre a rendőrség rátette a kezét, akkor elvárjuk, hogy az ne legyen többé csupán kétes. Ettől fogva, megbizván rendőrségünk bölcsességében, bizonyosra

akarjuk venni, hogy az valósággal megérett a kriminálisra.

Aztán napokig, vagy épen hetekig tartó herce-hurca után kiszül, hogy a rendőrség semmivel sem tud többet az illető kétesről, mint mi. Pedig nekünk nincsenek büvös rendőri szemüveggel ellátott detektivjeink s nincs sem jogunk, sem tudományunk, sem időnk arra, hogy a kétes existenciáknak jól a kártyaiba pillantsunk.

Mi nem fogjuk el a kétest csak azért, mert kétes. A rendőrség elfogja csak azért. Ezzel azután nekünk, a közönségnek, a lehető legrosszabb szolgálatot teszi. Mert átkisértetvén a kétes, a hiába való rendőri faggatás után, az ügyészséghez, onnan, a kellő bizonyítékok hiján, mielőbb szabadul. És ettől fogva, ha becsülete nincs is, van neki legalább egy becsületességi bizonyítványa. Imhol, e polgártársunk szigorúan megvizsgáltatott és bűn nem találtatott ő benne!

Ezt talán a kétes existenciák magyar királyi *immunizálásának* lehetne nevezni. A rendőrség beoltja őket a rövid tartamu rendőrségi letartóztatással a komolyabb, tartósabb és terhesebb börtön ellen. Aki egyszer ilyen oktalan rendőri zaklatást szerencsésen kihevert, az a méltatlanul üldözött ártatlanságot játszva, sokáig nyugodt és bizonyos lehet a felől, hogy nem fogják egyhamar megint zaklatni, akármilyen kétes is. A rendőrség az ilyenekkel szemben perveszties és lefőzött. Nagyon meggondolja, mig másodsor is összeakasztja a rudját vele.

De miért nem gondolja meg mind-

Hajnalban a kapu előtt.

Reggel négy óra van. Fölkelek, hogy kinyissam a kaput, minthogy ma mosás lesz s jön a mosóné. Van ugyan csengetyű a ház falában, de az nem jó dolog, az a csöngetés. Attól mindenki meg szokott rémülni, hogy ugyan ki jön, mit hoz, mi hirrel van. Csöngetni csak a távirathordó szokott, a távirat pedig rendszerint rossz eseményeket jelent. Azért jár sebesen. A jó hir, az lassan jár, azt ötkrajezáros levélben szokták küldeni, pedig a rossz hirt kellene lassan küldeni, mert az mindig elég jókor ér. Így hát inkább nyissuk ki a kaput, hogy a Mária néni ne csöngessen s ne ijedjen meg senki a házban, hogy jaj, talán táviratot hoznak. (Bolond dolog is az nagyon; a világ több ezer évig meg volt nélküle és még sem fordult fel.)

Az utcán még teljes sötétség van s szalad a rudas ember, hogy oltogassa a lámpákat. Ilyenkor mindig szalad, ellenben mikor gyújtogatni kell, lassan jár. Ugy lehet, siet haza, hogy lefekhessen. A csizmáját a kopogásáról meg lehet ismerni, mert esztendők óta mindig ő járja ugyanezen lámpákat s mindig ugyanazon csizmákban. Valami régi mester varrhatta még e bőroket össze s e régi mesterek var-

rásai néha tovább tartanak, mint maga az ember.

Messze az utca végén arra belőlről, láрма hallatszik. Nem látni ugyan semmit, hanem azért fölteszek tíz forintot, — nem, annyit nem teszek, hanem öt forintot fölteszek egy régi Mária-huszas ellen, hogy a cigányok jönnék. Illetve mennek, mert most haladnak haza. A hajnali ködben csak elmosódottan következik el idáig a láрма, azért mégis csak meg lehet ismerni a csodálatos fojtott torokhangokat s a darabba harapott szavakat. Hiába vannak itt már pár száz éve, hiába feledték el anyanyelvük szavait: a szó, az elveszett, de a hang megmaradt. Ilyenkor hajnalban különösen megvan náluk, mert ilyenkor hajnalban ital van bennük, mikor a vendéglőkből hazatérnek. Azaz, hogy nem a vendéglőkből, hanem az apró pálinkamérésekből, amelyeket már hajnalban kinyitogatnak. Az urfi, aki huzatta velük, hiába fizette nekik a pezsgőt. Azt is megitták ugyan, de az után mégis csak a pálinka kell, valami jó, amelyik mar. Mintha kismaeszkát nyelne az ember, aztán a kismaeszkát a farkánál fogva valaki huzgálná kifelé, a kismaeska pedig a körmével kapaszkodik a torkába. Ez az igazi s ettől van jökédve a rom-oknak, amint most, mint minden haj-

nalon, haladnak hazafelé. Valamennyi erre lakik a felsővároson. Ez onnan datálódhat, hogy hajdanta erre voltak a cigánykovácsok telepei, ahol patkót, lapátot, szántóvasat csináltak és verték ama híres halfogó piczékét kaszaoromból, továbbá régente gazdag hajós és halász uraimék is nagyobb kedvvel ropták az őszinte magyar tánczot, mint e mostani szük időben. Ámbár hiszen mindegy. Mert nekik most is csak olyan jó kedvük van s manapság már nem is kell féllábon muzsikálni az uraknak. (Az igaz, hogy kevesebbet is adnak érte.) Így haladnak el a ház előtt s a vén kontrás, akit vagy huszonöt év óta ismerem mindig ilyen vén formájában, hangosan szavalt a többieknek:

— Mégmunka rég ast a Pista tekintetős ur, Isten nyugtassa, hogy szó: szellő; kontraktus: papiros; pénzs á fundamentum.

Hm. Ők a régiekről emlékeznek, menvén hazafelé a fagyos hajnalon. Az ember igazán nem tudja, halála után szó róla hol esik.

Odaát a pinceablakban kigyulladt a világ. Valószínűleg fölkel a cseléd. Már jökésön lehet s a Mária néni még sem jön. Lehet, hogy az urával van baja, mert valami borzasztó rossz ura van neki. Meg a gyerekeket is el kell látni. Azoknak ajánlatos annyi ételt főzni, hogy délre is maradjon, mert biz ilyen-

járt először? Miért tesz úgy, mint az ügyetlen légyvadász, aki számítás és türelem nélkül csapkodván a légy után, nagyot csattint a maga orrán, de elröp-penti a legyet?

És azonfelül, hogy az elhamarkodott s kudarcban végződő rendőri lefartóztatások gyakorlati szempontból inkább használnak a kétes existenciáknak, semmint ártanak, itt van még egy másik nagy elvi szempont is! A személyes szabadság szempontja. Ebből a szempontból egyáltalán menthetetlen, hogy a rendőrség egyre-másra fedez fel bűntetteket, melyeket bebizonyítani nem tud s minduntalan tartóztat le embereket, akiket rövidebb-hosszabb nyaggatás után szabadon kell eregetni.

Az igaz, hogy azok az emberek, akikkel ez eddig megesezt, általában nem azok közül valók, akik közbecsülésnek örvendeznének. De ez mindegy. Ha a rendőrség gáncsolatlanul próbálkozhatnék meg ma a kétes existenciákkal, belemelegedvén a hatalmaskodásba, hovatovább egészen tisztességes emberekkel is megeshetnék ugyanaz. Sőt még az sem bizonyos, vajjon azok közt, akikkel a rendőrség olyan kurtán-furcsán bánt el, nincs-e szintén tisztességes ember is. Elvégre azért, mert valaki a rendőrségnek is, meg nekünk is egyaránt kétes, nincs kizárva, hogy tisztességes ember ne legyen. A gyanu, bizonyítékok híján, lehet téves is.

Principiis obsta! Abból az elvből, hogy könnyüdeden letartóztatni senkit sem szabad, nem engedhetünk. S ha a világ mind ördög volna — s ha mindaz a kétes existencia, akit a rendőrség oly hiábavaló módon rezegetett meg, csakugyan bűnös és veszedelmes volna is!

Nem szóljuk le a budapesti rendőrséget. Nem is hisszük, hogy átlag a rosszabb rendőrségek közé tartoznék. De a legjobb rendőrség sem lehet soha elég

jó s valamennyivel szemben mindig jogosult és szükséges a szigorú kritika.

Akkor is ha mihaszna. De akkor tán még inkább, ha kotnyeles.

A kvóta gépezete.

(p-d) Mintha még sohse tárgyaltunk volna a kvóta dolgában: egyszerre csak elfelejtik az emberek, hogy milyen a kvóta gépezete, hogy mily eljárást kell követni a kvóta meghatározása céljából.

Az osztrákok kezdték, de utóbb hallatszot-tak hangok itthon is, a melyek azt követelték, hogy ne okoskodjunk sokat, ne tréfázzunk újra kvóta-küldöttségekkel: alkudjon meg egymással a kvóta felől a két kormány és terjessze a Ház elé az alku eredményét. Az országgyűlés aztán majd határoz afölött, hogy ratifikálja-e a két kormány egyezségét vagy sem.

Nagyon érthető, ha az osztrákok beszélnek ilyformán. Nemcsak a politikai szempontok teszik indokolttá, ha az osztrák kormány minél kevesebbet akar érintkezni a népképvisellett, de osztrák szempontból teljesen igazolja az osztrák felfogást az osztrák törvény is. Az 1867. december 21-iki törvény 3. §-a csak ennyit mond:

„Die Kosten der gemeinsamen Angelegenheiten (§. 1.) sind von beiden Reichsthéilen nach einem Verhältnisse zu tragen, welches durch ein vom Kaiser zu sanctionirendes Uebereinkommen der beiderseitigen Vertretungskörper (Reichsrath und Reichstag) von Zeit zu Zeit festgesetzt werden wird.“

Itt tényleg nincs szó kvóta-bizottságról, tehát az osztrák kormány vagy az osztrák birodalmi gyűlés tényleg nem kényszeríthető kvóta-deputáció kiküldésére. De egészen más a helyzet a magyar kormány, a magyar országgyűlés szempontjából.

A mi kiegészítési törvényünk 19—22. §-ai azonban oly világosan és határozottan kizárják az osztrák felfogás érvényesülését, hogy ha odaát nem küldenének ki kvóta-küldöttséget, noha arról az ő törvényük nem provideál, akkor teljességgel lehetetlen volna a kvóta meghatározása — az 1867. XII. törvényzikk integritása

mellett. E törvény 19. §-a megparancsolja a kvóta-küldöttségek választását. A küldöttség a kvótára vonatkozóan javaslatot tartozik kidolgozni s ezt a miniszterium az országgyűlés elé terjeszti. A 22. §. még kimondja, hogy: „Az arányra nézve kötendő egyezkedés csak határozott időre terjedhet; annak elteltével ismét ugyanazon módon új egyezkedésnek leendő helye.“ Eddigelé négyszer állapítódott meg kvóta „határozott időre,“ háromszor tiz-tiz évre és most legutóbb egy esztendőre. 1899. január 1-én új időszaknak kell kezdődnie, tehát a kvóta-meghatározás céljára szolgáló egész eljárást a 22. §. szerint újból kell kezdeni. Tekintet nélkül arra, hogy van-e kilátás sikerre vagy nincs.

És az, amit a törvény így előír, nem csupán a formák meghatározása. Nem elég, hogy a kvóta-bizottság meglegyen és egy-két nuntiumot világgá bocsásson. Valósággal kell tárgyalnia és alkudoznia.

Érthetetlen tehát, ha magyar részről is itt és amott felmerült az óhajás, hogy alkudjon meg a két kormány és aztán, ha már minden áron úgy akarja, küldesse ki isten nevében a deputációkat és ratifikáltassa azokkal a maga elhatározását. Hiszen elejétől fogva — egy eset kivételével — az volt nálunk e téren a gyakorlat, hogy a kormány még formulázott javaslatot sem terjeszt a kvóta-bizottság elé. Amikor pedig 1877-ben a magyar kormány kvóta-törvényjavaslat kíséretében terjesztette a bizottság elé a kiszámításhoz szükséges adatokat, ezen méltán fennakadtak és a küldöttség kijelentette, hogy a javaslatot becses anyagnál egyébnek nem tekintheti, mert a kvótára vonatkozó javaslatok kidolgozására „egyenesen maguk az országos bizottságok utasítottak.“ Csudálatos, hogy most némelyek az akkor perhorreszkált eljárást követelik a kormánytól.

A törvény világosan körülírja a kormány-nak a kvóta kérdésében való szerepét, amikor 19. §-ában azt mondja: „E két küldöttség, az illető felelős miniszteriumnak befolyásával részletes adatokkal támogatott javaslatot fog kidolgozni az említett arányra nézve.“

kor csak maguk vannak otthon egész napon át. Az ember is munkába megy, bár szivesebben megy a „zegyletbe“, ahol az országglás gondjait intézi több, más hozzáértőkkel.

Lassan kezdenek jövegetni a külső részekről befelé dolgos népek. Mesteremberek, munkások. A sötétből elővillog a hónap alatt valami fehérség, a kis kendő az, amibe az egész napi ételük van belekötve. Oly kicsi, hogy igazán csoda. Ugyanis kevés a kenyér ezuttal és szűken kell vele bántani. Ahol négyen-ötven vannak egy kenyeres szakajtóhoz, ott nagyon sok karajat levágnak egy nap. Kevés a kenyér, kevés nagyon... A csizmák, amelyek a gyárak, műhelyek és boltok felé sietnek, mind azt kopogják a fagyon: kevés, kevés.

Utánuk pedig azonnal papucsok kezdenek kopogni, apró lánypapucsok: kip-kop, kip-kop. Ezeknek a sarka meg azt veri ki: dehogy kevés, dehogy kevés. Lám, most is mekkorákat viszünk. Hát viszik is befelé a lányok a piacra a rettenetes hizott kenyereket, a melyek oly nagyok, hogy átfogásukhoz két ember szükségeltetik. Ekkorák lehettek azok, amelyekkel a székelyek ijesztgették a tatárokat ama régi ostromok alatt. Lepedőbe kell tenni valamennyit és úgy vinni vállon átalvetőben. A két rudon hordott bibliai szőlőfürthöz illik az ilyen átalvetős kenyér, amelynek héjja a hideg hajnali levegőben

ontja azt a tiszta meleg illatot, amelyet csak a paraszt-sütőkemenczében kap meg a tészta. Hát még a belseje! Micsoda fehéren türemkedik elő, mikor belevágja a piacra a bicskát az asszony! Szép kenyerek ezek nagyon, viszik most be a belvárosba, hogy ott eladják. Mert csak éppen az eladás tekintetében belvárosi a kenyér, egyébként a külső városokra való. A külváros vetette el a buzát, a külváros aratta le, meg is öröltette. A külváros asszonyai gyurták tészta, ők is sütötték ki s a külváros formás leányai viszik be, hogy ez a finom étel annál tetszetősebb legyen. A belváros pedig megeszi. Még jó, hogy ennyi sziveség is kitélik tőle.

Eközben egyre hajnalodik és egyre sötétedik, mert valahonnan a pusztákról ködöt hoz be a szél és lecsapja az utcákra. Ma megint hideg lesz, mivelhogy ködöt csak az északi szél hoz s ennél fogva az éjjel megint sok kerítést fognap lopni. Ne tessék megbotránkozni ezen. Akik kerítést lopnak, azok becsületes emberek, sőt igen becsületes emberek azok, akik csak kerítést lopnak akkor, amidőn igen nagyon fáznak.

Bár kár az ilyesmivel behatóbban foglalkozni, mert tiltott dolgok jóra magyarázása révén bepöröli az embert az ugynevezett Staats-Anwalt. S nálunk nem jó a királyi ügyészekkel kellemetlenségekbe keveredni. Igen furcsa föl-

fogást diktál nekik a törvény. Ha megrágalmozom valamely tisztelt barátomat, akkor fogházra ítéltet és puczolhatom azon idő alatt a Csillagbörtön szép ablakait, ellenben ha a királyt bántom ujságilag, akkor államfogházat kapok s nyolczvan krajczár napidíjat mellé. Ennél fogva ne bántuk a fennálló rendet, bár teljes bensőmet kítárva, igazán nem bírom fölérni észszel, hogy Torontálmegye ezidőszerinti inségesei miért nem követnek el némely államellenes izgatást (mikor kint csak hat krajczárt kontemplálnak nekik, az államfogházban pedig nyolcz hatos dukál minden becsületes izgató magyarnak.)

De most már igazán ne bántuk, mert végleg csak valami rossz eredménye lesz a dolognak. Tökéletes bolondság ilyesmivel hajnalban foglalkozni, amidőn köd legel az utcán és északi szél veregeti össze az utszéli akácok fagyos ágait. Csak jönne már a Mária néni, hogy az ember ismét becsukhatná a kaput. De még semerről sem mutatkozik. Jön ugyan két asszony erről felülről, szavalnak is nagyon, de egyik sem a Mária néni. Azt mondja az egyik:

— Magának nagy baj ez, Róza néni.

— Hát tudod — felel rá az ány — neköm nagy baj. Ha ez az egy urféle nem volna a familiámba, rőttenő boldogságos életet élnék. De tudod, ettől nem lehet.

— Nem? — kérdezi a Kata.

— Nem ám, Kata. Mert nézd, ha valaki

Tehát a kormánynak joga és egyúttal a meg-
egyezés érdekében kötelessége, hogy a kvóta-
deputáció munkálataira befolyást gyakoroljon,
hogy a küldöttség irányításában részt vegyen.
Hogy pedig a befolyásolás mindkét deputá-
cióna egyforma irányban történhessen, szüksé-
ges, vagy legalább is czélszerű, hogy a két
kormány között bizonyos entente létesüljön.
Ezt igenis meg lehet kívánni a kormánytól, de
ennél többet tenni: se nem kötelessége, se
nem joga.

Akik a kormánytól ennél többet kíván-
nak, azok a felelősséget mindenképen el akar-
ják háritani a kvóta-bizottságról és azt pusztán
a kormány vállára akarják áttolni. Ez a törek-
vés jogosult is lehetne, ha nem ellenkeznek a
törvényvel és ha nem tenné egyúttal fölös-
legessé és neveltségessé magát a kvóta-deputá-
ciók intézményét.

Azért hát nagyon helyesen cselekedett a
kormány, hogy azoknak az áramlatoknak nem
engedett és hogy a kvóta ügyében az osztrák
kormányval meg nem alkudott. Talán egyszé-
rűbb lehetne az eljárás, ha a törvény ily alkut
megengedne, de amíg az 1867: XII. törvény-
cikk a maga épségében fennáll, addig a
kvóta-bizottságnak ki kell vennie a maga részét
a kiegyezés megújításával járó felelősségből.

Kell, hogy a kvóta-küldöttség ennek tuda-
tára ébredjen és a szerint hozza meg határo-
zatait. Be kell látnia, hogy a kvóta-bizottság
nem számszerű és haszontalan kerék a kiegye-
zés gépezetében, hanem komoly tényező, amely-
nek féltékenyen örködnie kell a maga hatá-
köre és hatalma fölött és amelynek meg kell
óvnia az ország minden érdekét.

POLITIKAI HIREK.

A kiegyezési tárgyalások. A király
ma délelőtt egy óráig tartó kihallgatáson fo-
gadta Lukács László pénzügyminisztert, aki
azután hosszabb ideig értekezett dr. Böhm-
Bawerk osztrák pénzügyminiszterrel. A tár-
gyalásokat azonban még be nem fejezték. Lu-
kács László pénzügyminiszter dr. Popovics mi-
nisteri tanácsossal és Szukováthy osztálytaná-

csak egy piczikét szól valami vidámságot, hát
lehurroga, de azonnal czáfolni kezdi.

— Hát — mondja tévetegen Kata — vivén
szintén a belvárosnak a kenyeret — hát ha ur...

— Nono — felel az ángy esmét, bár némi
büszkeséggel — de mégis. Hát mán nállunk
egy játékszót kiejteni nem lehet. Mert ez azt
akarja, hogy komoly lögyön mindönki a házban.
— Ugyan?

— Hát. — Hát mondom, ha az oda nem
tötte volna a lábát hozzánk, soha sömni pa-
naszom nem volna ez életben.

— Ájnye, — mondja Kata és kattog to-
vább a papucsokban, de oly formásan kattog,
hogy igazán érdemes utána nézni.

Közben jön a Mária néni, mert idővel el
kell következni mindennek. Pompás hölgy a
Mária néni és csodás hanganyag fölött rendel-
kezik. Messziről kezd a jó reggelt kívánni s a
kapuban való várakozáson csodálatát fejezvé ki,
kérdi, hogy hallottam-e, miként ez este vizibornyut
fogtak ki a jég alól a halászok nagy hálóval a Ti-
szából és hogy a vizibornyut azt mondta volna:
jól van, embörök, hanem ezt majd mögbánjátok,
mert most mán a föld indulása folytán fog
elveszni a város.

Kicsiny szava lehetett a vizibornyunak,
mert mihozzánkig nem hallatszott el s ily mó-
don tudomást róla venni nem lehetett. Ehelyett
inkább azon kérdés adódik föl Mária néni-
nek

csossal már ma este haza is érkezett Bécsből.
A N. Fr. Pressének ama közleményeivel szem-
ben, amelyek a két kormány között a kvóta
kérdésben folytatott tárgyalásokra vonatkoznak,
a félhivatalos Bud. Tud. kijelenti, hogy a tár-
gyalásoknak nem volt s nem is lehetett más
czéljuk, mint a meg egyezés a tárgyalás alap-
jául szolgáló amaz adatok tekintetében, ame-
lyeket a kvóta megállapítása czéljából a
két kvóta-küldöttségnek rendelkezésére bocsá-
tanak. A kormányok tárgyalásai a két kvóta-
bizottság működésének egyáltalában nem pre-
judikálnak és más czéljuk nincs is, mint elő-
készíteni azokat a számítások alapokat, amelyek
értelmében a két kvóta-bizottság majd a hatá-
rozatait meghozhatja. A N. Fr. Pr. kvótaszá-
mai is teljesen tévesek.

A kultuszminiszter a királynál. A király
Wlassics Gyula kultuszminisztert ma Bécsben
hosszabb kihallgatáson fogadta. A miniszter a
kongrua és katolikus autonomia ügyében tett
előterjesztéseket a koronának. Ma délután pe-
dig már vissza is érkezett Budapestre.

A szegedi mandátum. Szeged küldöttsége
még mindig itt időzik, hogy gróf Tisza Istvánt
nyerje meg a szegedi mandátum elfogadá-
sára, ami természetesen azzal járna, hogy az
ugrai mandátumról lemond. Gróf Tisza azon-
ban elvi szempontból nem hajlandó a hozzá
ragaszkodó Ugrát elhagyni s új választási iz-
galmaknak kitenni. Ennélfogva Szegeden más
kombinációk lépnek előtérbe. Némelyek Bam-
berger Bélát, némelyek Pálffy Viktor városi ta-
nácsnokot emlegetik. Sőt a kiváló ügyvéd, Rózsa
Izsoról is van szó.

A rózsahegyi választás. A rózsahegyi választó-
kerület mandátumáért, amely Mattyasovszky halála-
val megüresedett, ma volt a mérkőzés, Angyal József
ministeri tanácsos szabadelvű párti és Hlinda András
szécsi plébános néppárti jelölt állottak szemben. A fő-
gimnázium épületében szavaztak, két szavazatszedő
küldöttség előtt. A szabadelvű párt részéről Kubinyi
Géza országgyűlési képviselő, a néppártból pedig
Rakovszky Géza voltak jelen, mint bizalmi férfiak.
A választás éjjelig tartott s a szabadelvű jelölt-
nek Angyal Józsefnek a győzelmével végződött.
Százötven szavazattöbbséggel választották meg a
rózsahegyi kerület képviselőjévé.

— Ki ez a Róza néni, aki itt megy?

Mári néni utána néz a ködben és azt
mondja:

— Az ám, a Róza néni ez, a mi utczánk-
ból. Kutya rossz veje van neki, a dijnokinnen
a fináncziátul... Tudja, tekintős ur, annyit
pénzünk volt ezöknek, hogy a sóháznál sincs
több, de fölláttak borzasztó a tisztölt vejükkel,
oszt most ehun van e.

No ez szomorú. Mária néni be is óvakodik
azonnal a kapun, hogy nagy hangja nyomán
Róza néni valahogy vissza ne forduljon. Itt
fönt a toronyban tizenkettőt üt a kalapács a
harangon, miből az ember, ha török számítás-
sal él, megtudja, hogy most öt óra körül jár
az idő. A torony ugyanis zsenge ifju korában
mecsét volt és a Hóbiárt basa járt alá imád-
kozni. A toronyban még megvan a régi
hangulat s rendszerint többet üt, mint kel-
lene, bár öt senki komolyan nem veszi.
Ugy lehet, a lejárt nagyokat példázhatja így vele
isten keze, akik ütnek ugyan még előre-hátra,
de már nem mutatnak.

Közben csak egyre hajnalodik. Bérkocsik
mennek befelé. A hetvennyolczas, a tizenegyes
s a huszonhetes egymásután. Azt mondja
Mária néni a pinczeablakon keresztül:

— De kár, hogy a kis rutli kimönt a vi-
lági forgalombul. Tömörköny István.

A veszprémi főispáni állás. Mai lapunkban
már megemlítettük, hogy a gróf Eszterházy Móricz
lemondásával megüresedett veszprémmegyei főispáni
állásra komoly jelöltül Fenyvessy Ferencz képví-
selőt emlegetik. Fenyvessy ma hosszabb kihallga-
tatáson volt a miniszterelnöknél és a belügyminisz-
ternél. E beszélgetések folyamán dőlt el, hogy Fen-
vessy Ferencz a főispánságra vállalkozott-e vagy nem.

Pártértekezlet. Az országgyűlési szabadelvű
pártnak báró Podmaniczky Frigyes elnöke alatt
ma este értekezlete volt, amelyen a földmívelési
tárcza költségvetését tárgyalták Babits József előadó
után Ágoston József szólalt fel és azt óhajtott,
hogy kellő mennyiségű szénkéneg álljon a szőlős-
gazdák rendelkezésére és hogy a munkástörvény
népics magyarázatát minden községbe szétküldjék,
mert csak így győződhetik meg a nép annak üdvös
voltáról. Dókus Ernő a sárospataki szőlőtelep oly
mértvű kifejlesztését kérte, hogy az kielégítse a
Hegyalja szükségletét. Darányi Ignác földmívelés-
ügyi miniszter minden felvetett kérdésre megnyu-
gató felvilágosítást adott, mire az értekezlet a költ-
ségvetést változatlanul elfogadta.

Királyi udvartartás Budapesten.

(Távirati tudósítás.)

Nagy szenzáció híre érkezik Párisból.

Blovitz, a „Times“ párisi tudósítója meg-
interjuvolta gróf Badenit, a volt osztrák mi-
niszterelnököt, aki jelenleg Párisban szó-
rakozik.

Badeni sok érdekes dolgot mondott Blo-
vitznak a nyelvendeletekre és az osztrák vál-
ságra vonatkozólag, de a legérdekesebb kije-
lentése az volt, hogy a király elhatározta, hogy
az osztrák császári jubileum után állandó
udvartartást szándékozik Budapesten léte-
síteni s az alatt, míg a király nem tartózkodik
a magyar székes fővárosban, Ottó főherczeg
fogja képviselni, aki itt állandóan letele-
pedik.

Az Országos Hirlap ezt a hírt,
már november 30-iki számában közölte s ez
az örvendetes csemény akkor bejárta a sajtót.
Gróf Badeni novemberben még miniszterelnök
volt s így jól tudhatta a király szándékát.

A mi szenzációnknak azonban neki esett
a félhivatalos czáfoló közszemély s megrögzött
szokása szerint ráfogta a mi alapos értesüle-
sünkre, hogy az légből van kapva, minden ala-
pot nélkülöz s hogy irányadó körökben arról
nem tudnak semmit.

Hirünk tehát valóra vált s nagy örömet
fog okozni a magyar hazában mindenütt.

Gróf Badeni nyilatkozatainak a lényegét
különben a következőkben adjuk:

A nyelvendeletek ügyében — így
mondta gróf Badeni — a lassankint való
engedékenység használható volna leg-
többet. A francia kamarában előfordult
botrányok csak házi perpatvar jellegével
bírtak, ami kitészik már abból is, hogy
két nap alatt elintézték azokat, ellentét-
ben a bécsi parlament izgágaságával,
amely napról-napra nőtt.

Badeni bevallotta, hogy fogalma
sincs arról, hogy az osztrák krízist
hogyan lehet majd elkerülni. Pedig
szerinte is az osztrák nemzetiségek egy-
másra vannak utalva.

A király ő Felsége, így mondta
továbbá, az osztrák uralkodói jubi-
leum után Ottó főherczeg számára
Budapestet szándékozik székhelyül
kijelölni.

A fejedelmi találkozókról a követ-
kezőleg nyilatkozott az exminiszterelnök:

A császár-király és a czár között
való beszélgetések folyamán Bulgáriáról és
Szerbiáról volt csak szó. A beszélgetéseket

jegyzékekben foglalták össze. Precíz meg-
egyezés nem jött létre. Az első jegyzék-
váltás ugyanis nem volt kielégítő, úgy,
hogy ezután még nagyszámú jegyzék
íródott, amelyek azonban csak akadémikus
fejtegetéseket foglalnak magukban.

Goluchowski grófról is nyilatko-
zott gróf **Badeni**:

A külügyminiszter már abbahagyta
a „Gseftelhuberei“-t (bécsi tájszólás, amely
ide-odakapkodást akar jelenteni) és most
már általános rokonszenvnek örvend.

A rendőrség ellen.

— A képviselőház ülése. —

Lám, a rendőrség nem is csinál akkora
bajt, ahogy az emberek hiszik!

Napok óta félték tőle. Rebesgették, hogy
az ellenzék minden lekötött indulata kiszaba-
dul, mihelyt a rendőrségre kerül a sor és az a
sok kiéheztetett Pichler olyan étvágygyal esik
a szegény főkapitányra, mint egykor a temesi
parasztok Dózsa Györgyre. De nem. A rend-
őrségnek nem történt baja s ha a mai cse-
patén küldt valami, legfőleg csak az, hogy
ma már nem kerülhet szőnyegre olyan kérdés,
amely miatt a szélsőbal emberei egymással
össze nem vesznének.

Ez volt az egyetlen tanulság az ülésnek.

Pedig nem szabad eltagadni, hogy a jó
Pichler Győző dicséretes buzgósággal hajszolt
fel minden olyan botlást, amely az utolsó
időkben a rendőrséggel megesett és nem is
minden ügyesség nélkül csoportosította ezeket
a válogatott rendőri híreket. (Hja, akármilyen
ismeretlen volt újságírónak, most mégis ez a
foglalkozása biztosít neki sikert a parla-
menti munkásságában!) Egész sort tudott
azokból a tulkapásokból felsorolni, amelyek
egyik-másik rendőrtisztviselő lelkét terhe-
lik. De mi haszna! A belügyminiszter csak
azt mondta rájuk, és föltétlenül igaza is volt,
hogy a rendőrség jóságát vagy rosszaságát nem
szórványosan előforduló botlásokból kell meg-
ítélni, mert ha ez a mérték méltányos volna,
akkor a híres londoni rendőrség egy fapitykét
sem érne. Mert hiszen ez a rendőrség egyszer
tévedésből egész éjjel fogva tartotta a királyi
ház egyik tagját, ellenben esztendőnkön keresz-
tül hiába hajszolta Jacket, ama bizonyos has-
felmetszőt. Aminthogy igaz is. És ha nem is
mondották ki nyíltan, tudja mindenki, hogy az
apróbb botlások csak amolyan szépséghibák,
amelyek a jelentékenyen fejlődött államrendőr-
ség nagy érdemeit el nem homályosíthatják.

Visontai Soma kissé féltékeny czélt is
erre s épen ez okozta, hogy erősen összetű-
zött Olay Lajossal. S olyan hevesen csaptak
össze, hogy meg is feledkeztek a rendőrségről,
amelyet mindketten ütni akartak. De ócska
akszioma és mindig új marad, hogy inter duos
litigantes... A rendőrség nevezhet. Visontai
és Olay csak egymásban tettek kárt. Ezenköz-
ben pedig az ülés ideje lejárt s csütörtökig —
amikor a legközelebbi ülés lesz — senki sem
fogja bántani a rendőrséget. De csütörtökre is
csak az egy Soma Ferencz tartogat még egy
kis mérget, a Soma mérge pedig nem nagyon
veszedelmes...

A képviselőház ülése.

Jóval tíz óra után nyitja meg Szilágyi Dezső
az ülést és bejelenti, hogy Ungmegye feliratban kéri
a negyvennyolczas események országos megün-
neplését.

Az elnöki bejelentés után Schmidt Gyula az
újabb mentelmi ügyekről, Kammerer Ernő pedig a
közoktatási bizottság nevében terjesztik elő a jelen-
téseket.

Aztán következik a belügyi tárcza folytató-
lag tárgyalása és pedig néhány pillanatra még a
közegészségügy tétéleivel foglalkozik a Ház. A jár-
ványos kiadásokat **Mócsy Antal** és a belügyminisz-
ter fölszólalása után elfogadják. A talált gyerme-
kekre vonatkozó tételnél **Major Ferencz** a gyerme-
kek házána ügyét ajánlja a miniszter figyelmébe.
A belügyminiszter előadja, hogy jobb, ha a talált
gyermekeket nem a főváros területén, állami intézet-
ben, helyezik el, hanem a főváros közelében levő
falvakban. Ezért ő a rendelkezésére levő összeggel
azokat az egyesületeket fogja támogatni, melyek a
gyermekek falusi elhelyezésével foglalkoznak.

A közbiztonság.

A közbiztonság tételénél

Pichler Győző első sorban megkérdezi a bel-
ügyminisztert, miért nem teljesítette azt az ígérletét,
hogy a detektívek számát szaporítja. A tolonczszál-
lítás dolgában a svájci rendszert ajánlja, ahol kül-
lön tolonczkocsit kapcsolnak a vonatokhoz és ezek
illetőségi helyükre viszik a tolonczot. Az államrend-
őrségnek különben a tételt azért nem szavazza meg,
mert megtámadja az egyéni, a házi tűzhely szabad-
ságát. A rendőrség beleavatkozik a családi viszonyok-
ba: tékozló fiatal embereket, atyjuk kérésére,
holondnak nyilvánít. Nem szavazza meg a költséget,
mert a rendőrség házasságbontó akadályokat előse-
gít közeg; ennek bizonyításul elmondja azt az
esetet, mikor a fővárosi rendőrség egy leányt el
akart tolonczoltatni, mert egy előkelő ifju el-
vanni kívánta. A rendőrség tulkapásai közé tartozik,
hogy egyszerű vétségben tanuként kihallgatott
né. Még napon át reggeltől késő éjjelig a rendőr-
hivatalban tartott. Egy ismeretlen ember följelenté-
sére egy vidékről keljött utast éjnek idején ágyából
huzdoltak a rendőrségre, holott tévedtek a személy-
ben. Mindig ilyen ártatlanokat csip el a rendőrség,
soha a tettet. Uzsorást és vétkes pénzágenst soha-
sem fog el a rendőrség, pedig nem a baloldalon,
hanem a tuloldalon sírnak miattuk az apák. Ő tehát
bejelenti, hogy a megszőkött pénzágensek, kiket
három hete keres a rendőrség, hol tartózkodnak.
(Zajos derűtség.) Naponta láthatók a Japán-kávél-
ház nagy tükörablakai mögött. De nem szavazza
meg a költségvetést, mert szörnyű visszaéléseket
követ el a rendőrség a gyanúsítottakkal szemben.
Igy egy Krebs nevű 17 éves fiut, fővárosi háztulaj-
donos fiát, pusztán gyanura letartóztattak, vizsgá-
lati fogságban sanyargatták s mikor az ügyész-
ség tényálladék hiányában felmentette, még három
napig a tolonczházban tartották. Egy romlott leány
ügyében kihallgattak egy tíz és egy tízenegy éves
leánygyermeket s a detektívek az iskolából, az
iskolai padokból vitték el a leánykát. (Nagy
zaj. Fölküldetés: Muszka állapotok! Brutalitás!
Gyalázat!)

Hentaller Lajos: Meg kell verni azt a
rendőrt! *Járjon a polgárság revolverrel és
lője le!*

Pichler Győző: Külügyekkel is foglalkozik a
rendőrség. A legbelsőbb lelki és szívügyekhez sen-
kinek semmi köze és noha a Ház elnökei mindig a
legjobb viszonyban iparkodnak maradni a külállá-
mokkal, a rendőrség mégis beleavatkozott az egyik
szomszéd állam fejének magánügyeibe. Ezóta a ta-
pintatlanságok konglomerátumaként ragyog Európa
szemében Budapest s ennek közepén Rudnay. A
rendőrség agent-provocateur-szerepet játszik. Egy
soronkint dolgozó zszurnaliszta revolverkísérlete köz-
ben, melyben hiba van, de bűn nincs...

Olay Lajos: Komiszság biz az!

Pichler Győző: Nem védem. Ez esetben maga
a rendőrtiszt bízott föl egy vendéglőtulajdonost,
hogy a zszurnalisztának adjon husz forintot s abban
a percében, mikor a vendéglős ezt megtette, az új-
ságíró nyakoncsipték. Ő nem menti egyiket sem...

Meszlényi Lajos: Nem is lehet.

Pichler Győző: De jellemző a rendőrség eljá-
rása egy nyomorúságos existenzia ellen. Nem fo-
gadja el a tételt.

Olay Lajos megdöbbenőnek tartja azt a ké-
pet, melyet a rendőrség dolgairól Pichler festett. Ez
állapotoknak oka az, hogy az előnyomozást megbiz-
hatatlanul és brutalisan teljesíti a rendőrség, amely-

hez ez judikaturailag helyesen nem is tartozhatnék.
Az ügyészségre kell ezt bízni, amint ezt eredetileg
a büntető perrendtartásban tervezték.

Visontai Soma: Az nem volt helyes!

Olay Lajos: De igen! Mert politikailag lehe-
tetlen dolog a személyes szabadságot a policzájra
bízni. A tételt nem fogadja el.

Visontai Soma Olay Lajossal szemben a sza-
badság érdekében valónak nem tartja, hogy az elő-
nyomozást a királyi ügyészség teljesítse.

Olay Lajos: Hát a rendőrség?

Visontai Soma: Inkább a rendőrség. Annak
egy-egy tagjai hibásak, tulkapók lehetnek...

Tóth János: A rendőrséget védi?

Visontai Soma: Mindig a meggyőződésemet
szoktam elmondani.

Olay Lajos: A jogászember megbízhatóbb.

Visontai Soma: Van a rendőrségen is elég
jogászember. Pichler támadása sem az egész rend-
őrség, csak annak egyes közege ellen irányult. Saj-
nos ez, egy ember elhomályosítja az egész rend-
őrség működését. Azt ő nem helyteleníti, ha a
rendőrség meg-megisméltődő bizonyos bűntények,
vagy cselekmények sokaságának forrását kutatja,
például észreveszi, hogy bizonyos osztályban a
zsarolásnak bizonyos tendenciái mutatkoznak és
megtámadják egyes emberek becsületét s ő ennek
nyomába akar jutni. Ez a tény nemhogy a kedve-
zőtlen kritikát hívja ki, hanem inkább dicséretet
érdemel. De ne tegye oly tulkapásokkal, melyekkel
maga ellen ingerli az egész osztályt. Reméli, hogy
a belügyminiszter nem nézi el azt sem, hogy a
védőügyvédet rendőrökkel vezettetik ki a rendőr-
ségi palotából. A szólv ezután áttér a mun-
kásokkal szemben tett intézkedésekre, amelyeket
élénken jellemez az, hogy például Aninán az osz-
trák-magyar államvasut-társaság a saját költségén
tart csendőrséget — amint a miniszter jelentésében
mondja — a munkások hathatósabb ellenőrzésére.
Van hát Aninán a Garde de République mintájára
Garde de Tauszky. Ezek aztán a hatóság asszisztá-
lása mellett derésre fektetik az embereket, véresre
verik s valósággal nyomorékokká teszik őket. Terv-
szerűen, de titokban a legfurfangosabb módon kon-
fiskálja a belügyminiszter a társadalom bizonyos
osztályánál a gyülekezés jogán a személyes szabad-
ságot. Mit ért el ezzel? Mit ért el azzal, hogy e
szegény emberek vér- és pénzáldozatait, mert kato-
nászkodnak és adót fizetnek, azzal méltányolja, hogy
alkotmányos jogukat konfiskálja? Elégedetlenséget
és háborúságot. Nem szabad alkalmat adni a tár-
sadalom egy osztályának sem arra, hogy azt vet-
hesse szemünkre: vele szemben törvénytelenül jár-
nak el. A tételt nem fogadja el. (Helyeslés.)

Perczel Dezső belügyminiszter visszautasítja
Olay Lajos tónusát, melylyel az igazságügyi minisz-
tert megtámadta. Pichler képviselő évről-évre messze-
menő érdeklődést tanusít a rendőrség iránt, de ezzel
arányosan nő elfogultsága is. Az az állítás, hogy a
rendőrség nem felel meg feladatainak, nem a buda-
pesti nagyközönség véleménye. A bizalom fokozódott
iránta. *Hogy történelem tévedések, botlások,
tulkapások, azt nem szabad az egész testület-
nek felróni.* A külföldön sokkal nagyobb tévedé-
sek történnek. Hisz Londonban tévedésből egy, az
uralkodóházhoz közel álló személyt vittek a rend-
őrségre. Vagy Jack-ért hányat tartóztattak le?
A Pichler vádjai közül pozitív tudomása csak
egyrol van, de megvizsgálja összes vádjait s
majd felel. Amit azonban a vendéglős eseté-
ről mondott, ott határozott zsarolás történt; az il-
lető zsaroló akkor, mikor elfogták, már kapott
huszonöt frtot s a többiért ment el. Az államrend-
őrség a nyugalom és biztonság óre és visszautasítja
azt az állítást, mintha a bizalom megrendült volna
iránta. Ami a szociális mozgalmat illeti, az valóban
nagyon elharapózott s míg más államban a nyomor
vagy a doktrinárizmus szülte, nálunk kizárólag a
lelketlen izgatás okozta. Néhány lelketlen műve, kik
ezzel kényelmes életet biztosítanak maguknak. De
sajnos, nálunk, mint minden izgatásban, a szociá-
liában is a kaputos osztály uri naplopónak
és nagy földbirtokokat bitorlónak van odaál-
lítva. Ebből áll az izgatás, ebben van a leg-
nagyobb veszély. Ezért nem is helyes olyan

lőszólalás, a milyen Pichleré és Visontaié, melyek egyike a fővárosi rendőrség, másika a csendőrség tekintélyét rongja. Kérde Visontaitól, mondja meg őszintén annak a munkás-önképző-egyesületnek, melyet sürget, csakugyan az önképzés-e a célja? (Tetszés a jobboldalon.) De míg az ő elődje fölfüggesztette a gyülekezési és egyesülési szabadságot, ő azt helyreállította, mert jobb, ha az ember nyíltan beszél valamiről, mintha lappangva tovább szitják az elégtelenséget. (Ugy van! a jobboldalon és szélsőbalon.) Aninán a csendőrség éppen olyan független, mint máshol, noha az osztrák-magyar államvasutársaság hozzá is járul a költségekhez. Kéri a tétel elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon.)

Erdély Sándor igazságügyminiszter Olaynak azt feleli, hogy nem is volt tájékozva arról, amit beszélt. Az összes ellenzéki pártok egyhangú s a szabadelvű párt nagy többségének óhajára hagyták ki a perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslatból az ügyészség nyomozó hatáskörét. E nagy többségben pedig van néhány olyan okos ember, mint amilyen Olay, kinek sértéseire azért sem felel, mert nem akarja leszállítani a Ház nivóját. (Helyeslés a jobboldalon.)

Az elnök a vitát ezután a csütörtöki ülésre halasztja.

KÜLFÖLD.

Cseh-német hábcru. Prágában a cseh tartománygyűlés felirati bizottsága ma már békében dolgozhatott — a németek nem jelentek meg az ülésen. Bougnoy három részből álló feliratot hoz javaslatba: az első rész a hódolat kifejezését tartalmazná. Ő Felsége uralkodói jubileuma alkalmából, a második rész az államjogi eszméket ölelné fel, végül a harmadik, utalva a jelen szomorú állapotokra, utmutatással szolgálna ezek javítására. A szóelő fontosságát tulajdonít eme beosztásnak, hogy a németek, kik a hódoló aktusban részt venni óhajtanak, a felirat első részéhez csatlakozhassanak. Végül egy előadó választását hozza javaslatba, ki a felirat tervét kidolgozná. A javaslatot elfogadták és előadól egyhangulag Kra-marz képviselőt választották.

A román király a czárnál.

Bukarestből kapjuk azt a távirati értesítést, hogy Károly román király május hó folyamán az orosz czár látogatására Pétervárra megy. Ennek a vizitnek tüntetésszerű jellege lesz annyiban, hogy a király szokatlanul nagy kísérettel utazik, nevezetesen Sturdza miniszterelnökön s a szárnysegédekén kívül vele mennek az összes román főtisztek, akik résztvettek az 1877-iki orosz-román-török háborúban.

Ezt a nagyérdékű hírt az összes román politikai körök nagy örömmel fogadják.

Nem közömbös emellett az a szintén legujabb bukaresti értesítés sem, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem legközelebb megint meglátogatja a román királyi udvart, melynél ez a második szomszédos vizit már hivatalosan be van jelentve.

E két, egymást kiegészíteni látszó hírből igen sokan azt magyarázzák ki, hogy Románia Oroszország hatalmi szférája felé közeledik igen erősen és határozottan, ezt a közeledést azonban, tudósítónk információja szerint, sem a konzervatív párt egy része, sem a junimisták nem látják szívesen.

Eddig terjednek mindenesetre komoly figyelemre s általános érdeklődésre érdemes bukaresti értesüléseink.

Az irányadó magyar politikai körök nem tekintik a román király pétervári utazását a román politika irányváltoztatásának jeléül. Itt úgy tudják, hogy ez a terv már a román királyi pár tavalyi budapesti látogatása alkalmával, királyunk s vendége között tüzetes megbeszélés tárgyát képezte s így az nem hírünk, tudtunk nélkül ment határozatba.

Romániának s főleg Károly királynak eszeágában sincs agresszív jellegű tüntetésekbe bocsátkozni az ellen a béke föntartó hármasszövetség ellen, melyhez őt és országát a legvalószínűbb érzelmi és érdekközösség csatolja.

E szerint tisztelgő udvariassági ténynél egyébnek alig vehető a májusi látogatás.

Ellenben a ravasz és sokszínű Sturdzáról már minden aggály nélkül föltehető, hogy ilyen rugalmasan magyarázható s mindenképen politikai természetű kirándulással igyekezik a saját s a szabadelvű párt megtépést, hervadt babérait egy kicsit fölfrissíteni.

Vajjon sikerül-e neki a Pétervárról hazahozandó Newsky-Sándor, vagy fehér-sas keresztjével feledtetni a Jeszenszky román rendjelét, melyből még most is nemzeti sérelmet próbál csinálni Gradisteanu, az nem egészen bizonyos.

Tény az, hogy a román nemzetnek orosz szimpátiája történetileg jogosulatlan, erkölcsileg pervers eltévelyedése a közérzetnek s így nem is ejtheti hatalmába legatöbb az önálló gondolkodású román hazafiakat.

Alig hihető, hogy éppen azok a román főtisztek, kik most Károly királyt Pétervárra fogják kísérni, valami jó szívvvel emlékezzenek vissza azokra a súlyos megaláztatásokra, melyeket a 77-iki háborúban a hadiszerencse mentő román hadseregnek kellett elszenvednie a határtalan muszka katonai gögtől.

Hogy a román segélyvel győztes Oroszország halakép megfőszította Romániát Bessarabiától, ez a még most is siratott hatalmi önkény szintén nem lehet valami bőven bugyogó forrása az orosz szimpátiának.

Mindezek után a román király májusra tervezett pétervári látogatásának tüntető jellege inkább békés természetűnek ítéltető, mert hiszen maga az orosz czár is minden nyilatkozatával, tetteivel folyton törekszik őszinte béke-barátságát manifesztálni.

A Dreyfus-ügy.

(Távirati tudósítás.)

A Párisban székelő nagykövetségek tagjai még eddig nem kaptak semmiféle felszólítást arra, hogy a Zola ellen indított perben az esküdtsek előtt mint tanúk megjelenjenek. Diplomáciai körökben nem is tartják valószínűnek, hogy a felszólítás egyáltalán megtörténik. Zola és védője a nagykövetségeken, amelyek exterritoriális területet képeznek, az idézéseket a rendes törvényes uton nem kézbesíthetik. A külügyminiszteriumnak kellene e kézbesítést közvetítenie és igen kétséges, hogy a miniszterium erre vállalkozik-e.

Megjelennek azonban a hajdani Dupuy-kabinet tagjai, akiknek kormánya alatt a Dreyfus-per folyt. Poincaré, az akkori kabinet volt tagja, hajdani társait ebédre hívta meg és felszólította őket, hogy Zola kérését teljesítsék. Az illető exminiszterek, akiknek legnagyobb része megjelent az ebéden, a következők: Dupuy, Poincaré, Hanotaux, Barthou, Leygues Delcassé, Mercier tábornok, Guerin, Viger, Lourties. Az akkori tengerészeti miniszter, aki ma a köztársaság elnöke, vagyis Faure Felix, nincs a Zola által beidézett tanúk közt.

Említettük annak idején több francia lapnak azt a híresztelést, hogy Dreyfus vallomását, amiket ő állítólag Lebrun-Renaud kapitány előtt tett, több katonatiszt hallotta. A Libre Parole erről ma azt írja, hogy a jelen volt katonatisztek közül csupán Attel parancsnok szólta el magát. Ezt a katonatisztet három hónappal azután, hogy Dreyfust elítélték, Pain és Montmorency között halva találták egy vasati kocsiában.

A Temps is nyomozást indított ebben az ügyben és kiderítette, hogy Attel parancsnok, aki Saint-Denisben volt helyőrségen a 154-dik gyalogezrednél, tényleg hirtelen halt meg egy elsőosztályú kocsiában Páris és Montmorency közt 1895. folyamán. Ez a halál azonban természetes okra vezethető vissza.

— Attel parancsnok, mondotta egy magasabb rangú tiszt, aki jól ismerte őt, véredény megpattanása következtében hirtelen halt meg. A halál okát megállapították. A szerencsétlen ember halála soha egy percig sem volt titokzatos.

Másrésről egy saint-denis-i lakos, aki Attel parancsnoknak bizalmas barátja volt és akivel sokat volt együtt a kávéházban, így nyilatkozott:

— Igen jól ismertem őt. Kedves ember volt, akit minden bajtársa nagyrabecsült. Beszélgetéseink folyamán soha nem említette, hogy Dreyfus az ő

jelenlétében vallomást tett volna Lebrun-Renaud kapitánynak.

Ma hozták nyilvánosságra — táviratozzák Párisból — ama esküdték névsorát, akikből a Zola-perben az esküdthíroságot megalakítják. A 36 esküd és négy pótesküdt között a következő foglalkozású emberek vannak: 19 kereskedő, 4 korcsmáros, 3 tőkepenész, 2 háztulajdonos, 2 építési vállalkozó, 1 mérnök, 1 nyomdász, 1 magánhivatalnok, 2 építész, 1 orvos, 1 biztósító-intézeti igazgató, 1 bankfelügyelő, 1 jegyző és 1 zenész.

Piquard ezredet ma délelőtt vezették a Mont-Valerien vizsgálotanács elé. A tanács elnöke Saint-Germain tábornok. A tárgyalásra polgárembert nem bocsátanak. Elsőnek Galiferes tábornokot, az ezredes mentő tanuját hallgatták ki; utána Gouze tábornok került sorra. Délben a tárgyalást félbeszakították. Délután Leblois ügyvédet hallgatták ki.

Piquard ezredes tudvalevőleg azzal van vádolva, hogy Scheurer-Kestner ügyvédjének, Leblois-nak a Dreyfus-per irataiba betekintést engedett. Mára még három vezérkari tiszt van tanúnak beidézve. Nagyon valószínű, hogy a vizsgáló-tanács még ma kihirdeti az ítéletet.

Piquard ma panaszt tett egy katona ellen, aki akkor, mikor a törvényszék elé vezették, erősen fixirozta. Ezt a katonát 8 napi fogságra ítélték.

TÁVIRATOK.

A trónörökös vádjai.

Athén, február 1. Konstantin trónörökös jelentésének második és utolsó részét már átadta a hadügyminiszternek. A domokosi csatát leírva, a trónörökös szószó szerinti szövegében közli a leveleket és táviratokat, melyek a hadvezetőség és az akkor Atyros-ban táborozó Smolenszki, a mostani hadügyminiszter közt váltottak. E levelezésből hír szerint kitűnik, hogy Smolenszki vonakodott a sürgetett erősítéseket utnak indítani, aminek a csata elvesztése, a görög csapatok teljes demoralizációja lett a következménye. Az utolsó fejezetben valóban meghatározott módon eseteli a trónörökös a csapatok helyzetét az utolsó 14 nap alatt, amikor tisztek és katonák, sátorok nélkül az időjárás viszontagságainak kitéve a legnagyobb nélkülözések közt a szabad ég alatt vesztegeltek.

A császár köszönete.

Berlin, február 1. A „Reichsanzeiger“ császári leiratot tesz közzé, amelyben II. Vilmos császár meleg köszönetet mond a születése napján kapott szerencsekívánatokért. A lelkes hódoló feliratokból meglelégedéssel látta, mily örömmel teli visszhangot keltett valamennyi hazafi, különösen a hazától távol élő németek szívében is ama törekvések legujabb sikere, hogy a német érdekeknek a külföldön is elegendő védelmet és egészséges továbbfejlődést biztosítsanak.

Fizetésemelé — fizetésleszállítás.

Berlin, február 1. A birodalmi gyűlés folytatta az igazságügyi költségvetés tárgyalását.

Nieberding államtitkár elismeri, hogy a bírákra nagy feladatot rótt az új polgári törvénykönyv és igéri, hogy minden lehető megtesz e tanulmányok könnyítésére. A sajtótörvény revíziójával most nem foglalkozik a birodalmi kormány. A leg-sürgősebb munkákat kellett előbb elvégezni.

Lieber indítványozza, hogy az államtitkár fizetését 6000 márkával szállítsák le és csak 24.000 márkát szavazzanak meg. Pártja abban a nézetben volt, hogy az államtitkárok fizetésemelése lépést kell tartania a posta és távirat alsóbb tisztviselőinek fizetésjavításával, amit a birodalmi gyűlés a múlt esztendőben határozat utján követett. Ez nem történt meg. A centrum el van szánva, hogy addig nem szavazza meg az államtitkárok fizetésemelését, amíg a kormány a birodalmi gyűlés határozatának eleget nem tesz. Ha a kormány a harmadik olvasásig nem teszi terjeszt elő az alsóbb tisztviselők fizetésének felemelésére vagy ezt legalább biztos kilátásba helyezi, akkor megszávazza a centrum az államtitkárok fizetésemelését.

Thielmann államtitkár azt mondja, hogy a

bizottságban csak egyes hivatalnoki kategóriák fizetésének arányosításáról volt szó.

A birodalmi gyűlés hosszabb vita után elvetette az igazságügyi költségvetés „államtükör” tételét és elfogadta Lieber indítványát. Az igazságügyi költségvetés többi részét azután vita nélkül elfogadták.

Csütörtökön a posta költségvetése kerül napirendre.

Pörvesztes herceg.

Karlsruhe, február 1. Azt a pört, amelyet a badeni kincstár Fürstenberg Miksa herceg ellen örökösödési illeték lefizetése miatt indított, a közgazdasági bíróság ma kihirdetett ítélete szerint, a herceg elvesztette, a herceget az eljárás költségeiben is elmarasztalták. A megítélt örökségi illeték több millió forintba rag.

A krétai ügy.

Berlin, február 1. A krétai ügy foglalkoztatja majdnem az összes lapokat. A „Post” szerint Krétában forradalmi aktsura lehetne elkövetve. György herceget mindenképpen Krétára akarják hozni. Ha Görögország terjeszkedési vágyának nem lehetne korlátokat szabni, az európai koncert dolga lesz, hogy a Balkán félsziget többi apró államai mozgolódni ne kezdjenek. A „Berliner Tagblatt” azt mondja, hogy Miklós csár egyáltalában nem engedte magát György herceg jelöltségeért. A görög uralkodó család ugyan minden követ megmozgatott, hogy számára Pétervárott hangulatot csináljon és bizonyos kedvező helyzetet teremtsen is számára, de az nem igaz, hogy a csár nevében az orosz politikát érintő kijelentést tették volna.

Páris, február 1. Ma osztották szét a sárga könyvet. Az egész két vékonyka füzetből áll. Az elsőben foglaltatnak a hatalmak jegyzékét, amelyeket a görög-török békekötés ügyében 1897. május havától december 31-éig egymáshoz intéztek. A második tartalmazza ama jegyzékeket és táviratokat, amelyeket a krétai autonómia szervezete és a krétai ideiglenes kormányzói állás ügyében váltottak egymással a hatalmak.

A francia haditengerészet.

Páris, február 1. A kamara ma a tengerészeti költségvetés tárgyalását folytatta.

Locroy folytatja tegnap félbeszakított beszédét. Birálat alá veszi a felsőbb tengerészeti iskolák szervezetét és azt állítja, hogy sok hajónak nincs katonai becse. Kijelenti, hogy touloni útja alkalmával azt tapasztalta, hogy a Korzika és Algéria védelmére rendelt 46 torpedónaszádból csak 6 állott rendelkezésre. Rámutat a kazánrobbanások okozta számos szerencsétlenségre, kritizálja a kormány tengerészeti programját és kijelenti, hogy a Földközi-tengeren levő hajók képtelenek arra, hogy az olasz partvidéknek bármely pontját is megtámadhassák. (Helyeslés balról.)

Gogolák.

— Ismered Gogolákot?!

Tegnapelőtt, meg azelőtt, amióta folyik a Pettkó pöre, ezen tanácskoztak az emberek Budapesten. — „Ki az a Gogolák?” — kérdezte mindenki még tegnapelőtt. Tegnap azután közbejött az orkán; süvöltött a vihar és megreszkettette a várost. Tombolt a szél, recsegett a gesztenyefák havatlan, száraz koronája, zúgott a zivatar és a természet nagyszerűsége feledtette Gogolákot. Ma elült a fergeteg, kisült a nap; ismét csalogka napfény játszik velünk és az emberek újra azt kérdezik:

— Ismered Gogolákot?

Ne bántuk Gogolákot.

Ámbár Eötvös Károly irányította rá a közfigyelmet és az mindig keserű, ha valakire Eötvös Károly irányítja a közfigyelmet. A nagy kriminálista ugyanis a közönséget mindenféle kis történetekkel szokta mulattatni, melyek rendszerint úgy kezdődnek, hogy: „Veszprémi tiszti ügyész koromban történt.” (A história ugy rendezte be a dolgát, hogy minden akkor történt, mikor Eötvös Veszprémben volt tiszti ügyész.) A Pettkó-tárgyaláson azonban elmaradtak ezek a kis történetek; Eötvös tudniillik a humor ked-

vért nem volt kénytelen elfáradni a multba, mert hiszen feltárta előtte kincseit a jelen. A nagy esküdtzéki teremben ott kínálkozott neki a jelen, közepén Gogolákkal. És a derék tisztviselő, a derék rendőrtanácsos, az ezüstgallérral, a két sor fényes gombbal, a jó Gogolák, a szorgalmas Gogolák, mit tehetett ugyan?!... Türelmesen végighallgatta az Eötvös tréfáit és lehajtotta a fejét, mint egy bárány.

Rokszenvünk tehát együtt van Gogolákkal.

Mert nem lehet olyan könnyen venni Gogolákot. E férfiú ért az államszámviteltanhoz, miként ahhoz nem ért jobban Bochor Károly vagy Molnár István tanár sem, a két legkiválóbb számviteltani kapacitás. Élete folyása is szorosan összefügg az államszámviteltannal. Már gyermekkorában tudta, hogy a pénztári könyvekben tilos radirozni és a fegyelem nem enged meg egyebet, csak a vörös tintát. Később a belügyminiszterium számvevőségénél lett tisztviselő és számtanácsos lett oly korban, midőn mások még csak számvizsgálók. (A rang ugyan csak egy fokban különbözik, de mégis kiemeljük, mert ki akarjuk emelni Gogolákol.) Gogolák tehát szűkebb körben már rágóta jó névnek örvendezett, de szélesebb körben csak két-három év óta ismeretes a tanácsos ur. Rendkívüli események tették Gogolákot ilyen ismeretessé. Mint a forradalmak hőseinek, rendkívüli eseményekre volt szüksége Gogoláknak.

Tudniillik harmadéve történt, hogy Rudnay főkapitány megsimogatván szőke szakállát, így szólt a klubban Sélleynak:

— A Chudy sikkasztott, ma vettem észre. Borzasztó sokat sikkasztott a Chudy. Sikkasztott mindent: pénzt, cementet, meszelőket, bünjeleket. Rettentően sikkasztott a Chudy...

Sélley miniszteri tanácsos pedig megsimogatván fekete szakállát, azt kérdezte erre:

— Végösszegben tehát mennyit sikkasztott a Chudy?

— Hhaj — felelte a főkapitány, hisz ép az nem derült ki eddig. Mert tudjuk ugyan a négy alapműveleteket, én is, meg az öreg Pekary is, meg a többiek is, de borzasztó sok a törtszám. Meg aztán késedelmi kamatok is vannak a könyvben, az Isten verje meg azt a Chudyt. Visszaélt azzal a kiváltságos helyzetével, hogy sohse volt jogász, tehát az aritmetika benn maradt a kisujjában.

Sélley kacsintott a balszemével.

— Na, ne busulj, Béla, mondta a főkapitánynak, majd segíték én rajtad. Adok neked egy embert, aki kideríti a hiányt. O d a d o m n e k e d G o g o l á k o t!

Igy került hát az ismeretlen miniszteri számtanácsos gazdasági tanácsosnak a rendőrséghez. Amint ott elfoglalta a székét, nyomban hozzá is fogott a Chudy könyveinek revideálásához; egy hétig folyást benn ült és zsemlyöt ebédelt a hivatalában, osztott, szorzott, kivont és végül összeadott. Azután boldog mosolylyal állt a főkapitány elé és feleldevén kint és zsemlyét, örömmel szólt főnökének:

— Ime, méltóságos uram, 10,745 forint 22 krajczárt sikkasztott a Chudy...

Röviddel ezután történt, hogy Sélley miniszteri tanácsos így szólt a klubban Rudnaynak:

— A Pettkó sikkasztott, ma vették észre. Borzasztó sokat sikkasztott a Pettkó. Sikkasztott mindent: pénzt, papírost, könyveket, nyomtatványokat. Rettentően sikkasztott a Pettkó.

Rudnay főkapitány azt kérdezte erre:

— Végösszegben hát mennyit sikkasztott a Pettkó? Ez a párbeszéd is olyan volt, mint a másik; azzal a különbséggel, hogy most Rudnay simogatta a Sélley szakállát, a Sélley meg a Rudnay-ét.

— Hhaj — sopánkodott Sélley — hisz ép az nem derült ki eddig. A végösszeggel nagyon sokáig bajlódnak a miniszterium emberei. Rudnay kacsintott a jobb szemével.

— Na, ne busulj, Sándor — mondta a főnökének — majd segíték én rajtad. V i s z s a a d o m n e k e d G o g o l á k o t!

Ilykép ismét a miniszterium rendelkezése alá került Gogolák, miért is az Országos Törvénytár szerkesztőségében újból három nap és éjjel szakadatlanul kivonván, osztván és összeadván, végül diadallal állt Sélley elé:

— Ime, méltóságos uram, 7041 forint 21¹/₂ krajczárt sikkasztott a Pettkó. (Most már bágyadt volt a mosolygása, talán mert időközben drágult a liszt és kisebb lett a zsemlye.)

Ez a mi Gogolánkunk. Sorsára nézve bolygó csillag, mint a nagy férfiak általában. De bár gyakran kölcsön kéri őt a miniszterium, rendszeres hivatala mégis a Zrinyi-utcai palotában van. Ott ő a gazdasági ügyosztály vezetője és ott szigorú engedelmisséggel tartoznak neki a legkülönbözőbb berendezési tárgyak: ugymint a Wertheimszekrények, a seprők, a kancsók s a pléhből való kályhák. Miért is gunyolja hát Eötvös, mikor ime, a Gogolák jelentőségéről beszélnek a tények.

A napokban jelentette ugyanis a rendőri sajtóiroda, hogy a főkapitányság egyik börtön-szobájában megégett egy cselédeány, a Mager Anna, a szegény Mager Anna. A szegény Mager Anna pirosképű, formás szobaleány volt és be volt zárva lopásért és ott égett a börtönben és én most úgy sajnálom őt, mintha sohasem lopott volna. A kályhából tudniillik kipattant egy szikra, az meggyújtotta az alvó leány ruháját és mire az ajtót fölzárták, már feketére volt égve a szegény Mager Anna. Már ki is vitték a halottas kamarából, ahol nem tudta megismerni az anyókéja sem. Nem ismerte meg az anyókéja a szegény Mager Annát, a tolvaj kislányt a kormos rokolyában...

Lám, hát Eötvös Károly négy-öt napig ott fogja, ott kérdegeti Gogolákot a tárgyaláson és ebből mi következik már most? Az, hogy amint nincs otthon Gogolák, a rendőrségnél mindjárt rakoncátlanokdnak a kályhák.

Ha Eötvös Károlylyal tegeződném, azt mondanám neki:

— Ne bántsd Gogolákot! Papp Dániel.

HIRES.

Azokat a tiszteit előfizetőinket, kiknek előfizetése február elsején lejárt, arra kérjük, hogy a megújításról sziveskedjenek mielőbb gondoskodni, mert különben a lap szétküldésében fennakadás lenne.

E helyen tudatjuk olvasóinkkal azt is, hogy Mikszáth Kálmán satirikus korrajzat:

AZ UJ ZRINYIÁSZ-T

február 15-én kezdjük közölni.

Most belépő előfizetőinknek kívánságukra szívesen megküldjük a most folyó

KÉT ASSZONY

című orosz regény eddig megjelent folytatásait.

Az ORSZÁGOS HIRLAP

kiadóhivatala.

— Személyi hírek. Bécsből jelentik, hogy a király ma meglátogatta König szobrász műtermét, megsejmelte a Waidhofenbe szánt császárszobrot és igen elismerően nyilatkozott róla. — Gróf Gola-chowski külügyminiszter ma Lembergől visszautazott Bécsbe.

— Bárá Sterneck örökös. Regényes történetről értesít bennünket besztercei tudósítónk. Sahling fogadjában, Beszterczen van egy Sterneck nevű portás, aki, jóllehet mind ez ideig igen szerény körülmények között élt, sorsával mégis meg volt elégedve. A napokban Sternecket a városházára hitták s kikérdezték a családi körülményei felől: hogy ki volt az apja, hol született s más egyebet. Azután a legnagyobb meglepetésére tudatták vele, hogy a Bécsben elhunyt báró Sterneck admirális hagyatékáról van szó, amelynek egy tekintélyes része, minthogy a portás apja már meghalt, most a szerencsés portásra esik. Sterneck már el is utazott Bécsbe, hogy közelebb legyen a szerencséjéhez.

— Requiem Mészáros Károly lelkiüdvéért ma délelőtt 11 órakor volt az engesztelő miseáldozat a Ferencz-rendiek belvárosi templomában. A koporsó-kitéttel kapcsolatos nagy requiemet Bán Sándor rendfőnök czelebrálta. Az istenítisztelet alatt a templomot nagy gyászoló közönség töltötte meg.

— Esküvő. Csillag Kálmán e hónap 2-án esküszik örök hűséget Budapesten Karakó Jolán kisasszonynak.

— **A Szalavszky-Rakovszky-ügy.** A Szalavszky Gyula és Rakovszky István közt fenforgó ügyben a két fél megbízottai a következő jegyzőkönyvet vették fel:

Jegyzőkönyv.

Felvetett a Szalavszky-Rakovszky-féle becsületbeli ügyben 1898. évi január hó 31-én.

Jelenvoltak: Bolgár Ferencz, Kubik Béla, mint Rakovszky megbízottai, Pulszky Ágoston, Tallián Béla, mint Szalavszky megbízottai.

Alulírt megbízottak közös megállapodáshoz képest összejövén Pulszky Ágoston és Tallián Béla Szalavszky Gyula nevében megújítják az elégtételadás kívánságát azon szavakért, melyeket Rakovszky István a képviselőház folyó évi 29-iki zártgyűlésében felükre vonatkoztatásban mondott: hogy egy egész élet szennyeséről van szó;

ezzel szemben Rakovszky István megbízottai a felük által használt kifejezést annak jegyzeteiből következőkben mondottaknak állapítják meg: hogy szennyes életre vonatkozó — vádokról — volt szó; kijelentik egyszersmind, hogy Rakovszky István mindenkinek, aki általa magát sértve érzi, elégtételadásra kötelezettnek tartja magát. Miután Szalavszky megbízottai azon meggyőződésben vannak, hogy a felmerült kérdés egyszerű lovagias elintőzéssel végbefejezést annyiban nem nyerhet, amennyiben az általa felhozott vádak megerősítve nem lennének, felük nevében pedig mindazoknak alaptalanságát behozni felajánlják, ezzel a békés megoldásnak is lehetőségét s ez ügyben fenforgó vádaknak teljes tisztázását is helyesnek tartván, javaslatba hozzák, hogy Szalavszky a vádak alaptalanságát 1) akár Rakovszky, 2) akár annak segédei, 3) akár pedig egy alakítandó becsületbíró előtt be fogja bizonyítani.

Rakovszky nevében Bolgár Ferencz és Kubik Béla a három propozícióból a becsületbíró alakítását fogadván el, így maguk részéről is az esetleges békés megoldás mellett nyilatkoztak. Ennek megtörténte után Pulszky Ágost és Tallián Béla megbízottai nevében a becsületbíróhoz a következő kérdések tételét kívánják: felajánlják Szalavszky részéről a bizonyítást arra nézve a) hogy az „Affendakis in der Politik“ című cikkben foglalt Szalavszky magánbecsületét érintő vádak alaptalanságát, b) hogy a Hazánk 1897. szeptember 28-iki számában említett ügyből Szalavszky magánbecsületére háruló vádak nem valók.

Ezen javaslatokra nézve Rakovszky István megbízottjai kijelentik, hogy bár ők a két kérdésnek a becsületbíró elé vitelét nem tartják az ügyszöveg tartozónak, azonban a maguk részéről a második kérdés felvetését azon indokokból, melyeket Szalavszky segédei felhoztak, méltányolván — nem ellenzik; az a) első kérdést Rakovszky megbízottai, mint már befejezést nyert, újból felvenni helytelennek tartják, Szalavszky megbízottai, mint-hogy abból a feltevésből kell kiindulniok, hogy Rakovszky István alaptalanul vádolni nem akart és a Szalavszky Gyula magánbecsülete elleni támadást téves információ alapján intézte, az a) pont elejéhez hozzájárulnak és b) pontot, mint a becsületbíróhoz intézendő kérdést fentartják; Rakovszky megbízottai ehhez hozzájárulván, a maguk részéről a következő kérdést is kívánják a becsületbíróhoz intéztetni: lovagias kötelességet mulasztott-e el, vagy nem, Szalavszky Gyula akkor, mikor a Hazánk 1897. évi szeptember 28-ikán megjelent cikkében lépéseket nem tett?

E kérdés feltevéséhez Szalavszky segédei hozzájárulnak.

Végre a megbízottak közösen megállapodtak arra nézve, hogy a becsületbíró 6 (hat) tagból és egy általuk választandó elnökből úgy alakítsák meg, hogy abba mindkét részről 3—3 becsületbíró jöjjön be.

További megállapodások nem történtek.

Kmf.

Rakovszky István megbízottai:

Bolgár Ferencz s. k.

Kubik Béla s. k.

Szalavszky Gyula megbízottai:

Pulszky Ágost s. k.

Tallián Béla s. k.

— **Hindy Árpád temetése.** Kolozsvárott ma temették el nagy részvét mellett *Hindy Árpádot*. A temetésen gróf *Esterházy Kálmán*, a képviselőház jegyzője is megjelent. Résztvételirátokat küldtek többek közt: *Berczik Árpád*, *Hegedüs Sándor*, *Luppa Péter* stb. A gyászszertartást *Szász Gerő* végezte.

— **Kitüntetés.** A király Szegedy Bazil burkóczegegyi szent Bazil-rendü zárdafőnöknek két embernek a vízbefulástól való megmentéséért a koronás arany érdemkeresztet, *Pajtás János* mesztecskői községi bírónak pedig hű szolgálata elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Elnökválasztás, békebizottság, kompromisszum, zürzavar.** A könyvatos tudósítók soha annyit nem írtak az egyetemen történt dolgokról, mint mostanában és amit írnak, az csupa olyan dolog, mely egyáltalán nem válik az egyetemi polgárok diszere és nem emeli az ő tekintélyüket. Egyre elnökök választanak az egyetemi polgárok, egyre veszekednek, minduntalan békebizottságot küldenek ki, kompromisszumokat kötnek s végül újra összevesznek. Hogy semmi ne hiányozzék, gondoskodnak arról is, hogy a könyvatos minden ilyen dolguk hírét tovább adja az újságoknak. Tegnap este tisztújító közgyűlést tartott az egyetemi-kör és a közgyűlés „nagy zürzavarral és eredménytelenül“ végződött. Hogy kik voltak a jelöltek, milyen fontos „párthatározatokat“ hoztak és szegtek meg a diákok, azt nem tartjuk túlfontos dolognak. Itt megemlítjük, hogy az egyetemen ma kezdődtek meg a II-ik félére a beiratások, amelyek 12 napon át tartanak. Azok, akik ez idő alatt nem iratkoznak be, kellően indokolt, orvosi bizonyítvánnyal ellátott folyamodvánnyal márczius 6-ig irathozhatnak be.

— **Az első ünnep.** *Belgrádból* táviratozzák, hogy *Milán*-nak, a szerb hadsereg új főparancsnokának tiszteletére szerdán este lesz az új királyi palotában az első ünnep. Az ünnepre hivatalosok a tábornoki kar és a miniszterek.

— **Halálozások.** Özv. báró *Bánhid* Albertné, szül. *Benedekfalvi Luby* Stefánia, 82 éves korában meghalt Aradon. — A nemrég elhunyt *Szathmáry György* közoktatásügyi miniszteri tanácsos családját újabb csapás érte. *Szathmáry Béla*, 16 éves gimnáziumi tanuló, néhai *Szathmáry György* fia, ma tifuszban meghalt. A korán elhunyt tehetséges ifjút holnap, szerdán, délután 3 órakor temetik a palmatécai 8. számú gyászházból. — *Szerajevóból* írják, hogy a bosnyák-hercegovinai Országos Múzeum egyik jeles tisztviselője, *Fiala Ferencz*, múzeumi ör. meghalt. Tudományos kutatásai és dolgozatai révén neve Bosnyákországon és a Hercegovinán túl is messze ismeretes volt. Fialát vasárnap délután temették általában részvét mellett.

— **A vihar áldozatai.** Arról a viharról, mely tegnap rémitgette mindenfelé az embereket, ma újabb hírek érkeznek. *Comoból* ugyanis a következőket táviratozzák: A vihar ma két *selyemszövőgyárat döntött össze*; az egyik *Oggiomo*-ban, a másik *Cesana di Brianza*-ban volt. Az előbbiben *nyolcz ember életét vesztette, nyolcz embert pedig eltemettek a romok*. A cesanai gyárban *két ember szörnyet halt*. Mindkét helyen azonnal megkezdték a mentési munkálatokat.

— **Terjed a szociálizmus.** A bodroközi járásban — mint levelezőnk írja — egyre terjed a szociálizmus. Eddig már hat község, ugymint *Agárd, Czigánd, Karád, Páskin, Karasa* és *Leányvár* földmivelő parasztjai szociálista szövetkezetekké alakultak. A közbiztonság érdekében a Bodroközön állomásozó csendőrörsöket *107 csendőrrel erősítették meg*. Az idei rossz termés következtében mutatkozó inség enyhítésére a kereskedelmi és földmivelési miniszter elhatározta, hogy az Ung- és Zemplén vármegyében *Deregyő* és *Vaján* közt mintegy 100.000 forint költséggel tervezett országút kiépítését korábban fogják megkezdeni, mint azt eleinte tervezték. E munkálatoknál sok ezer embernek lesz foglalkozása. — *Nagybecskerek* községében jelentő *Torontál-Torda* községéből telefonjelenlenség érkezett ma a fő- és alispánhoz, hogy ott 900—1000 szociálista a társadalmi rend ellen tüntet és szociálista elveket hangoztató röp-

iratokkal és jelvényekkel árasztja el a községet. Erre *Goreczky* csendőrhadnagy vezénylete alatt 10 csendőr indult Tordára, hogy a tüntető tömeget széteszlassa. *Ez azonban nem sikerült*. A csendőrség ezek után visszavonult Nagybecskerekre s azt az utasítást kapta, hogy — ha majda szükség úgy kívánja — megszaportított létszámmal vonuljon ki. Az esetről a belügyminiszteriumnak jelentést tettek.

A szociálisták garázdálkodásáról megdöbbentő dolgokat táviratoz *nyiregyházi* levelezőnk. E szerint *Kisvárdán* a szociálisták teljesen feldúlták a lakosság nyugalalmát. *Kárászról* háromszáz szociálista felfegyverkezve berontott Kisvárdára, ahol *meztámadta a járásbíró* és *négy elfogott társuk kiadását követelték*. A nagyobb veszedelmet a járásbíró és a szolgabíró háritotta el, úgy, hogy megígérték a háborgó tömegnek azt, hogy szerdán kiadják az elfogottakat. Eközben megérkeztek a csendőrök is, mire a szociálisták távoztak, de fenyegetve kijelentették, hogy szerdán *nem háromszáz, hanem ezren jönnek el*. *Mikecz* alispán külön vonaton *egy század huszárságot* küldött Kisvárdára, *Kárászra* pedig csendőrök mentek ki.

— **Ma nekem, holnap neked!** *Marburg* városában lehet most nagyon időszerű ez a közmondás. Ott ugyanis minden napra jut egy pisztolypárbaj, melyben katonatisztek és polgárok állanak egymással szemben és ha az egyik párbajnál a polgáron üt halálos sebet a buta golyó, a másiknál a katonatiszt az áldozat. Lapunk legutóbbi számában adtunk hírt arról, hogy egy dragonyos tiszt párbajban agyonlőtt egy orvosnövendéket s ma *Marburgból* ismét véres párbajról kapunk hírt. Egy dragonyos főhadnagy ma pisztolypárbajt vívott egy orvossal. A mai párbaj eredménye a tegnapiak épen megfordítottja: *Ma az orvos lötte keresztül a dragonyos tisztet. A golyó a főhadnagy hasába furódott*.

— **Regényiróból szerzetes.** *Párisból* az a hír érkezik, hogy *Huysmans* az ismert író kolostorba akar vonulni. Ez a hír nem lepi meg azokat, akik e különös íróművész fejlődését figyelemmel kísérték. *Huysmans*, aki naturalista regényekkel kezdte meg irodalmi pályáját s azután egymásután más és más irányoknak lett a követője, lassan-lassan áttért az egyházi miszticizmusra és egyik legutóbbi regénye már azzal végződik, hogy a regény főhőse belép a solesmesi kolostorba. Most tehát *Huysmans* a valóságban megakarja tenni azt, amit az a regényalakja megcselekedett. *Huysmans* már néhány év óta a kolostor csendéletét tekintette legfőbb ideáljának s ha eddig nem vonult kolostorba, ennek oka az, hogy írói függetlenségét nem akarta feláldozni. *Dom Delette*, a solesmesi apát azonban gondoskodni fog arról, hogy az író eme függetlensége megmaradjon. *Huysmans* különben még csak a szentek életét akarja megírni, amelyet egyetlen pap sem ismer jobban, mint ő. Lakása, mely tele van egyházi faragásokkal, a misztikus iratok valóságos múzeuma. Az ismert író egy csendes, elhagyott házban lakik, melyet nem szívesen hagy el reggel pontban félkilenczkor, hogy hivatása után járjon. Tudni kell ugyanis, hogy ő a belügyminiszteriumban irodafőnök-helyettes s hogy min hivatalnok rendkívül pontosan és lelkiismeretesen teljesíti kötelességét. Huszonöt év óta államhivatalnok és nem mint író, hanem mint hivatalnok lett a becsületrend tisztje. A minden szokásában eredeti ember környezetében csak egy öreg takarítónő van, akit jámborsága miatt nagybecsül *Huysmans*. *Huysmans* sohasem megy színházba. Profán írók műveiből csak épen annyit olvas, amennyi okvetlenül szükséges, hogy az irodalmi mozgalmakról tájékozva legyen. Most *Szent-Lidvina* életrajzán dolgozik, aki hollandi nő volt. A múlt évben, Hollandiába utazott, hogy a helyszínen tanulmányozza a szent életét. Nőkkel épenséggel nem érintkezik, kivéve apácákkal, de azért a nők nagyon kedvelik. Sok asszony legbensőbb ügyével, mint egy gyóntató atyához hozzája fordul. Az anyák, akiknek sok bajuk van fiaikkal, tőle kérnek tanácsot. Minden levélre válaszol lehetőleg úgy,

hogy az illető ne keresse őt fel. *Haymans* a különböző szerzetesrendekkel a legbensőbb viszonyban van. Legjobb barátja *Dom Augustin*, az ignyi trappista-klostrom főnöke. Bizonyára esodálatos változás mindez olyan emberről, aki mint *Zola* tanítványa kezdette meg írói működését.

— *Ibsed* bég és a fia. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy *Ibsed* bég konstantinápolyi palotatitkárnak a fia, akit ifju-török üzemek miatt a portánál beárultak, Párisba szökött. Ma azt táviratozza konstantinápolyi levelezőnk, hogy *Ibsed* bég, a török szultán elfogatta. A dolgnak különben még más érdekes következményei is lehetnek, mert a megszökött fiatal ur apjának sok készpénzén kívül, államtitkokról szóló több fontos okiratot is magával vitt.

— Egy gyógyhely pusztulása. Bernből jelentik: *Weissenburg* fürdő, egy a berni kantonban fekvő tüdőbetegek számára való gyógyhely, leégott, csak a szálloda melléképületei maradtak épségben.

— Megcáfolt párba. Berlinből táviratozzák: A *Bismarck-Haulach* párba híret ma megcáfolták. Még a *Local-Anzeiger* is visszavonja miaden ez ügyre vonatkozólag közölt híret.

— Gyanyu a halál után. Békéscsabai levelezőnk táviratozza: Ezelőtt öt hónappal temették el *Lángy Györgynét*, akinek a férjénél tanulta volt *Munkácsy Mihály* az asztalosmesterséget. Az elhunyt asszony hagyatékában 60.000 forintot találtak, amelyet a várományosok között szét is osztottak. A napokban névtelen följelentés érkezett az ügyészséghez, amely azt állítja, hogy *Lánghy* nem halt meg természetes halállal, hanem az örökségére várók úgy fojtották meg. Bár a följelentés semmivel sincsen megokolva, a vizsgálatot még is megindították.

— A gép kerekelt között. Ma délben a Klein és fia cég dob-utcai szappangyárában egy munkás, a saját vigyázatlansága következtében, majdnem végzetes baleset áldozata lett. Munka közben ugyanis közel hajlott a nagy fogaskerékhez, mely balkarját elkapta s a levegőbe felemelte. A szerencsétlen ember ebben a helyzetben volt jó félóraig, míg a szomszédos *Diana* gyógyszerár egyik provizora *Bajnóczy Sándor* meg nem hallotta a segélykiáltásokat s ki nem szabadította veszedelmes helyzetéből. *Bajnóczy* a gépet hirtelen szétzúzta s csak így tudta az elalélt embert teljesen összeroncsolva karjával a veszedelmes helyzetből kiszabadítani. Iszonyu sebeit dr. *Glass Rezső* orvos varrta össze és kötözte be.

— Gyilkosság. Mera kolozsmegyei községben — mint levelezőnk táviratozza — ma *Simon Jánosné* és *Kata* nevű tízéves kis leányát eddig még ismeretlen tettesek fejszével agyonütötték. A szerencsétlenül járt asszony férje a kolozsvári vásáron tinókat adott el és a gyilkosok valószínűleg a férj által hazahozott pénzt akarták elrabolni. A bíróság már megindította a vizsgálatot.

— A „Baross” a zátonyon. Az *Adria* tengerhajós társaságnak határozott malheurje van a hajóival. Minduntalan zátonyra szalad egy-egy gőzöse. Pedig oly nagy a tenger s oly sok mélysége van, de mikor az *Adria* hajói a zátonyokat szeretik! Mint fiúmei tudósítónk táviratozza, a társaság *Baross* gőzöse Angliából hazafelé jövet, Velenczében, apály idején száraztonyra jutott. A baleset oka állítólag az erős kőd volt. Most a dagályt várják s a nagy odarendelt vontatógőzös már készenlében van, hogy a *Baross*t kiszabadítsa. A hajó kapitányát *Soich Pálnak* hívják.

— Megszökött gyilkos. *Parácson* tegnap *Dragics Jozsim* agyonszúrta tizenhárom éves öcsését, mert ez nem akart a gazdag parasztoknál koldulni. A testvérgyilkost tartóztatták és a *parácsi* községébe börtönébe zárták. Ma nagy meglepetés érte a börtön őreit: a gyilkos megszökött a börtönből és most több csendőrnőjű hajszoja a gyilkost, hogy kézre kerithesse.

— Napszúrás télen. *Lippa* szomszédságában levő *Kapracza* községben *Berzován Nikole* és felesége vasárnap délután a szomszédságba mentek egy kis beszelgetésre. Szép napos idő lévén, az otthon hagyott 7 éves fiuk, subáját kiterítve, a ház vá-

gába feküdt, ahová a nap jó melegen sütött. Több aramenő látta a gyermeket arcczal lefelé a földön feküdni, de nem törődtek a dologgal, mert azt hitték, hogy alszik. Szomorú meglepetés érte azonban a szülőket, midőn négy óra tájt hazaérkezve, a kis *Nikolét halva találták*. Az előhívott orvos konstataulta, hogy a fiu napszúrás okozta agyvelőhűtés következtében halt meg.

— Godard az északi sarkon. Godard kapitány, akit a kiállítás idejéből nálunk is ismernek, nyáron az északi sarkra megy léghajóval. Hajója 86 méter terjedelmű és 10.000 köbméternyi kőényt tartalmaz. Két kisebb léggömböt is visz magával Godard, gázvesztesség esetére. A 12 métermázsával megterhelt hajó hatvan napig tudja magát a levegőben tartani. Godard társaságában *Surcou* és még két léghajós, egy vegyész, egy meteorologus és egy orvos utaznak; tehát az egész társaság hét személyből áll. A léghajónak másodpercenként négy métert kell röpdülnie, hogy a 20.000 kilométernél hosszabb utat hatvan nap alatt megtegye, mert sem a gáz, sem az élelmiszerek nincsenek hosszabb időre elegendő mennyiségben. Godard csak abban az esetben utazik a nyáron, ha addig *Andréről* valami hír jön.

— Gyalogos és őrnagy. *Brianconból* a következő drámai eset híret kapjuk: *Clément* gyalogos a 159. ezredben tegnap öngyilkossági kísérletet követett el, úgy, hogy az asföldi hidon fölül leugrott a durancei mélységbe. Csodálatos véletlen következtében megakadt egy sziklaucson, mely hatvan méternyi magasságban van a mélység fölött. Hirtelen halálfelelmében minden erejével belekapaszkodott a sziklába. *Reynaud* őrnagy, aki őt e borzasztó helyzetben meglátta, sietve segítségére ment, úgy, hogy köteleken lebecsáttatta magát a szikláig, a melyen *Clément* megakadt; az öngyilkosjelölt eleinte nem akarta megengedni, hogy az őrnagy őt megmentse, mert, mint mondá, meg akar szabadulni a reá nézve terhes katonai ételtől. A bátor tisztnek minden ügyességét és erélyességét fel kellett használnia, hogy a kétségbeesett ember ellenállását megtörje. Végre is elhatározta az elkeseredett ember, hogy tovább fog élni és megengedte, hogy az őrnagy kötéllel megkösse; néhány percczel később mindketten fenn voltak a szakadás szélén, ahol időközben nagy tömeg gyűlt össze a mentés megbámulására. A tömeg *Reynaud* őrnagyot ovációkban részesítette.

— Fericvár kalandja. Románlaktá vidéken a leányszöktetés nem tartozik épen a ritkaságok közé; olyan oláh falu alig van, ahol évente egy-két leányszöktetés elő ne fordulna. De az alábbi esethez hasonló alig található a leányrablások történetében. A temesmegyei *Kizdia* községben — mint levelezőnk írja — valamennyi legény a szép *Rossu Julia* után bolondult, de ő hűségesen megvárta kedvesét, *Fericvár Szvetozárt*, ki Temesvárt a katonaságnál szolgált. A múlt év október hónapjában a katonasorból hazakerült *Fericvár* és megkérte a leány kezét. A jobbmódu *Rossuék* azonban mit sem akartak hallani a szegénysorsu *Fericvárról* és a házasságba nem egyeztek bele. Ilyen kellemetlen helyzetben a két szerelmes elhatározta, hogy együtt megszökönek. A múlt — szép holdas este volt — a legény kocsijával *Rossuék* kapuja elé állott. A jeladás több ízben megtörtént, de a szép *Julia* csak nem jött elő. Egy darabig várt a legény, de azután bement az udvarra, ahol az öreg *Rossu* böttal a kezében támadta meg, hogy miért szöktette meg a leányát. Nagy és kellemetlen volt *Fericvár* meglepetése, midőn másnap kiderült, hogy titkába beavatott legjobb barátja, *Popi Joun* szöktette meg helyette a leányt, kit még az éjjel *Lippára* hozva egy ottani rokonánál helyezett el.

— Tolvajok szövete. *Nápolyi* levelezőnk írja a következőket: Úgy látszik, hogy itt végre mégis kissé erélyesebben lépnek fel a *camorra* ellen, ez ellen a titkos zsaroló- és tolvajszövetkezet ellen, mely a legfelsőbb körökig megmérgezte az itteni életet. Meddig tart ez a buzgalom és erély s vajjon a rendőrség igazán gyökerében meri megtámadni a bajt, az természetesen olyan kérdés, melynek megfejtése nem nehéz annak, aki ismeri a viszonyokat és az itteni népet. Egy

ideig majd buzgólkodnak, hogy ezt a bajt kiirtsák, azután lelohad a nagy buzgalom és minden marad a régiben. Ha ezt az Angias-istállót kitisztítani akarják, akkor először teljesen reformálni kell a rendőrséget, meg kell javítani az olasz büntető eljárást és — meg kell változnia a nápolyi népnek. A *Corriere* jelentése szerint a rendőrségnek türelmes és fáradhatatlan munkával sikerült elfogni *Marsellat* nyolcz társával együtt és *Luigi Ferrarat*. Ettől a Ferrara-tól rettenetesen félték az emberek. Ő volt a tolvajszövetkezetben a *capo paranza*. Ez tulajdonképen annyit jelent, mint birkavezető; de a *camorra* tagjai így nevezik vezérüket. A társaság szabályai szerint a *capo paranza* „nagy becsületű férfiú, akit megválaszt a szövetezet, hogy igazságot tegyen és büntessen” és csak a *capitesta* parancsol neki. Minden nyolcz napban jelentést kell tenni a feljebbvalójának mindarról, ami a kerületben történt, míg ő maga minden este a *camorrista di jurnata*-tól (őrségen levő *camorrista*) és a *contajuolo*-tól (pénztáros és jegyző) kap jelentést a nap eseményeiről. Amint már ebből is látszik, ez a tolvajszövetkezet, vagy amint magát nevezi: *bella società riformata*, szigorú fegyelmet tart tagjai sorában s aki közülök ezt a fegyelmet megsérti, azt szigorúan és sokszor kegyetlenül megbüntetik. Azokat is, akik most a rendőrséget a kilencz gonosztevő nyomára vezették, előbb-utóbb utoléri a *camorra* boszúja. A *capo paranza* vezetése alatt a banda tagjai hosszabb idő óta szemtellenül zsarolták *Borgo Loretto* és *Marinella* külvárosok halászeit. Amikor ugyanis *Ferrara* látta, hogy a halászok a kivetett hálót behuzni kezdik, néhány száz méternyire attól a helytől bérkába ült és végig hajózott a hálók hosszában. Ha meggyőződött arról, hogy a hálógás sikerült és hogy a hálók tele vannak halakkal, akkor füttyel jelt adott a parton elrejtőzött társainak. Alig húzták a hálókat a szárazra, a halászatokat körülvették a *camorra* tagjai és a szákmány nagy részét maguknak követelték. Így aztán csaknem teljesen megfosztották a szegény halászatokat fáradságos munkájuk gyümölcsétől. Ellentállásra csak nagy ritkán találtak, mert mindenki tudja, hogy a *camorra* tagjai hamar készen vannak a gyilkolásra is.

— *Benkő Rózsi*, a híres művész. *Benkő Rózsi*ról, aki a fővárosi rendőrség jóvoltából egyszerre leány lett, ma *bécsi* levelezőnk a következőket telefonálja: *Benkő Rózsi* nem megy Berlinbe; Bécsben marad és hír szerint itt fog fellépni a *Danzer orpheumban*. Egész új műsort tanulnak be ez alkalomból. Maga *Benkő Rózsi* is erősen tanul és nagyban készített a pompásnál pompásabb öltözékeket.

— *Vecserkázás*. *Békés-Csabán* és a környékén *vecserkázásnak* hívják azt, ha a legény este meglátogatja a kedvesét. Így mentek el *vecserkázni* *Kvasz Pál* és *Kment János* Gyebójszkyékhoz, ahol javában állott a fosztóka. A fosztóka tudvalevőleg olyan mulatság a népnél, mint például a *jour* az uraknál, azzal a különbséggel, hogy a *jour*knál theázis közben, a fosztókában pedig tollfosztás közben szapulják a felebarátokat. Közös vonása mindkettőnek az, hogy a legények udvarolnak a leányoknak. A nép ezt cziczázásnak is hívja. *Békés-Csabán* tehát *Kvasz Pál* és *Kment János* elmentek *vecserkázni* a fosztókába, hogy ott cziczázzanak. A két legénynek holmi szerelmi ügyekben összeszólalkozása volt több rendbeli vetélytársával. Az urak ezt párbajjal intézik el, a nép azonban, ősi szokás szerint, egyszerűen verekedéssel oldja meg a kérdést. Az urak afféjában csak a felek sebesülnek meg, azok sem mindig, a nép lovagias ügyeiben rendszeren a segédek is kikapnak. Így történt, hogy *Mellis János*, aki segéd volt, mert segített verekedni, súlyosan megsérült. A többi küzdő fél is kisebb-nagyobb sérülést szenvedett. A felek kibékülés nélkül távoztak el a küzdelem színhelyéről.

— *Fenyegető áradás*. *Kis-Jenőről* táviratozza tudósítónk: A nagy esőzés következtében a *Fehér-Körös három métert* áradt s ötven kubikostalicskát elsodort. Attól tartanak, hogy az ár átlépi a töltést.

— *Villamos és gázcsillárokat* ajánl a *Csillárgyár* részvénytársaság, Budapest, VII., Ilka-utca. (Közlekedés zuglói közuti vasúttal.)

Napirend.

Naptár: Szerda, február 2. — Róm. kath.: Gyerty. sz. B. A. — Protestáns: Gyerty. sz. B. A. — Görög-orosz (1898. jan. 21.) Manin hv. — Zsidó: Schebat 10. — Nap két 7 óra 10 perczkor. — Nyugszik: 4 óra 45 perczkor. — Hold két 1 óra 24 perczkor délután. Nyugszik: 4 óra 25 perczkor hajnalban.

A horvát miniszter fogad d. e. 8—10 óráig. Báró Eötvös József halálának évfordulóját tünneplő az Eötvös alap, országos tanító egyesület az akadémia kis termében ünnepies gyűléssel és ercsi-sirjának megkoszorúzásával.

Az V—VI. kerületi külterületi egyesület gyűlése a külső váci-úti népiskolában délelőtt 11 órakor. Az országos tüzoltó szövetséget központi választmányának ülése.

A Hubay-Popper vonósnégves estélye. Ebéd dr. Bokor József tiszteletére déli 1 órakor az országos kaszinóban.

Bérczi kapitány lovagias ügye.

A könyvmatos ujságtudósító ma a következő hírt hozta:

A rendőrség legutóbbi erőszakoskodásai alkalmával dr. Scheffer József ügyvéd megjelent Bérczi kapitánynál, hogy védenecze szabadlábra helyezése körül közbenjárjon. Ez alkalommal Bérczi Scheffert megsértette, sőt rendőrrel távolított el. Scheffer ezért a sértésért ma délelőtt dr. Kenedi Géza szerkesztő és dr. Hartmann Elek ügyvéd által kihivatta Bérczit, ki bejelentvén az ügyet a belügyminiszternek, a kihívást elfogadta és Sacellary Mihály belügyminiszteri osztálytanácsost és Rósa Vilmost nevezte meg segédeként. A segédek ma délután 5 órakor tárgyalták ezt az ügyet. A párbaj ma este kilenc órakor folyt le a Fodor-féle vívóteremben súlyos feltételek mellett, harcoképtelenségig, nehéz kardokkal.

Rendőri tudósítónk tehát elment a vérengző csata színhelyére. Mert nagyon szép dolog az, amikor egy rendőrkapitány egy fiskálissal lovassági kardokkal verekszik, súlyos feltételekkel és harcoképtelenségig. Csakhamar vissza jött azonban a leírta, amint itt következik:

A Bérczi-Scheffer párbajnak ma este 9 órakor kellett volna megtörténnie a Fodor-féle vívóteremben. A tegnapi még itt maradt szelvéz rémesen füttyölt a kandallóban, mikor a felek elkészülve az előreláthatólag irtózatos vérengzésre felállottak. A segédek elmondották az utolsó békítő szót a kardokat átadták a feleknek.

Rajta! Összecsapás. Lapos vágások. Szünet.

Ekkor megnyílt az ajtó s besétált rajta Bocska rendőrtisztviselő két detektívvel.

Általános meglepetés. Bocska odalép Bércihez s becsületszavát veszi, hogy nem verekszik tovább.

Öltözködés. Távozás.

Csodálatos! Honnan tudták meg a rendőrök, hogy 9 órakor este párbaj lesz a Fodor-féle vívóteremben!? Ez épp oly örök rejtély marad a kutató emberi elme előtt, mint például az, hogy miért kunkorodik a malacz farka balról jobbfelé, ellenben a kutyáé jobbról balfelé.

A rendőrök tehát a párbajozni akarókat in flagranti kapták, ami tudvalevőleg még rosszabb hírű város, mint az örökké nevezetes Thatorte, ahol már szintén nagyon sok hunzucság történt.

Ennek daczára a rendőrök még sem kísérték be Bérczi Béla magánzót, ami az utóbbira nézve határozott szerencse, mert ha ügye véletlenül Bérczi Béla kapitányhoz kerül, hát az most ott örízletné a főkapitányságon a detektívekkel élen-szomjan s hiába igazolná magát, legfeljebb holnap délből kerülné kihallgatásra.

Eddig tudósítónk. A próféta azonban látnoki ihlettel néz a jövőbe s látja, amint a könyvmatos tudósító a következő híreket szállítja a lapoknak:

— **Becsületbíró.** Egy budapesti pénzágens tegnap délután fegyveres elégtételt kért Bérczi Béla rendőrkapitánytól, aki öt tanuként maga elé idézte és kihallgatásáig detektívekkel őriztette. Mikor aztán szobájába vezették az ügynököt, heves szóvitába elegyedtek, amelynek folytatása a mai kihívás. Bérczi Béla rendőrkapitány tüstént megnevezte segédeit: Arányi Taksony rendőrkapitányt és Farkas rendőrtanácsost, akik becsületbíró elé viszik majd

az ügyet, mert a kihívó pénzágensről jellembevégo dolgokat tudnak s így azzal Bérczi kapitány meg nem verekedhetik.

— **Két párbaj.** A Ferencz József lovassági laktányában ma délután két félhivatalos párbaj folyt le. Négy órakor A. rendőrkapitány vivott meg B. magánhivatalnokkal, akit A. egy kihallgatás alkalmával sanda gyanúval illetett. A magánhivatalnok leszelte a rendőrkapitány bal fülét, amelyet a párbajorvos tévedésből megfordítva varrt vissza a helyére. Ez a körülmény előreláthatólag nem kis mértékben fogja zavarni A. rendőrkapitányt hivatalos ügyekben, mert ezentul minden valloást, ha helyesen meg akar érteni, előbb meg kell fordulnia.

A második párbaj 5 órakor ment végbe s nagy katasztrófával végződött. A küzdő felek C. királyi alügyész és D. tüzér-önkéntes volt. A párbajra az adott okot, hogy C. egy törvényszéki tárgyalás alatt D.-re, aki tanu volt, tulságosan görbén nézett. A felek rendkívül hevesen csaptak össze s D. levágta C.-nek az orrát. És ekkor történt a katasztrófa. E főhadnagy rattler kutyája ebben a pillanatban a földön fekvő orrhoz rohant s még mielőtt megakadályozhatták volna, bekapta és lenyelte. Az eset városszerte kinos szenzációt keltett.

— **Vívógyakorlat a rendőrségnél.** A legutóbbi félhivatalos párbajesetek következtében Rudnay Béla főkapitány ma délből magához kérte Fodor Károly vivómestert és megbeszelte vele egy, a főkapitányság épületében létesítendő vívóiskola tervét. Fodor Károly ur a rendőrfogalmazókat és kapitányokat fogja kiképezni a vivásban, különös tekintettel a „cselevetések“-re és az úgynevezett „összetett támadások“-ra. A vivómester ugyanebben a dologban holnap fog értekezni a királyi ügyészség vezetőjével is.

Ma este Bérczi Béla rendőrkapitányról a párbajhíren kívül egy röpiratot is kaptunk, amelyet Kovács F. Sándor, a Benkő-ügyben letartóztatott volt hírlapíró irt és adott ki. A huszonkét oldalas röpirat pszichológus és csunya hangu. Nem olyan, aminőt Európában szokás írni, hanem Arrizonában.

Nem is vesztegetnénk rá szót, ha csakis pszichológus volna benne. De egyéb is van. Konkrét vádak emel Bérczi Béla kapitány ellen. Olyan vádak, még pedig nagy számban, amelyek közül ha egy is igaz, Bérczi Béla nem maradhat egy perczig se rendőrkapitány, ha pedig nem igazak, Kovács F. Sándor a legszigorubb büntetésre várhat.

A röpiratíró azt mondja, hogy *6 mindén áron sajtópört akar*, hogy bizonyíthasson. Ezt a kívánságát mindenestre teljesíteni fogják és teljesíteni is kell, mert semmi kétség nem lehet aziránt, hogy egy bünös legalább lesz.

Diákkorradalom Ausztriában.

A cseh-német nyelvhaboru ma egy olyan színjátékkal lepte meg Ausztriát, amely talán páratlan a nemzetiségi harcok történetében.

Ausztria majd valamennyi egyetemén kitört a diák-strike: Bécsben, Grácban, Innsbruckban, Prágában, Brünbben a német egyetemi hallgatók nem látogatják az előadásokat, zajosan demonstrálnak és társaik közül azokat, akik mégis elmennek az alma materre, egyenesen bántalmazzák.

Ez a jellegénél és méreteinél fogva szokatlan tüntetés pedig azért van, mert a prágai német diákoknak tudvalevőleg megtiltották a nemzeti színek viselését. Ausztria valamennyi egyetemének diáksága szolidárisnak vallja magát a prágai kollegákkal és azzal fenyeget, hogy *csütörtökön tör ki csak igazában az általános diák-strike és valamennyi osztrák főiskola zajos tüntetéseknek leend a színhelye.*

Ha valószínű is, hogy az egyetemi hatóságok erélyes közbelépése megakasztja majd e demonstrációkat (mert ha a diákok elvesztenek majd tanulmányaikból egy félévet vagy egész évet, aligha lesz kedvük folytatni a szolidaritást), a főiskolák hallgatóinak ez a tömeges és merész föllépése legalább is élesen jellemzi azt a kétségbeesett helyzetet, amelyből Ausztria mintha ki sem tudna többé bonyolódni.

A diák-strike bécsi tudósítónk a következőket telefonozza nekünk:

A prágai német egyetemről Bécsbe, Grácba Innsbruckba és Brünbbe kiküldöttek érkeztek, akik német egyetemi hallgató társaikat arra akarják rábírni, hogy a prágai egyetem német hallgatóival egyértelműen járjanak el. A delegált egyetemi hallgatók ma azt a táviratot küldték Prágába, hogy az *összes német egyetemek német hallgatói csütörtökön megkezdik a striket.*

A bécsi egyetemek ifjúsága valóságos forrongásban van. A hangulat úgy a tudomány-, mint a műegyetemen roppant izgatott. Több száz technikusból álló csoport ma délután bement az egyes termekbe és az ott dolgozókat arra kényszerítette, hogy munkájukat abbahagyják. Egy néhány tanár előadása közben azt kiabálták a diákok:

— Tessék bevégezni az előadást!

A diákok *Heil!* kiáltások közben vonultak azután a laboratóriumokba, amelyeket utóbb be kellett zárni, mert a tüntetők összetördelték azok rajzszerzőségeit, akik nem akarták mindjárt abbahagyni munkájukat.

Ilyenformán elérték azt, hogy délután 4 óráig közel 25 előadást tettek lehetetlenné.

Nemsokára megjelent a fekete táblán a rektor felhívása, amelyben a magnificus a következőképp szól a technikusokhoz:

„Komoly órában azzal a kéréssel fordulok főiskolánk hallgatóihoz, hogy törvényellenes eljárásukat hagyják abba. Kötelességem figyelmeztetni a hallgató urakat, hogy rendkívül súlyos következményei lehetnek annak, ha eljárásukat folytatják.“

A tanárok előadásait két-három hallgató előtt tartják meg, a diákok nagyrészt a folyosókon, az aulában vannak.

Ma délután 400 cseh diák határozatot hozott, hogy a németek eljárása ellen tiltakozni fog. A közoktatásügyi miniszterhez feliratot intéznek cseh nyelven, a rektorhoz latin nyelven és a technika rektorához francia nyelven.

A németek — mint a N. Fr. Presse — értesül — ma este titkos gyűlést tartottak, amelyen a prágai egyetem kiküldöttjei is résztvettek. *Óránkint érkeznek táviratok a többi osztrák egyetemeken uralkodó állapotokról. Prágában* ugyszólván szünetelnek az előadások. Brünbben nem kevésbé, úgy hogy kevés német egyetem van Ausztriában, ahol a rendes előadásokat meg lehetne tartani.

Az egyetemi tanács hajlandó az ifjúsággal szemben a legnagyobb szigorral eljárni s őket egy félév elvesztésével büntetni.

Holnap az osztrák birodalom valamennyi egyetemének rektorai itt tanácskozássra gyűlnek össze az egyetemi ifjak tüntetéseinek megakadályozása tárgyában.

Grác, február 1.

Az itteni egyetemi hallgatók elhatározták, hogy a jövő csütörtöktől fogva nem járnak el az egyetemi előadásokra. A technikai főiskolán 8—9-ig, az első órában, kevés hallgató volt az előadásokon, a többi előadásokat azonban egyáltalában nem lehetett megtartani, mert a diákok nem jelentek meg.

Innsbruck, február 1.

Az itteni egyetemi hallgatók a mai előadásokon oly lármásan tüntettek, hogy a tanárok kénytelenek voltak az előadást egyelőre megszüntetni.

Prága, február 1.

Az itteni német egyetemen majdnem egészen szünetel az előadás. Bauer bölcsészeti tanár előadásán az egyetemi hallgatók akkora zajt csaptak, hogy Bauer kénytelen volt előadását megszakítani és visszavonulni. A német műegyetemen egyetlen tanár sem tartott előadást; a jogi egyetemen sem volt előadás; az orvostudományi egyetemen csak egy tanár tartott előadást, de ezt mindössze négy diák hallgatta.

Brünn, február 1.

Az egyetemi tanártestület elhatározta, hogy az előadásokat nem szünteti be. Arra az esetre azonban, ha az egyetem látogatottsága továbbra is oly gyér marad, a legszigorubbann fognak intézkedni.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* *She*. Az operaházban szombaton mutatják be *Mader* Raoul és *Beer* József balletjét, a „*She*“-t. Az újdonság meséjét a következőkben ismertetjük: Isis papja: Kalikrates és papnője: Amenartes megszöknek és hosszú üldöztetés után kis fiúgyermekükkel elvetődnek Kor országba. Kor királynője *She*. Ő akkép szerezte meg magának a koronát, hogy megfürdött az örök ifjúságot biztosított magának. Ellopja továbbá Isis szentkigyóját, amelytől oly varázserőt kap, hogy keze egyetlen érintésével bárkit képes megölni.

She maga elé vezetteti a két menekült s beleszeret Kalikratesba. A szökevény pap ellentáll a csábításnak s ezért őt *She* megöli. Amenartes erre megesketi kis fiát, hogy vagy ő vagy utódja megboszulják az apa halálát. Eddig az előjáték.

Ezután több ezer év mulik el, mialatt Kor országa elpusztul, csak az örök életű és örök ifju *She* marad meg.

Egy spleenes angol, Leo, családja iratait olvasva, megtudja származását, őse halálának történetét s kaland- és boszúvágyból elutazik felkeresni Kor országát.

She a varázstükréből meglátja Leót, s tökéletesen hasonlatosnak találja a rég megölt Kalikrates-sel. A mumiát elégeti s Leót elhozatja földalatti palotájába. Régi szerelme teljes erővel feltámad s el akarja csábítani Leót. Leó pedig *She* gyűrűjéről ráosmer őse gyilkosára s őt átölelve megérzi derekán Isis kigyóját.

She kifejtve minden varázserejét, mégis elcsábítja Leót s hogy vele egyesülhessen, őt is meg akarja fűrésztetni az élet tűzében, hogy Leó örök ifjúságot szerezzen. Leó követi a tűzbe, de az utolsó pillanatban úgy megrémül, hogy utána kapva hirtelen lerántja derekáról a varázskigyót. Erre megjelenik Isis s halálra sújtja *She*-t, aki így meglakol a gyilkosságért és Isis elleni merényletéért.

* *Blaha Lujza* Szegeden. A szegedi Fehér Kereszt-egyesület vasárnap jótékonycélu előadást rendezett a színházban, mely alkalommal a „Piros bugyellárás“ került színre, Török Zsófi szerepében *Blaha Lujzával*. A művésznőt, aki tíz év óta nem volt Szegeden, vasárnap délben óriási közönség, számos küldöttség várta s virágos díszfogaton, valóságos diadalton kísérték a városba. Este nyílt színpadon üdvözlő beszéd kíséretében adták át neki a Fehér-Kereszt ezüst koszoruját. Ezenkívül a szegedi nők remek emlékalbummal, a színügyi bizottság nagy habérkoszorúval, a város közönsége virágosóval, Réthy Laura, a szegedi primadonna, róza- és ibolya koszorúval, a páholyközönség pedig virágdobálással ünnepelte *Blaha Lujzát*. Előadás után lakoma volt s az éjjeli vonattal a művésznő visszautazott Budapestre.

Dupla feleség.

Ifjabb *Bokor* József színpadi termékenysége emlékeztet a Lope de Vegaéra, aki a világirodalom legproduktívabb költője volt.

A Magyar színházban ma este bemutatott énekes bohózzal, a *Dupla feleség*-gel *Bokornak* sikerült kiköszörölnie azt a csorbát, amelyet írói hírnevén a „Három légyott“ ejtett. Ismét volt egy élénk, szép sikere.

Darabját bohózatnak nevezi és élt is mindazokkal a kiváltságokkal, amelyeket e műfaj az írónak megenged, de egyuttal teljesítette mindazokat a kötelességeket, amelyeket a mulatni vágyó közönség egy bohózat szerzőjére ró.

Az újdonságnak, ha nem is vetélkedik a *Kis alamuszi* vidámságával, van mind a három felvonás számára ötlete és bőséges jókedve. Egy báróról van benne szó, aki megkéri egy kapitány leányát. A leány anyja látszólag oda is igéri neki a kicsikét, akit különben Piroskának hívnak, mert egykor őt magát is gyöngéd szálak fűzték a báróhoz: a bárók pedig nem mindig lovagiasak és esetleg zavarba hozhatnak egy mater familiast.

Piroskán azonban időközben megszökik egy tenoristával, ami soha sem kellemes egy kapitány családjának. Szerencsére éppen akkor van odahaza

látogatóban a család másik leánya, dr. Szerém Jenő orvos felesége, és ez ikertestvére lévén Piroskának oly frappánsul hasonlít rá, hogy Piroška szokását bátran el lehet titkolni.

Ebből támadnak a darab mulatságos bonyodalmai, amelyeket ha végig akarnánk kísérni, a *Bokor* teljes három felvonására volna szükségünk.

Nagyon kacagató alak egy vidéki hangversenyrendező, aki egy ifju hölgyet hipnotizálni készül, hogy úgy énekeljen, mint *Yvette Guilbert*. Ez a vidéki hangverseny elég élénken emlékeztet ugyan a „Színházi képtelenségek“-re, de mulatságos voltából ez nem von le semmit.

Bokor mint nagy színpadi rutinier alaposan kiaknázta a hipnotizmust: így egy jelenetben a primadonnával egész csomó nótát énekellet azon a czímen, hogy a darabban szereplő orvos — egy szenvedélyes hipnotizőr — szuggerál neki különböző helyzeteket. Az öreg higveleji kapitány meg egyike a legkitűnőbb alakoknak, amelyek bohózat-irodalmunkban felvonultak.

A „Dupla feleség“ dalai is megfelelnek a bohózat stíljének, vagyis nincs semmiféle stíljök, csak derűsek és fűlbemászók. Ezek után föltehető, hogy azok az esték, amelyeken a *Bokor* darabja színre fog kerülni, ugy hangulat, mint kassza szempontjából a Magyar színház legvidámabb estéi közé fognak számítani.

Az ikertestvérek szerepe (a *Giroflé* és *Girofla* mintájára) egy szerep; *Vlád* *Gizella* igen kedves volt benne. *Aranyossy* *Janka*, *Szilágyi*, *Iványi*, *Boros*, *Sziklai*, *Balla*, *Füredy* és *Mátrai* szintén frissen, jókedvvel játszottak. m. g.

Jászai Mari ünneplése.

Jászai Mari négy heti olaszországi üdülés után, amely alatt gégebaját gyógyította, ma este lépett föl először a *Nemzeti Színházban* s az egyetem ifjúsága valóságos ünneppé avatta ezt az előadást.

Ünnep volt ez, annak az igaz lelkesedésnek az ünnepe, amelylyel *Jászai* Mari asszonyt mindenütt köszöntik, ahol csak megfordul. Őszinte tünnető hódolás az ő nagy művészetének. Az eseményt csak érdekesebbé, magyogóbbá tette az a véletlen, hogy a művésznő ma éppen szerepeinek egyik legbecsesebbikében, *Dóczy* *Lajos* gyönyörű *Szécsy* *Máriájának* czimszerepében lépett föl.

Az egyetemi ifjúság már régebb idő óta készült erre a demonstrációra. *Márkus* *Emiliának*, a *Folt*, amely tisztít premiérje alkalmából történt ünnepeletése után való napon bizalmas értekezlet volt az Egyetemi körben s ott határozták el, hogy *Jászay* *Mari* is, aki a legmagasabb színpadi stílt képviseli, nagy ovációban részesítik, mihelyest üdülésből hazatér.

Nem volt itt szándéka sem annak, hogy ellendemonstráció legyen ez a *Márkus* *Emilia* mellett rendezett tünnetésre. Nem terveztek itt mást, csak reverenciát *Jászai* *Mari* művészetére iránt. Nem tudni azonban kinek a barátai, jóakaratóiból-e, vagy valami más okból, minden áron le akarták törölni a fiatalág lelkes készülődéséről az őszinteség kedves zománczát.

Jászai *Mari* is így értesült a fiatalág minden célzatosság nélkül való készülődéséről, szabadulni akart a kellemetlen helyzetből. Levelet írt egyik újságíró ismerősének, *Tábori* *Róbertnek*, adja tudtára az ifjúságnak, hogy ne tüntesse ő mellette.

„Édes, jó *Tábori*! — így szól a levél — meg vagyok rémülve, szégyenlem magamat, dühös vagyok. Tegnap hallottam, hogy valami tünnetésnek leszek holnap az áldozatja! Kérem az Istenre, mindenre, amit szeret! mondja meg, írja meg a holnapi lapokba, — de nem egybe, az nem elég — hogy én szerencsétlen vagyok és igen szégyenlem magamat, ha azt hiszik rólam, hogy nekem elégtétellel tartoznak egy kollégám ünnepeletése miatt, hogy én azzal meg vagyok bántva, mintha igazságtalanság történt volna velem, ha egy másik színész is elnyeri jutalmát! Nekem sohase maradt adós se a közönség, se színház semmi javával, hát mért ne fejeznék ki örömet az újabb sikerekért is? Most máson van a sor, a természet rendje szerint is tavasz tavaszt követ,

hála az égnek! Csak nem érheti be a *Nemzeti Színház* örök időkre egy színész dicsőítésével és nem tapsolhat engem a közönség akkor is, ha már nem leszek. Mint ahogy most nem voltam! Tehát sem elégtételre, sem vigasztalásra, nem szorultam, ugy-e bár és a ki azt hiszi rólam, az igen szegénynek, véghetetlen ostobának kell, hogy tartson! Mondja meg, kérem, két szóval annak a teli szívű, napsugaras, drága ifjúságnak, hogy hála-lásan köszönöm ifju szíveik szeretetét, de koszorujuk árát adják inkább a *Mátyás-szoborra*, mert én szégyenlem elfogadni most. Ugy-e, megvédelmezi ettől a szegénytől, édes *Tábori*! a maga *Jászaiját*.

A levél nyilvánosságra jött, de az egyetemi ifjúság azért ma este óriási nagy tömegben vonult fel a *Nemzeti Színházba*.

A premierek rendes publikuma se maradt el, már délután csak néhány jegy volt kapható a jobb helyekre s a diákság felszorult a karzatokra. Ezeket azonban szakadásig megtöltötte.

Mikor a művésznő az első felvonásban megjelent a színpadon, frenetikus taps, éljenzés tört ki. Tünnetettek a páholyok, a földszint, a karzat egyaránt s az előadást percekig nem folytathatták.

A felvonás végén az ifjúság részéről öttágu küldöttség ment föl a színpadra s gyönyörű nemzeti szalagos habérkoszorút vitt a tragikának.

Hazánk legnagyobb művésznőjének, *Jászai* *Marinak*. — *Hódolata jelül az egyetemi ifjúság*,

ez a felírás ékesítette a koszoru két szalagját. A küldöttséget, amelynek *Ortmann* *Albert* az egyetemi kör volt elnöke, *Tóth* *Ödön* a kör mostani elnöke, *Wolfner* *Pál*, *Komáromi* *Zoltán* és *Bathó* *Béla* voltak a tagjai, a művésznő a színpad közepén fogadta, gróf *Festetics* *Andor* nemzeti színházi igazgató, *Nagy* *Ibolyka*, *Pálffy* és *Szacs-vay* társaságában.

Ortmann *Albert* rövid üdvözlő beszédet mondott és köszöntötte az ország első drámai művésznőjét az egyetemi ifjúság nevében, amelynek a mai este igazi ünnepe, mert hosszas távollét után ismét gyönyörködhetik *Jászai* *Mari* művészetében. Nincs az igazi öröme, őszinte hálának ez a szerény kis megnyilvánulása semmiféle ellentétési szándékkal kapcsolatban, csak köszönteni óhajtott a fiatalág a haza halhatatlan művésznőjét, egyszerűen tisztá szívből.

Jászay *Mari* legjobban örült volna, ugymond, ha csak egy marék virágot hoznak. A babér az alkotó művészt, az íróit illeti, akinek ő csak egy szerény interpretátora. De ha ezt a koszorút minden célzatosság nélkül, mint a komoly muzsa egyik szolgálójának hozták, tisztelettel, igaz örömmel, mély köszönettel fogadja.

A küldöttség s a többiek, akik jelen voltak, éljeneztek, *Jászay* *Mari* pedig elfordult s a szemét törölgette.

A második felvonásban, amelyben *Dóczy* oly hatalmas lendülettel írta meg a felköszöntő-jelenetet, minden toaszt után percekig zugott a taps. A felvonás végén pedig tizenkétszer hívták a lámpák elé.

Az előadás után, aki csak fért, mind a *Nemzeti Színház* udvarára tódult.

Küldöttség ment *Jászai* *Mari*ért, hogy a *Nemzeti Színház* bérházában levő lakására az öltözők felőli udvaron keresztül menjen, hogy a tömeg láthassa.

— De kérem, én még most is beteg vagyok — mondta a művésznő.

— Ettől, meggyógyul, nagyságos asszonyom — volt a válasz.

Az öltöző kijáratánál a *Nemzeti Színház* tagjai üdvözölték, ki csókkal, ki kézzel.

Mikor az udvaron megjelent, egetrázó éljenzés tört ki. Csókolták a kezét, ruháját s majd félórát tartott, míg a színház oszlopcarnokának a néhány lépésre levő ajtaját elérte.

Az oszlopcarnokon keresztül ment át a *Nemzeti Színház* bérházában levő lakására. Az ifjúság még azután is sokáig együtt maradt a színház előtt, *Jászai* *Mari* élteve.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Az Ika kapitánya szabadlábbon. Megírtuk annak idején, hogy *Forempohert*, az elsüllyedt Ika parancsnokát a királyi tábla rendelkezésére újból letartóztatták s a letartóztatás ellen a parancsnok a kuriához felebbezett. A kuria döntése, mint Fiuméből táviratozzák, ma érkezett le oda, és ennek értelmében *Forempohert ma ismét szabadon bocsátották*. A Tyría szekvesztálási akták az Ika—Tyría perhez már megérkeztek Velenczéből a fumei törvényszékhez. A tárgyalás határnapja azonban még nincs kitűzve. A révhivatal kizárólag tengerészeti szempontból legközelebb tárgyalja az ügyet.

— Feltékenységéből. A székesfejevári törvényszék gyilkosság büntette miatt *tizenöt eszterdei fegyházra* ítélte *Taba István* kápolnás-nyéki 18 esztendő kocsist, aki *Molnár Mari* nevű szeretőjét feltékenységéből vadállati kegyelenséggel meggyilkolta. Ma tárgyalta ezt az ügyet a királyi tábla és az elsőbíróóság ítéletét *helybenhagyta*.

Pettkó László bűnpöre.

Öt napi végtárgyalás után ma végre befejezték a bizonyító eljárást. A tárgyalás elején Eötvös Károly védő bejelentette, hogy eláll *Salamon* Ferenczné kiballgatása iránti kérelmétől. Fölemlítette egyúttal, hogy védenecének a házasság megkötése idején hat darab sorsjegye volt, amiket édesatyjától örökölt. Pettkóné tehát nem mondott igazat, midőn tegnap férje ellen vallván, azt állította, hogy egybekelésük idején Pettkónak csak két sorsjegye volt.

A szakértők meghallgatása után még a védő intézett néhány kérdést a vádlottnak, mire *Fekete* Gyula elnök berekesztette a bizonyító eljárást és dr. *Atányi* József közzvándló terjesztette elő érdemleges indítványát.

Vádbeszéde elején az ugynevezett „uri tolvajokkal” foglalkozik. E bűnösök száma — ugymond — félelmesen szaporodik, különösen azoké, akik fényes állásban, soha rajta nem kapva, néha igen későn leleplezve garázdálkodnak a közvagyonban. Elég a közelmúltból fölhozni az ország első pénzintézetének sikkasztóit, a halottrabló orvost, a fosztogató rendőrtisztviselőt, a sikkasztó fiatal fiskálist, akik legutóbb itt állottak. Ezek súlyos föladatakat rónak az igazságszolgáltatásra, hogy ezeket az uri tolvajokat működésükben a büntetőtörvény teljes szigorával buktassa el, meg nem tévesztve a perverz érzékenykedés és álhumanizmus által. E bűnesetek közé sorolom ezt az ügyet is. Fényes tehetőség, kipróbált ügyesség, szerencsés összeköttetés nagy jövőt ígértek e bűnösnek, aki furfangosságával, ügyességével sugalmazott szédélgéssel akart eljutni oda, ahová képességei folytán az elme fénye mellett okvetlenül eljutott volna: a tisztességs végső célhoz, az igazsághoz.

Ezután a tényállást ismertette és kifejtette, hogy a *Pettkó* László terhére rótt cselekmény kétségtelenül beigazolást nyert. Valószínű, hogy a vádlott még több eddig ki nem derített visszaélést követett el, mert hiszen fényűzően élt és költekezett. Nem lényegtelen ez a vádlott bűnösségére s nem lényegtelen az az ajánlat, amelyet a vádlott szökése után tettek. Tizennyolcezer forint megtérítést kínáltak a bűnpör lehetetlen megszüntetése fejében. Terheli az, hogy feleségének nagyobb jövedelmet mondott, terheli, hogy feleségének fölűnt a vádlott költekezése. Felesége akkor kérdőre vonta a vádlottat s Pettkó ijedten fenyegetőzött öngyilkossággal. A sikkasztás kiderülésekor sógora, felesége előtt beismerő vallomást tett, utóbb sógora tanácsára megszökött s ahova menekült, ott szintén elrejtőzött. A mikor azonban a vádat itt a vádlott elé tartjuk, akkor a vádlott azt mondja, az ő lelkiismerete nyugodt s ez a védekezési rendszer morális érzékére szemoru fényt vet. Kétszer tett bűnvallomást s most szemforgatással veri a mellét, hogy ártatlan. Kéri a törvény teljes szigorának alkalmazását. Sajnos, a vádlott nem áll már előtte, mint az az intelligens ember, aki bűnbe merülve, még megtérhet, mert szökése óta vörös fonálként húzódik végig a bűnösen szerzett pénzhez való görcsös ragaszkodása. Mig ezt jó helyen tudta, elrejtőzött, mikor hallja, hogy elveszti a bűnrel szerzett pénzt, előjön, hogy azt visszaszerezze, mert azt hiszi, hogy a bűnrel szerzett pénzre a bűn elkövetésekor örökös jogot szerzett. Az anyagi kárpótlás megtörtént, most a megsértett jogrend nevében kéri a vádlottat szigorúan megbüntetni.

A vádbeszéd után dr. *Töry* József, a kincstári joggyekek képviselője elmondja, hogy a kincstár nemrégiben *Pettkó Lászlónak* bizalmas följelentéséből megtudta, hogy a vádlottnak még mintegy 30.000 forintja van, és hogy a gmundeni villa fele részben *Pettkó* László tulajdonát képezi. A kincstár kárát 48.897 forintban számítja fel.

Délután két órakor kezdte meg *Eötvös* Károly nagybíró beszédét.

Nem feszegeti — ugymond — azt a társadalmi kérdést, amit az ügyész itt felvetett, hogy az *uri gonosztevők* osztálya mily tömeggel lép föl. Ő erre majd a beszéde végén tér vissza; most pedig azt keresi, hol vannak az objektív bizonyítékok, hol a lélektani indokok, amelyekkel *Pettkó* állítólagos nagy bűnösségét be lehetne bizonyítani. Kérdi, hogy mi volt az az országos törvénytári szerkesztőség, mi volt itt *Pettkónak* a föladata? Erre mindjárt meg is felel, hogy ez a gyűjteményes törvények kiadása volt, mely a hazai nyelven kívül olasz, tót és román nyelven jelenik meg. Hivatalos ügyvitelre, pénzkezelésre semmi utasítása nem volt a vádlottnak, aki oly viszonyban állott az állammal, mint akárhány magánvállalat. Az ügyvitelre vonatkozólag a kormány czélszerűnek találta ilyet ki nem bocsátani. Majd az egyes esetekre tér át, amelyek az ügyész a vádléval szerint csoportosított. Az első csoport a hivatali sikkasztás eseteit köpezi, mely súlyos, utálatos bűntett, ha fennforog; második csoport a magánkirathamítás, harmadik a csalás, a negyedik pedig a legijesztőbb vád, mert az ügyész betöréses lopásnak minősíti. A védő pontonként czáfolatába bocsátkozik mindeme vádaknak. Az elsőre nézve azt hangoztatja, hogy erkölcsi felelősség, terheli *Pettkót*, pört is áll érte. Terheli fegyelmi felelősség, ez már közelebb áll bőréhez. — Ő a védő — sem mentené alóla fel, de büntetőjogi felelősségre vomni ezért példátlan eset, mig igazság lesz e földön, itt e falak között, vagy akárhol. Ezután Tokaji Nagy Kálmánnal, a följelentővel foglalkozik, aki mint szegény, éhező fiatal ember, állást kapott *Pettkótól*, mit azzal hálált meg, hogy jöltevéjét orvul följelentette. Jegyzeteket vezetett *Pettkó* bevételéről, de ezt, mielőtt a fegyelmi bizottság megkezdte működését, összetépte. Ennek a terhelő tanúnak a vádlottak padján lenne a helye. A sikkasztásnak még álomban levő körvonala is látja fennforogni. Gyanuja az, hogy ezt *Gogolák* találta ki, akinek szótárából került ki a félre tett és visszacsempesztett kifejezés. Kegyetlen visszaélés az igazságszolgáltatás külső formáival, ezért egy embert börtönbe vetni. A számtisztek esze szerint — ugymond védő — vannak hivatalok, ahol akasztani lehetne, ilyenek a szerkesztők, főispánok, intendánsok. Különös zsenialitás kellett a szakértőktől ahhoz, hogy ebből vádat kovácsoljanak.

Sorra czáfolja ezután a közzvándló érveit és azt fejtegeti, hogy sem a sikkasztás, sem a csalás és okirathamítás vádját be nem bizonyították. Annyi bizonyos, hogy a szerkesztőségben nem volt nagy rend, de hát *főispán, intendáns és szerkesztő* sohasem fog rendet tartani. (*Derűtség*) Furcsa a *Gogolák* szakértői véleménye. Azt kérdi tőle a 651 frtos sikkasztásnál: „Átvette *Pettkó* a pénzt?” „Igen”. „De megjelentek-e már akkor a kiadványok?” „Nem”. „Van-e e szerint sikkasztás?” „Igen”. „Hát el lehetett küldeni az előfizetett könyveket?” „Nem”. Nos, nem is küldhette még el *Pettkó* a könyveket, de azért *Gogolák* ur szerint mi a vádlott? Sikkasztó? (*Nagy derűtség*.)

Konstatálja ezután a védő, hogy egy olyan krajczárt se tüntettek ki, mely a vádlott kezeihez folyt be s idegen czélra lett fordítva. Hogy megszökött, ez nem ok még az üldözésére s arra, hogy a szakértők alaptalan vádatat koholjanak ellene. A vádlott ilyenkor sohasem lehet annyira bűnös, mint az ilyen szakértő. Vádolja *Pettkót* a királyi ügyész 200 ingyenes példány elsikkasztásával is, holott ezek csak a rendeltetési helyükre juthattak s kára nem is lehetne belőlük a kincstárnak, mert az előállításukért mitsem fizetett. Lovag Falk Zsigmond tanu pláne azt vallotta, hogy a vádlottnak 300 ingyen példányt is lett volna joga követelni. Csakhogy itt megint az a végtelen szerencséje a közzvándlónak, hogy tanujával hívhatja Tokajit. Pedig ismeretes, hogy a szerkesztőségekben minden tagnak van egy vagy több példánya abból, amit csinálnak, van a fő-, az al- a segéd-szerkesztőnek, a szolgának és a macskának is, mert: *nyomatató ökörnék ne kösd be a száját!* (*Derűtség*) Ha elmennék a Tokaji segéd-szerkesztő ur lakására, tudom, most is találnék nála azokból a könyvekből tán 50 példányt is, mert: *nyomatató ökör* . . . stb. (*Nagy derűtség*.)

Kéri a törvényszéket, hogy mentse föl védenecét. A közzvándló rövid válasza után még a vádlottat kérdezték meg, felhozhat-e még mentségére valamit, mire *Pettkó* László azzal felelt, hogy igazságos, kegyes ítéletet kér.

Ezután a törvényszék visszavonult s egy órai tanácskozás után *Fekete* elnök a következő ítéletet hirdette ki: A törvényszék dr. *Pettkó* Lászlót az első csoportbeli vádak közül két hivatali sikkasztásban, a második csoportból három okirathamításban bűnösnek nyilvánította, a csalások, valamint a laksértés vádjá

alól pedig felmentve, öt összbüntetésül négy évi fegyházzal sújtotta. Ebből öt hónapot kitöltöttnék vesznek. Kiróttak ezenfelül 450 forint pénzbüntetést is a vádlottra, továbbá hat évi hivatalvesztést. A kincstári kárkövetelésével a törvényszék polgári perre utasította, megállapítván *Pettkó* kártérítési kötelezettségét.

Ugy a közzvándló, mint a vádlott és védője felebbezést jelentettek be.

A tárgyalás este fél kilencz óra után ért véget.

FARSANG.

Gazdaszonyok álarczos bálja. A farsang legközelebbi álarczos mulatsága a „Magyar Gazdaszonyok Országos Egyesülete” által, a fővárosi Vigadó összes termeiben jövő vasárnap, február 6-án rendezendő elite álarczos bál lesz. Az egyesület elnökségének és választmányának előkelő hölgyei olyan odaadón buzgólkodnak a bál érdekében, hogy már is kilátás van arra, hogy szép számú uri társaság fog ott egybegyűlni. A tombolásban a hölgyek tartózkodni fognak az ugynevezett *pumpolás-tól*, ki-ki annyit-áldoz a jótékony célra, amennyit akar. Az egyesület felkéri az emberbarátokat, hogy tombola-tárgyak ajándékozásával is támogassák a nemes ügyet. A tárgyak az egyesület elnökjéhez, *Damjanich* János özvegyéhez (József-körut 69. sz.) küldendők.

Athléta-bál.

Nem serdülő jogászok, nem is czérna izomzatu gyógyszerészek, hanem aczélcsontu athleták rendezték a Vigadóban ma este azt a fényes bált, melyet sokáig fognak emlegetni a budapesti leányok. Herkulesek lebegtek fekete frakkban; Junók és Vénusok érezték az erőteljes férfiakok szorítását; ki félt volna ott az elbukástól. A legnehezebb tánczosnóket úgy röpitették a terem egyik sarkából a másikba, mint *Toldy* Miklós a malomköveket.

De mit beszéltek! Hisz Budapestben minden leány könnyen tánczol, akárcsak az orsókarika. Nem is árult ott senki petrezselymet, még a gardes-dames-ok egy része is tánczra kerekedett; akik pedig ott szenderegtek a puha bársony széken, azok is boldogok valának, mert biztos kézben tudták leányaikat.

Milyen boldogok voltak a mamák, midőn látták, miként röpül leányuk egy-egy discos-dobóval; miként forog a másik a futárverseny győztesével. Itt egy kitűnő vivő parirozta a hölgysemek támadását, villanását; amoda egy sulyemelő bajnok lejtett a bálkirálynővel.

Verseny volt ez a bál, szépségverseny. Ennyi tündér láttára a legöregebb athleták bokájából is eloszlott a közzvény, ennyi istennőtől átmelegedett volna a nagy *Kristóf* kőszive is.

A bálanyai tisztet gróf *Széchenyi* Imréné, gróf *Karácsonyi* Jenőné és báró *Révay* Gyuláné töltötték be. A közélet ismertebb alakjai közül megjelentek:

Gromon Dezső, Rohonczy György altábornagy, gróf *Andrássy* Géza, gróf *Karácsonyi* Jenő, báró *Révay* Simon, báró *Révay* Gyula, gróf *Pálffy* Ödön, gróf *Szécheoyi* Péter, gróf *Széchenyi* Imre, gróf *Andrássy* Tivadar, gróf *Szapáry* György, *Czigli* János, dr. *Hummel* Sz., *Scholtz* miniszteri tanácsosok, báró *Ozegovits* Lajos, gróf *Károlyi* László, gróf *Pejasevits* Albin, gróf *Károlyi* Mihály, *Polónyi* Géza, *Tüköry* Lajos, *Ráth* Péter képviselők stb. Ott voltak továbbá:

Asszonyok:

Burger Karolyné, *Borbély* Lajosné, *Bölyny* Ödöné, öz. *Béliczay* Gyuláné, *Bokor* Józsefné, *Bausek* Péterné, *Blazsejovszky* Karolyné, *Blancz* Vilmosné, öz. *Bodor* Karolyné (*Sátor-Ujlak*), *Czigler* Gyuláné, *Csabay* Bóláné, *Dobisz* Ágostonné, *Devecis* Gyuláné, *Dobránszky* Péterné, gróf *Eszterházi* Miklósné, *Fleischmann* Józsefné, özvegy *Fáy* Antalné, *Farnady* Józsefné, *Farkas* Jánosné (*Kis-Magyar*), *Ferenczy* Zoltánné, *Fölsar* Istvánné, *Geissler* Arthurné, *Holler* N.-né (*Szabadka*), *Harmos* Gáborné, dr. *Hummel* Szaniszlóné, *Házás* Nándorné, *Hulitius* Jánosné, *Ivanits* Lajosné, *Illés* Gyuláné, özvegy *Kaszay* Zsigmondné, dr. *Kertész* Józsefné, *Keleti* Gusztávné, *Kertész* Árpádné, *Kisbáry* Kis *Ferenczné*, *Kausser* Józsefné, *Kropácsy* Jenőné (*Nagy-Tapolcsány*), *Kommer*

Ferenczné, Keresztzsegy Albertné, Kajuch Józsefné (Kalocsa), Karsay Istvánné, özvegy báró Luzenszky Gusztávné, dr. Lőrinczy Ferenczné, Löwessy Györgyné, Mérái Horváth Károlyné, Merkl Adolfiné, Moczár Béláné, Molnár Antalné, Mezey Lajosné, Mayer Pálné, Nelly Józsefné, Nérey Ernőné, Náday Ferenczné, Náday Gézáné (Földiák), báró Oregovic Lajosné, Okker Ferenczné, Olofson Mikláné, Pechata Endréné, dr. Payer Imréné, Prückler Lászlóné, Polónyi Gézáné, Pekáry Józsefné, özvegy Rédl Jenőné, báró Révay Gyuláné, Raics Frigyesné, Ráth Péterné, Rottmayer Gézáné, Retter Gyuláné, Semsey Morné, Stadler Károlyné, Santelli Italóné, Steindl Imréné, Stefanovics Györgyné, Seidl Ambrusné, Simó Ferenczné, Scholtz Rezsőné, Siro Józsefné, Schwendner Józsefné, Szavkay Edéné, Szokolay Kornélné, Szentkirályi Kálmáné, özvegy Szabó Albertné, Trégle Jakabné, Török Aurélné, özvegy Thuróczy Ágostonné, Tarnóczy Gusztávné, Tutsek Józsefné, Tüköry Lajosné, Vezsenyi Jánosné, Vizváryné Jolán, Világh Nándorné, özvegy Wikus Károlyné, ifj. Waldez Gyuláné, Zimburg Alajosné, Weigand Ferenczné.

Leányok:

Gróf Buttler Évike, Borbély Elza, Böllöni Blanka, Beliczky Ilonka, Bausek Aranka, Blanz Irén, Bodor Ida (Sárköz-Ujlak), Czigler Elza, Dulicska Irén, Dobisz Irma, Devecis Anna, Dobránszky Lilike, Freiberg Vilma, Fleischmann Ilonka, Farnady Ilonka, Fáy Elza, Fáy Anna, Fölsér Jenny, Fittler Vilma, Geczó Ilonka, Gillming Józsa, Gillming Olga, Geisler Ellusi, Hanák Lili, Holler M. (Szabadka), Harmos Lenke, Hummel Olga, Hainzmann Böske, Hainzmann Ilonka, Huszár Mariska, Heuffel Olga, Ivánits Vilma, Ivánits Stefi, Juhász Hedvig (Gödöllő), Illés Margit, Kaszay Margit, Kaszay Ilonka, Keleti Jolán, Keleti Palika, Keleti Doli, Kállay Sarolta, Kiss Irén, Kertész Elza, Kajuch Mariska (Kalocsa), kisbarni Kiss Margit, Kausser Vilma, Kropácsy Jenőke (N.-Tapolcsány), Kropácsy Etelka (N.-Tapolcsány), Kommer Katicza, báró Luzenszky Marcsa, Lőrinczy Flóra, Molnár Erna, Mayer Heky, Martin Olga, Martin Rózi, Nelly Ella és Paula, Merkl Pippin, Mezey Aranka, Metz Jozsefin, Metz Ilonka, Náday Erzsike (Földiák), Náday Ilonka, Olofson Anna, Olofson Aranka, Pechata Andrea, Pechata Marietta, Prückler Margit, Prückler Lili, Posztóczy Margit, Polónyi Cicza, Rédl Margit, Raics Margit, Róth Aranka, Rottmayer Stefi, Spett Vilma, Spett Rózsika, Semsey Margit, Simó Margit, Santelli Palmyra, Steindl Ida, Szantner Vilma, Szeidl Margit, Szavkay Margit, Szentkirályi Ilonka, Szabó Irénke, Szabó Margit, Schwendner Nelly, Scholtz Judit, Tregle Margit, Török Elza, Turóczy Mariska, Theodorovits Katinka (Temes-Kubin), Theodorovits Helén (Temes-Kubin), Tarnóczy Ida, Vizvári Mariska, Világhy Pálma, Vikus Etelka, Vikus Klinka, Weigand Erzsike, Zimburg Melanie, Zimburg Elza, Gregersen nővérek, Mérái Horváth Gizi, Péchy nővérek.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A pénzügyminiszter a budapesti kincstári jogügyi igazgatóságához dr. Stesser János kincstári jogügyi segédfogalmazót jogügyi fogalmazóvá, a kereskedelmiügyi miniszter Frank Armin mérnököt a kőműves-, kőfaragó- és ácsmesteri képzettség megvizsgálására Szombathelyen szervezett bizottság tagjává, Nagy Sándor és Schwarcz Gyula okleveles mérnököket az államépítészeti hivatalok létszámába segédmérnökökké, a belügyminiszter dr. Alföldy Dezső ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazó gyakornokot és Szentgyörgyi Ernő végzett joghallgatót a belügyminiszteriumhoz díjtalan fogalmazó gyakornokokká, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Hajdu Ferenc tanárjelöltet a kassai tankertület kir. főigazgatóságához, a X-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába való sorolás mellett, tolnokká; Sziklay Ilona okleveles kisdédvönöt a nagy-halmágyi állami kisdédvönökhöz övönővé, a pozsonyi itélőtábla elnöke Trombauer Árpád ügyvédjelöltet ezen kir. itélőtábla területére díjas joggyakorokká, a kolozsvári itélőtábla elnöke Tóth Miklós végzett joghallgatót a kolozsvári itélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakorokká, a győri itélőtábla elnöke Csajághy Károly végzett joghallgatót a győri itélőtábla kerületébe díjas joggyakorokká; Hajas Gyula csornai lakos végzett joghallgatót a győri itélőtábla kerületébe díjas joggyakorokká, a pozsonyi pénzügyigazgatóság Blaschke Gyula pozsonyi lakost a pozsonyi fővármihatalhoz vámgyakornokjelöltté nevezte ki.

Új anyakönyvvezetők. A belügyminiszter Zólyom vármegyében az olaszkozi anyakönyvi kerületbe Kominka Sándor községi jegyzőt anyakönyvvezetővé, Bars vármegyében a nagy-szelecsényi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Hladni István körjegyzőt, anyakönyvvezető helyettesé pedig ugyanoda Lavra Gyula segédjegyzőt, továbbá ugyancsak anyakönyvvezető helyettesé a besenyői kerületbe Békey Kálmán segédjegyzőt Borsod vármegyében anyakönyvvezető helyettesé a cserépfalu kerületbe Medveczky Kálmán segédjegyzőt, a heő-keresztúri ifj. Miklós József községi bírót, a szuhogyiba Fejérpataky Jenő segédjegyzőt, a tirdába Borhy Kálmán segédjegyzőt, a heő-papiba pedig Asztalos Ferenc segédjegyzőt Komárom vármegyében a bokodi anyakönyvi kerületbe Varga Orbán segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesé Bács-Bodrog vármegyében az új-futaki anyakönyvi kerületbe Szalai Dezső helyettes segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesé Zemplén vármegyében a perbenyiki anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Haskó Cýrill segédjegyzőt nevezte ki.

Pályázatok. A tordai pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyi fővizsgáló és több pénzügyi, a temesvári törvényeszkői fogháznál fogházmesteri, az apatini járásbírósnál írnoki, a nagyváradvárosi járásbírósnál III. oszt. hivatalos, a besztercebányai főgimnáziumnál klasszika-filológia tanári állásra, a gödöllői járásbírósnál albirói, a temesvári dohány-

árudarakárnai hivatalos, a szászsebesi erdőhivatal kerületében fameszteri, erdőbíró, farakáró, erdőlegényi és erdőszolgái állás van üresedésben.

Magyar név. Schlesinger Samu, Gyula és Zsigmond nemesvidi lakosok, valamint kiskoru Schlesinger Mihály és Béla nemesvidi lakosok Somogyi-ra, Weitzenfeld Fülöp pécsi lakos Buzás-ra, Fein Regina kolozsvári lakos Fenyő-re, Imre János os-gyáni lakos, valamint kiskoru fia János Imrei re, Krisán Mihály Szász-Nádason állomásos m. kir. csendőr Kolozsvárra, Deutsch Simon (Zsigmond) néptanító nagybecskerekéi lakos Dóri-re, Kohn Ignác csurgói lakos; valamint kiskoru gyermekei Elvira, Ilka, Gyula és Imre Kalmár-ra, Gottlieb Dezső budapesti lakos Gellért-re, Behr Károly bajai lakos Balla-ra, kiskoru Kurzböck Károly budapesti lakos Kurucz-ra, Geiger Károly budapesti lakos Gergely-re, Groszmann Gyula budapesti lakos Gelléire változtatták vezetéknevüket a belügyminiszter engedelmével.

Árverések a fővárosban. Ifj. Singhoffer Ágoston, ingóságai Imre-utca 9. február 25. Frank Mandóné ingóságai Podmaniczky-utca 63. február 3. Grünwald Jakab ingóságai Mária Valéria-utca 12. február 3. Lázár Mór ingóságai Széchenyi-tér 2. február 14. Etl János ingatlan Fő-utca 77. I. omelet, február 17. Rosztás Imre ingóságai Murányi-utca 57 és Dembinszki-utca 43. február 3.

A vidéken. Szőke Vincze ingóságai Alsó-Dabason (Ócsa) február 3. Fekete Árpád ingatlan Farmo (Nagy-Káta) községhezánál március 31. Csóka Miklós ingatlanai Alvincz (Gyulafehérvár) községhezánál február 16. Pakulár Mózes ingatlan Szamosújvárt február 22. Juhász Bálint ingatlanai Nagyváradon február 19. Fehér Pár ingatlanai Temerin (Újvidék) községhezánál február 19. Csobán György ingatlanai Kökényen (Pécs) február 21. Todor Jozsim ingatlanai Rudna (Módos) község hivatalos helyiségeiben március 24. Ritter Ernő ingatlanai Sopronban április 14. Telek Pál ingatlanai Páhi (Kis-Kőrös) községhezánál február 21. Tóth Endre ingóságai Szegeden február 7. Altkáry Adolf ingóságai Temesvárt február 5. Blaskovich András ingatlanai Nezsiderben február 28. Ifjabb Palkovits Ferencz ingóságai Besztercebányán február 18. A melenczei görög keleti egyházhoz ingóságai Melenczén február 24. Csekő József ingóságai a Mező-Tur határában lévő, csergettyű-dűlőben Ugrai János tanyáján február 15. Jankovits Gligorovics Vilma ingatlanai Nagy-Kikindán február 12. Szakmáry Donát ingóságai Lucsván (Sz.-Szombat) február 3.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

78. számú előfzető. 1. Budapestén vizgyógyintézetek: a Vaskovics-féle a Városmajorban, a Pajor-féle a Szentkirályi-utczában, a Glück-féle a városligeti fasorban és a Batizfalvy doktoré az Arénaton. Kaltenleutgebenben doktor Winternitznek van ilyen intézete.

2. A wörishofeni kura mint minden vizkura, erős fizikális gyóymód, amelyet csak igen óvatos orvosi felügyelet mellett szabad gyakorolni. Csak az orvos állapíthatja meg azt is, hogy való-e önnök. Mert az emberiségnek csak az egyik fele tudja a vizkurát kiállani, rendes eset, hogy aki kiállja, annak használ.

V. G. A fogadást elveszítette. Annak a kérdésnek, hogy valamely hölgy elegáns megjelenés-e, vagy nem, nem az a kritériuma: hogy a tavalyi ruhája volt az ideai béli toilete-je.

Az ön elmélete szerint csak a „fényes és kifogástalan” öltözéket lehet elegánsnak mondani. Mi lesz e szerint abból a híres „egyszerű eleganciából”, melylyel épen a legelőkelőbb magnásasszonyok szokták megpuhkasztani a fényben, pompában, smukkbán telhetetlen, kevésbé előkelő pénzarisztokrácia hölgyeit.

Tehát az a tavalyi toilete, mely az idén újra feltűnt az önök béli egén, feltétlenül lehet elegáns, ha már eredetileg az volt s még nem multa divatját.

Némely asszonyon, kinek meg van az a szerencsés adománya, minden ruha elegáns, míg viszont másokból maga Worth mester sem volna képes valamelyes türhető figurát csinálni.

Sőt még a „kifogástalanság”-hoz sem mernének mereven ragaszkodni, mert hiszen számtalanszor esik szép asszonyról, leányról valamely apróbb, észvesztő toilete-hiba, melyet az elragadtatott férfiak s az irigységűtől sápadó hölgyek az elegancia netovábbjának kénytelenek nyilvánítani.

Közvetítő megoldásul egy negatív meghatározást ajánljuk a ruhabeli eleganciának: *elegáns az, ami nem feltűnő*. Ezt is csak azért proponáljuk, mert meg vagyunk róla győződve, hogy ami feltűnő, az nem elegáns.

Dr. Tálya. A világ legelső utazási irodája a Thomas Cook and Sons, melynek Budapesten is van fiókja. Onnan megkapja az összes tájékoztató tudnivalókat. Egyébiránt Budapesten szolgálata áll az ál-

lamvasut menetjegyirodája, a Róna-féle fürdő és utazási iroda, valamint a dr. Russel Jenő hasonló vállalata.

A leghálásabb előfzető. Franciaából érdeme-sebb fordítani, mint neméből, mert a francia eredetű nálunk kevesebben olvassák. Minden lap szívesen közöl jó fordításokat. A honorárium a munka terjedelmétől, minőségétől s a lap anyagi viszonyaitól függ. Valami fényes díjazásról azonban ne tessék ábrándozni. A lefordítandó művek iránt tessék bármely nagyobb budapesti könyvkereskedéshez, például Révai Testvérekhez fordulni, szívesen megküldik a külföldi katalógust, esetleg az ujdonságokat megtekintésre is.

—n— a Nyiregyháza. Rovatunkból láthatja, hogy készségesen felelünk a kérdésekre. Közönségünk ugy-látszik el is ismeri ezt, mert a kérdések tartalmában és kvalitásában szintén ragaszkodik az udvariassághoz.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Brüsszel, február 1. Belgium miniszterelnöke fog a cukorprémiumok ügyében ülésező konferencia tanácskozásain elnökölni. Németország, Belgium, Ausztria-Magyarország a cukorkivitel juttalom eltörlése mellett, Franciaország azonban határozottan el-lene foglal állást, Angliának álláspontjáról mindeddig határozottat nem mondhatni. A konferencia több hétig fog tartani.

Berlin, február 1. Májusi járadék 102.50, Ezüstjádék 102.40, Magyar aranyjádék 103.60, Osztrák aranyjádék 103.75, Magyar koronajádék 100.10, Osztrák hitelrészvény 229.25, Osztrák-magy. államvasut 146.70, Déli vasut 35.75, Osztrák-bankjegy 170.20, Rövid lejáratú váltó Bécsre vagy Budapestre 170.10, Rövid lejáratú váltó Párisra 81.—, Rövid lejáratú váltó Londonra 20.42½, Orosz bankjegy 216.75, Olasz járadék 94.25, Laura-kohó 152.70, Harpeni 177.75, Olasz központi vasut 135.10, Török sorsjegy 115.70.

Az utódózsódn: Osztrák hitelrészvény 229.10, Osztrák-magyar államvasut 146.40, Déli vasut 35.75, Magyar aranyjádék 103.60, Disconto-társaság 202.70.

Páris, február 1. Uj 3%-os francia járadék 102.05, 3%-os francia járadék 103.57, 3½%-os francia járadék 106.85, Osztr.-magyar államv. 733. Déli vasut 194, Länderbank 485, Osztr. aranyjádék 104.50, Déli vasuti elsőbbség 390.50, Alpési bányá 325.50, Török dohányrészvény 293.—, Török sorsjegy 112.—, Olasz járadék 92.87, Spanyol kölcsön 61.40, Meridional 677.—, Ottomán-bank 562.—, Debeers 777.—, Eaststrand 131.—, Chartered 79.—, Randfontein 50.50, Rio Tinto 689.—.

New-York, február 1. (C. T. B.)

	február 1. cents	január 31. cents
Buza februárra	103¼	109
„ májusra	97	96½
„ júliusra	89¾	89¼
Tengeri májusra	33¾	33¾

Chicago, február 1. (C. T. B.)

	február 1. cents	január 31. cents
Buza májusra	95¾	94¾
Tengeri májusra	28¾	28¾

Mezőgazdaság.

A hazai selyemtenyésztés állapota. Az ország selyemtenyésztési felügyelőség részéről Bezeredy Pál ma terjesztette be terjedelmes jelentését Drányi Ignác földművelésügyi miniszterhez. A jelentés a selyemtenyésztés állapotát tünteti fel az 1897-ik évben. Az általános részben összehasonlítást találunk Olaszországgal és Franciaországgal. Ebből kitűnik, hogy a selyemtermelés általában csökkent egész Európában, sőt Magyarország selyem termései viszonyai sokkal kedvezőbbek, mint azt más országokban tapasztaljuk. A kedvezőtlen időjárás, időközi ársökkenések dacára sikerült nálunk 18 év alatt annyira vinni a selyemtenyésztést, hogy az most már megáll a maga lábán. Elértük a fejlődés azon fokát, midőn az állami fonodákat hárba adni késszülnek és már magánvállalkozók selyemszövő gyá-rakat állítanak fel, mivel Magyarország már annyi selymet termel, hogy érdemes az itteni feldolgozásra gyá-rakat felállítani, melyek igen nagy tökélet igényelnek. A selyemtermelés fejlődéséről pontos táblázatok vannak mellékelve a jelentéshez. Mig ugyanis 1879-ben 71 községben 1058 család foglalkozott selyemtenyészéssel és termelt 10.131 kiló selymet, melyért 11.062 forintot kapott, addig 1897-ben 2734 községben 108.750 család termelt selymet és a termés eredménye 1.333.138 kiló és ezért a beváltott gubók után 11.746.861 forint 71 krajczárt kaptak. Ez a közel tizenkét millió forint évenként a legszegyebb

repostálnak jut, mely a selyemtenyészéssel foglalkozik. A jelentés második része az országos selyemtenyészési felügyelőség pénzügyi viszonyaival foglalkozik.

Ipar és kereskedelem.

Csődnyitások. Weber Adolf zalaegerszegi szabó ellen a zalaegerszegi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Szirmay Béla törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Grünwald Samu zalaegerszegi ügyvéd; bejelentési határidő: április 5; felszámolási határidő: május 3. — **Otocska** Géza gyulai bérlo ellen a pécsi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Peitler Imre törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Jobst László pécsi ügyvéd; bejelentési határidő: március 10; felszámolási határidő: március 23. — **Neuwirth** Lajos pécsi szappangyáros ellen a pécsi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Jobst Béla törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Pintér József pécsi ügyvéd; bejelentési határidő: március 10; felszámolási határidő: március 14. — **Essösi** József losonci kereskedő ellen a b-gyarmati királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Köröm László törvényszéki bíró; tömeggondnok Gellén Endre losonci ügyvéd; bejelentési határidő: február 23; felszámolási határidő: március 15. — **Grosz** Lipót kormözbányai kereskedő ellen az aranyosmaróthi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Hazai Gyula törvényszéki bíró; tömeggondnok Schindler Károly kormözbányai ügyvéd; bejelentési határidő: március 24; felszámolási határidő: április 18. — **Glaurius** Jenő tiszafüredi kereskedő ellen az egri királyi törvényszék részéről. Csődbiztos dr. Kolozsváry József törvényszéki bíró; tömeggondnok Debreczeni Károly tiszafüredi ügyvéd; bejelentési határidő: március 15; felszámolási határidő: április 13.

Kőbányal sertésplacc, február 1. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 51—52 krajczárig. Közép (páronként 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 51—52 kr. Könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő súlyban) 52—53 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban) 51—52 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 50—51 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 49—50 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. január 30. napján volt készlet 18.117 drb, január 31-én felhajtott 614 drb, január 31-én elszállított 318 drb, február 1-én maradt készletben 18.413 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti szurómarhavásár, február 1. A mai vásárra felhozott 45 db élős bárány, 245 db élős borjú, 22 darab öltött belföldi, 37 darab bécsi borjú és 277 drb öltött bárány. Napi árak: élős bárány 3 1/2—7 forint párja, élős belföldi borjú 35—42 ft, kivételesen 45 ft 100 kilonként belföldi öltött borjú 40—46 ft, bécsi öltött borjú 47—51 ft, 100 kilonként öltött bárány 2 1/2—8 ft. párjával.

Budapesti konzum-sertés vásár, február 1. A ferenczvárosi petroléumraktárnál levő székes-fővárosi konzum-sertés vásárra 1898. január 31-én érkezett 638 drb. Készlet január 31-éről 133, darab felhajtás 771 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 661 drb.; elszállítatlan maradt 115 drb. Napi árak: 120—180 kilós 50—52 kr., 220—280 kilós 50—52 kr., 320—380 kilós 48—50 kr., öreg nehéz 48—20 kr., malacz 40—42 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertés vásár, február 1. A mai vásárra 9164 drb sertést jelentettek be és a vásár kezdetén felhajtottak 4935 darab fiatal sertést és 3554 darab magyar zsír-sertést, összesen 8489 darabot. A vásár irányzata lanya volt. Jegyeztetett: I. minős. 47 1/2—48 1/2 krajczár, kivételesen 49 kr., öreg sertés 45 1/2—46 1/2 krajczár, könnyű sertés 41 1/2—44 1/2 kr. és fiatal sertés 30—40 krajczár kilonként élős súlyban, fogyasztási adó nélkül.

Biztosítás.

Első Leánykiképzési Egylet, mint szövetséget. Folyó évi január hónap 657 jutalékrész irattatott be és nárszjutalékok fejében 4842 forint 79 krajczár fizettetett ki.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, február 1.

Ma a C. T. B. a következő statisztikai jelentéseket tett közzé. Az amerikai kikötők és kereskedelmi gőczpontok **látható gabonakészlete** — new-yorki sürgöny szerint — kitett millió bushelékben:

	Január 29.	amult héten	1897-ben	1896-ban
buza:	36.60	37.15	49.59	66.73
tengeri:	40.58	41.78	21.93	11.97

A mult heti állományhoz képest tehát búzában 551.000 bushelnyi apadás, tengeriben szintén 1.208.000 bushelnyi csökkenés mutatkozik.

További kábelsürgöny az **amerikai gabona- és liszt-kivitel** multheti alakulásáról számol be. Az Atlanti-kikötőkből való export az egyes európai országokba a következő volt:

	buzában bushel	tengeriben bushel	lisztben zsák
Angliába	810.000	2.840.000	350.000
Franciaországba	680.000	400.000	—
Belgiumba	210.000	1.330.000	—
Németországba	10.000	1.180.000	—
Más országokba	—	10.000	40.000
összesen	1.710.000	5.760.000	590.000
az utolsó előtti héten	1.930.000	4.630.000	350.000
különbség	-120.000	+1.130.000	+240.000

Végül jelentik, hogy az **Atlanti-tengeren utban levő gőzösök** a következő kvarterekben kifejezett gabonamennyiségeket hozzák Európába:

Anglia felé:

	a mult héten	az utolsó előtti héten	különbség
buza	2.970.000	2.860.000	+ 110.000
tengeri	670.000	540.000	+ 130.000

A kontinens felé:

	a mult héten	az utolsó előtti héten	különbség
buza	1.210.000	1.170.000	- 40.000
tengeri	890.000	830.000	- 60.000

Londonból telegrafálják **Anglia gabona és liszt-hozatalának** összegét, amely kvarterekben kitett:

	a mult héten	az utolsó előtti héten	különbség
buzában	288.000	266.000	+ 22.000
lisztben	96.000	168.000	- 72.000
tengeriben	236.000	226.000	+ 10.000
árpában	99.000	104.000	- 5.000
zabban	54.000	45.000	+ 9.000

Washingtoni sürgöny szerint az ottani mezőgazdasági hivatal tegnap publikálta a végleges kimutatást az Egyesült Államokban az **1897-ik évben learatott területekről, azok terméséről és e termékek értékéről.**

E szerint kitett

	a learatott terület ezer acresben	a termés-eredmény ezer bushelben	a termék pénzürtéke ezer dollársban
buza	89.465	530.149	428.547
tengeri	80.095	1.902.968	501.073
zab	25.730	698.768	147.975
rozs	1.704	27.363	12.240
árpa	2.719	66.685	25.142
pohánka	718	14.997	6.319
burgonya	2.535	164.016	89.643

A tegnapi orkán miatt kimaradt jelentések az európai piacokról ma reggel kerültek köztudomásra és bizony nem hatottak kellemesen, főleg az angol vásárok lanyhasága nem. Liverpoolban ugyanis a „redvinter“ ára másfél pencevel csökkent és ama szoros konnexus folytán, amely mostanában az angol és az amerikai piacok között főnáll, szinte természetes, hogy a tengerentuli vásárok is hatalmas olesobbodással reagáltak. Newyorkban és Chicagóban körülbelül 3 centessel szálltak le az árfolyamok s ami ugyan az utolsó hetek vehemens áremelkedése után arányba nem is sok.

Saját piacunkon a magát a helyzet urának tartó ismeretes spekulácziós párt az üzlet megnyitásával hajlandó lett volna az amerikai centseket krajczárokká konvertálni és nálunk is az árakat ugyanannyival leszorítani. Volt is reggel a határidőpiac „áru“ feles számmal, mintha legalább is új termést takarítottunk volna le, de a nagy erőlködésnek más eredménye nem volt, mint az, hogy valamivel alacsonyabb kuzsuzokkal indult a forgalom.

Neveltséges is az amerikai, különben is esetleg csak muló természetű lanyhaságból nagy esetet csinálni, amikor a heteken át tartott hauserrel nem vettek tudomást. Mindig azt hajtogatták, hogy semmi közünk ahhoz, ha a tengerentuli „corner“ neki megy a falnak és milliók és milliók árán is szívoosan ragaszkodik amaz állásponthoz, amelybe maga magát belelovalta, azért mi egy zsákkal több lisztet sem adunk el.

Hát van is ebben ráció! De akkor maradjanak következetesek és maradjanak vesztég, ha odaát esetleg az egész kártyavár összedől. Hisz azért mi egy zsákkal kevesebb lisztet sem adunk el!

A kontremine feszkelődésének különben csak 6 maga vallotta kárát, mert a kulisszá rögtön felvette a könnyelműen árba bocsátott tételeket, úgy, hogy a déli tőzsdén már a tegnapi záró árfolyamokat is elhagytuk. Különösen tengeri volt élénk kereslet tárgya a határidő és készáru piacokon egyaránt. Az érdekelteknek alkalmuk nyílt meggyőződni arról, hogy az Országos Hirlap vasárnapi híre a román tengerinek Olaszországban való gravitálásáról tényekről alapult. Délután kevés forgalom volt alig változott

árak mellett; a vonalzavarok következtében a nyugateurópai vásárok lefolyása ismeretlen maradt.

Csak a tőzsdei forgalom berekesztése után érkeztek be a táviratok, amelyek szerint az irányzat mindenütt kedvetlen. Liverpoolban 1 1/2 pencevel csökkentek az árak.

Buza.
Elkelt néhány ezer métermázsa magyar buza változatlan áron.

Előfordult eladások búzában.

Mennyiség százszázalékban	ó vagy új	származás	hitelesítésként súly kilóban	minőség megjelölés	átadási hely	ár, netto 100 kg-ig	Kész vagy 3 óra
600	új	tiszai	76	—	Budapest	12.55	3h.
900	„	„	75	—	„	12.45	„
100	„	„	74	—	„	12.17 1/2	„
200	„	„	74	—	„	12.17 1/2	„
100	„	„	75	—	„	12.30	„
500	„	„	75	—	„	12.55	„
100	„	„	73	—	„	11.90	„
100	„	„	70	—	„	10. —	„
400	„	pestvidéki	77	—	„	12.35	„
500	„	„	77	—	„	12.85	„
100	„	„	78	—	„	12.20	„
100	„	„	75	—	„	12.20	„
100	„	„	76	—	„	12.20	„
100	„	„	76	—	„	12.20	„
1960	„	raktár	74	—	„	12.20	„

Hivatalos jegyzések búzában.

F A J	Működő súly hektoliter	100 kilogr. kézp. ára		Működő súly hektoliter	100 kilogr. kézp. ára	
		frtól	frtíg		frtól	frtíg
Tiszavidéki	uj	74	12.30	75	12.50	12.55
„	„	76	12.60	77	12.75	12.85
„	„	78	12.90	79	13.05	13.10
„	„	80	13.15	—	—	—
Pestvidéki	uj	74	12.25	75	12.45	12.50
„	„	76	12.55	77	12.70	12.80
„	„	78	12.85	79	13. —	13.05
„	„	80	13.10	—	—	—
Fejérmegyei	uj	74	12.35	75	12.55	12.60
„	„	76	12.65	77	12.80	12.90
„	„	78	12.95	79	13.05	13.10
„	„	80	13.15	—	—	—

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 137.800 métermázsa buza és 85.300 métermázsa liszt; A nyugotiban 65.427 métermázsa buza és 3368 métermázsa liszt. Silos 49.100 métermázsa buza.

Határidőüzlet búzában: Alacson áron kezdődött. Ugy tavaszi mint őszi buza, de mindinkább szilárdult.

Előfordult határidőkötések búzában.

Határidő	Dél-eltől és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
március	11.67	11.68-70-72-73-75	11.74	11.72	11.73-74	11.73
május	—	—	—	—	—	—
szept.	9.32	9.34-35	9.35	9.34	9.35	9.34

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Határidő	Déli tőzsde zárata				Leszámlázott árfolyamok
	február 1.	január 31.	frtól	frtíg	
márc.	11.73	11.74	11.72	11.73	—
szept.	9.34	9.36	9.32	9.33	—

Rozs.
Készáruüzlet rozsbán: Rozsban alig volt forgalom, változatlan árak mellett.

Előfordult eladások rozsbán.

mennyiség százszázalékban	ó vagy új	származás	minőség megj.	átadási hely	ár, netto 100 kg-ig	Kész vagy 3 óra
250	uj	pestvidéki	—	Budapest	8.55	3h. kp
100	„	„	—	„	8.50	„

Hivatalos jegyzések rozsbán.

ó vagy új	faj	hektoliterenkénti súly kilogrammban	100 kilogramm kézp. ára	
			frtól	frtíg
uj	elsőrendű	70—72	8.60	8.65
uj	másodrendű	—	8.50	8.55

Raktárállomány rozsbán: A közraktárban 35.700 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 6815 métermázsa.

Határidőüzlet rozsbán. Tavaszi rozsbán csekély üzlet volt.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Határidő	Dél-eltől és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
március	8.55	8.56	8.57	8.57	8.58	8.57

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Határidő	Déli tőzsde zárata				Leszámlázott árfolyamok
	február 1-én	január 31-én	frtól	frtíg	
március	8.56	8.57	8.55	8.58	—

Takarmányfélék.
Készáruüzlet takarmányfélékben. Zab szilárd, helybéli fogyasztók élénken vásárolnak. — **Árpában** a kínaiat gyenge. — **Tengeri emelkedő** északmagyarországi számlára nagyban veszik,

Olajok.

Páris, febr. 1. Repceolaj folyó hora 52.75 frk (= 24.50 frt); márcz-ra 52.25 frk (= 24.59 frt); májustól 4 hora 53.25 frk (= 25.07 frt); négy utolsó hora 53.75 frk (= 25.30 frt). Arak 100 kilonkint értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, febr. 1. Repceolaj helyben 54.—márka (= 31.75 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, febr. 1. Repceolaj májusra (hordóval). 56.60 márka (= 33.29 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

London, febr. 1. Repceolaj 23.—23.3 sh. Lenolaj 16.—shilling Gyapotmagolaj 14.—14.6 sh. Terpentin 24.—24.4 1/2 sh.

Petroleum.

Hamburg, febr. 1. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, febr. 1. Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 frt.

Bréma, febr. 1. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, febr. 1. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.35 cents; United Rife Line Certificates deczemberre 65.—; Nyers petroleum deczemberre 5.95.

London, febr. 1. Petroleum, amerikai 4 3/8—4 1/2 sh., orosz 4 1/4 sh.

Kávét, tea, rizs.

London, febr. 1. Santos határidő jó keresve, magasabb. Jegyzetett: februárra 30.3 shilling, márcziusra 30.6 sh., májusra 30.9 sh., júliusra 31 sh., szeptemberre 31.8 sh., decz-re 31.9 shilling. Tea: ártartó, de nyugodt. Rizs: jól keresve, ártartó.

Fémek.

London, febr. 1. Réz, G. M. Brände 48 1/16—49 3/16 font sterling készáru és 49 1/16—49 3/16 font sterling 3 hora; best sel. 52 3/4—53 1/4 font sterling. On: finom külföldi 63 3/16—63 1/16 font sterling készáru és 63 3/16—64 1/16 font sterling 3 hora. Ólom: angol 12 1/2—12 3/4 font st.; külföldi 12 3/4—12 1/2 font sterling. Horgany: 7.—font sterling első és 6.19 font sterling másodikból. Vas: A glasgovi nyersvaspiac ártartóan indult és szabálytalanul zárult kismérvű üzlet mellett. Zárlatárak: 45.9 sh. készáru és 45.11 1/2 sh. egy hora; Cleveland 40 1/2 shilling készáru és 40.11 sh. egy hora; Hemattit 48.9 sh. készáru és 48.11 1/2 sh. egy hora; Middlebrough 49.10 shilling készáru és 50.—sh. egy hora.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, február 1. A külföldi lanya jelentések és különösen Newyork 2 1/2 centsnyi árhanyatlása kedvezőlenül befolyásolták a gabonatözsdét és csak utóbb budapesti jelentésekre állott be némi javulás. Kötetett: Buza tavaszra 11.52—11.47—11.58 rozs tavaszra 8.67—8.70, zab tavaszra 6.64, tengeri májusra 5.48—5.54 forinton.

Hivatalosan jegyzetett:

Buza tavaszra 11.57—11.58, rozs tavaszra 8.70—8.71, tengeri máj.-jun. 5.33—5.55, zab tavaszra 6.63—6.64.

Borostó, február 1. Buza helyben 18.80 márka (= 11.05 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt). Róz helyben 14.—márka (= 8.23 frt). Tengeri helyben 11.75 márka (= 6.91 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, február 1. Buza holsteini 178—188 márka (= 10.47—11.05 frt). Róz meklenburgi 140—150 márka (= 8.23—8.82). Róz orosz 107—108 márka (= 6.29—6.35 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, február 1. (Megnyitás.) Buza folyó hora 28.60 frank (= 13.63 frt). Buza márcziusra 28.60 frk (= 13.63 frt). Buza márcz.-tól 4 hora 28.40 frank (= 13.54 frt). Buza májustól 4 hora 27.50 frank (= 13.10 frt). Róz folyó hora 17.75 frank (= 8.44 frt). Róz márcziusra 17.75 frank (= 8.44 frt). Róz márcz.-tól 4 hora 17.75 frk (= 8.44 frt). Róz májustól 4 hora 17.25 frank (= 8.21 frt) Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 31. (Zárlat.) Buza folyó hora 28.90 frank (= 13.63 frt). Buza márcziusra 28.60 frank (= 13.63 frt). Buza márcz.-tól 4 hora 28.50 frank (= 13.58 frt). Buza 4 hora májustól 28.40 frank (= 13.54 frt).

London, február 1. Gabona nyugodt. Buza 1/2—3/4 sh-gel magasabb. Arpa és liszt 1/2, zab 1/4, tengeri többnyire 1/4 sh-gel alacsonyabb. Megérkezett buzarakományok 1/4—1/2 sh-gel alacsonyabban vehetők. Uszó buza nyugodt, jobban kínálva. Hozata-

lok: buza 22.901, arpa 4.685 és zab 29.614 qu. Tengeri helyben 17.50 sh.

Pétóvár, február 1. Róz helyben 6.50 rubel

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, február 1. Az a hír, hogy a hitelintézetnél értekezlet volt, szilárdítólóg hatott az irányzatra, de egyébként a spekulációnak nem szolgált ösztönzéstül. A forgalom tehát az emelkedett árfolyamok mellett is csekély volt.

Az előtözsden: Osztrák hitelrészvény 365.50—364.87, Anglo-bank 163.50—163.75, Unionbank 303.50, Magyar jelzálogbank 276.25—276.50, Magyar hitelrészvény 386—387 Leszámítolóbank 254.—, Osztrák-magyar államvasut 344.25—344. Északi vasut 3445—3447.50, Tramway 496—498, Lloyd 422. Alpeisi bánya 148.10—148.80, Rimamurányi 240. Magyar általános készénbánya 118, Trifali 179.25. Nemzetközi villamossági 341.50—343.50, Magyar aranyjárdék 121.45, Török sorsjegy 59.90—60.20, Német márka 58.78 frton kötetett.

Dél előtt 11 óra — perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 365.—, Magyar hitelrészvény 386.50, Anglo-bank 163.50, Union-bank 305.—, Länderbank 219.50, Osztrák-magyar államvasut 344.12, Déli vasut 80.50, Alpeisi bánya 148.70, Májusi járadék 102.50.

A déli tözsdén: Osztrák hitelrészvény 365.—, Magyar hitelrészvény 386.50, Länderbank 219.—, Unionbank 305.25, Anglo-bank 163.75, Bankverein 264.—, Osztr.-magy. államv. 344.—, Déli vasut 80.50, Elbevolgyi vasut 266.50, Északny. vasut 251.—, Alpeisi bánya 148.75, Rimamurányi 249.—, Prágai vasipar 711.—, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajárdék 99.35, Török sorsjegy 59.90, Német márka 58.78 Tramway 497, Török dohány 136.50 forinton kötetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjárdék 121.40, Magyar koronajárdék 99.35, Tiszai kölcsönösorsjegy 140.50, Magyar földtermentesítési kötvény 97.25, Magyar hitelrészvény 387.—, Magyar nyereménkölcsön sorsjegy 156.25, Kassa-oderbergi vasut 191.50, Magyar kereskedelmi bank 1467.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—, Magyar keleti vasuti árami kötvények 122.20, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 253.50, Rimamurányi vasrészvénytársaság 248.75, 4.2% papirjárdék 102.60, 4.2% ezüstjárdék 102.55, Osztrák aranyjárdék 122.40, Osztrák koronajárdék 102.90, 1860. sorsjegyek 143.—, 1864. sorsjegyek 189.—, Osztrák hitelsorsjegyek 199.—, Osztrák hitelrészvény 365.—, Angol-osztrákbank 163.50, Unionbank 305.—, Bécsi Bankverein 266.50, Osztrák Länderbank 219.75, Osztrák-magyar bank 931.—, Osztrák-magyar államvasut 344.12, Déli vasut 81.—, Elbevolgyi vasut 266.—, Dunagőzhajózási részvény 454.—, Alpeisi bányarészvény 149.50, Dohányrészvény 135.—, 20 frankos 9.53, Császári királyi vert arany 5.68, Londoni váltóár 120.05, Német bankváltó 58.75.

Bécs, február 1. (Utötözsde.) A déli tözsdé zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 364.25, Magyar hitelrészvény 387.50, Anglo-bank 164.—, Bankver. 267.—, Union-bank 305.—, Länderb. 220.—, Osztrák-magyar államvasut 344.—, Déli vasut 82.25, Elbevolgyi vasut 266.25, Északnyugoti vasut 251.25, Török dohányrészvény 135.30, Rimamurányi vasmű 249.50, Alpeisi bánya 148.80, Májusi járadék 102.60, Magyar koronajárdék 99.40, Török-sorsjegy 59.75, Német márka azonnali szállítás 58.77, Német márka ultimora 58.78.

Berlin, február 1. (Zárlat.) 4.2% papirjárdék 102.50, 4.2% ezüstjárdék 102.40, 4% osztr. aranyjárdék 103.75, 4% magyar aranyjárdék 103.60, osztrák hitelrészvény 229.25, magyar koronajárdék 99.95, déli vasut 35.75, osztrák-magyar államvasut 146.70, Károly Lajos-vasut 107.20, orosz bankjegy 216.75, bécsi váltóár 170.10, 4% uj orosz kölcsön 100.10, magyar beruházási kölcsön 108.10, orosz járadék 94.80, Kassa-oderbergi vasut 95.75 Az irányzat nyugodt.

Berlin, február 1. (Utötözsde.) Osztrák hitelrészvény 229.10, déli vasut 35.75, osztrák-magyar államvasut 146.40. Az irányzat bágyadt.

Frankfurt, február 1. (Zárlat.) 4.2% papirjárdék 86.90, 4.2% ezüstjárdék 87.10, 4% osztr. aranyjár. 103.85, 4% magy. aranyjár. 103.45, magy. koronajár. 100.—, osztr. hitelrészv. 309.25, osztrák-magy. bank 795.—, osztr.-magy. államvasut 297.25, déli vasut 71.—, Elbevolgyi vasut 229.—, bécsi váltóár 170.02, londoni váltóár 20.432, párisi váltóár 81.025, bécsi bankverein 225.50, villamos részvény 144.35, alpeisi bányarészvény 125.50, 3% magyar aranykölcsön 91.10. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 1. (Utötözsde.) Osztr. hitelrészvény 309.—, osztrák-magyar államvasut 297.—, Déli vasut 72.25.

Hamburg, február 1. (Zárlat.) 4.2% ezüstjárdék 86.75, osztrák hitelrészvények 308.75, osztrák-magyar államvasut 744.—, déli vasut 173.—, olasz járadék 94.60, 4% osztr. aranyj.

103.80, 4%-os magyar aranyj. 103.65. Az irányzat gyengült.

Hamburg, február 1. (Esti tözsdé.) Osztrák hitelrészv. 308.60. Az irányzat tartott.

Frankfurt, február 1. (Esti tözsdé.) Osztrák hitelrészvény 308.75. Az irányzat gyengült.

Páris, február 1. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.27, 3 1/2% francia jár. 106.85, olasz járadék 98.87, Osztrák-magyar államvasut 733.—, Franciaia törl. járadék 102.05 4% osztrák aranyjárdék 104.50 4% magy. aranyjárdék 102.62, ottomanbank 562.—, dohányrészvény 293.—, párisi bankrészvény 932.— osztrák Länderbank 485, alpeisi bányarészvény 325.50. Az irányzat szilárd.

London, február 1. (Zárlat.) Angol consolok 112.1 1/16, déli vasut 7.50, spanyol járadék 61.25, olasz járadék 92.75, 4% magy. aranyjárdék 101.25, 4% rupia 64.1/3, Canada pacificvasut 90.7 1/2, leszámítolási kamatláb 2.3 1/4, ezüst 26.5 1/16. Az irányzat nyugodt.

New-York, január 31. ezüst 56.75.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirat jelentése 1898. február 1-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás, A hőmérséklet, Szélirány, Állomások, Légnyomás, A hőmérséklet, Szélirány. Lists various weather stations and their readings.

A légnyomás eloszlása még mindig nagyon egyenlőtlen. A magas nyomás a Biskajai-többszög nyúlik az Alpeisekig, míg a két depresszió közül az Oroszországban lévő csökkenőben van a másik pedig Európa északi szelét érinti.

Az európai időjárásnak tulajdonán csapadékos és enyhe jellege van. Fagyot egyáltalán csak Oroszországban jelentenek.

Hazánkban az utóbbi 24 órában mindenütt volt eső, kisebb-nagyobb mértékben. Az idő az évszakhoz feltűnően enyhe, a hőmérő éjjel-nappal a fagypont fölött van. A szelek általában erők voltak és mult éjjel egyes helyeken orkánzerűen dühöngtek. (Ugy Budapest, M.-Ovárt, N.-Szombaton.)

Változóköny, szeles és enyhe idő várható, helyenkint esővel.

VIZÁLLÁS.

— Február 1-én. —

Table with columns: Folyó, Vizmérs, Vizállás reggel, Aradás v. apadás, Folyó, Vizmérs, Vizállás reggel, Aradás v. apadás. Lists river levels and measurements.

Jelek magyarázata: * = Jeges víz; + = 0 feletti; - = 0 alatti; < = Arad; > = apad; ? = kétséges.

Felölös szerkesztő: Lipcsey Ádám.

Budapesti cégmutató.

Aszfalt és kátrány vegyi gyárak Bienn János.

Gyárak: Budapest, Kékest, Mezöteleg. Központi iroda: Budapest, IX., Forozó-körút 46. sz. Tiszta, természetes aszfalt-bitumenből készült valódi aszfalt fedőanyagok, aszfalt elszigetelő-lemezek, aszfalt és kátrány, valamint azok összes vegyi termékéi. Vállal és készíti legjobb kivitelben: fedőállomások-befejezést, kőzetment-tetőket, mindennemű aszfaltozásokat, nedves falak színezését tételét, vízhatlan lámpásokat. (10)

MINDENFÉLE.

Megérdemelt lezke. *Gutzkovval*, a híres német íróval megtörtént, hogy egyik regényének megjelenésekor egy gazdag vidéki hölgyismerőse bérmentetlen levélben kölcsön kérte az írótól új könyvét.

— Legnagyobb izgatottsággal várom — írta a hölgy — hogy olvashassam legújabb művét. Mivel azonban az itteni könyvtáraknak nincs meg, őt kell kérnem, szíveskedjék nekem egy példányt kölcsönözni.

— Gutzkov, aki jól ösmerte az illető hölgynek a könyvvásárlás dolgában való fukarságát, ezt válaszolta:

— Abban a városban, ahol nagysád lakik, sok olyan dolog van, amit könnyű szerrel megszerezhet akárki. Többek közt a levelek bérmentesítésére szánt bélyegét is. A kért könyvből több példány is van tulajdonomban és küldenek is szívesen, ha volna spárgám, amivel átkössöm. Kérem, legyen szíves, küldjön postán, de bérmentesen, egy darabka spárgát, akkor a legnagyobb készséggel küldöm el a kért könyvet.

Páris proletárjai. Egy előkelő francia folyóirat rendkívül érdekes kimutatást közöl Páris művelt társadalmi osztályainak proletáriátusáról. Franciaország 26—27.000 orvosa közül 2500 lakik Párisban. Párisnak jelenleg két és félmillió lakosa van, tehát minden orvosra éppen 1000 páciens jut. A kétezeröttszáz orvos közül hatnak van egyenkint körülbelül 300.000 frank jövedelme, tizenötnek 150.000, száznak 40.000, háromezrésznek 30.000, nyolc-százaknak 15.000. A többinek, tehát az összes orvosok felének, évi 8.000 frankja van csak, vagy még annyi se. A kevés jövedelmű orvosok nagy nyomorúságban élnek, mert nagy lakást kell tartaniok és reprezentálásra egyáltalán sok kell. Ezek a szegények nagyjából hűnös operációkkal, csodaszerek terjesztésével vagy más ilyen, nem tisztességes dolgokkal keresik kenyerüket. Páris háromezer ügyvédje között kétszáz sincs, aki 10.000 franknál többet keresne. Van azonban ötven, akinek 50.000-nél is több jövedelme van. A többinek sokkal csekélyebb bevételei vannak ugyan, de azért az ügyvédi karban kicsiny a nyomorúság, mivel többnyire gazdag fiúk és jól nősülnek. Azonfölül a politika, meg az újságírás is hoz nekik valamit a konyhára. A békebírák nagyjából szegény ördögök, mert 1800—3000 franknál egynék sincs több fizetése, pedig valamennyien *doctör juris*-ok. A

legislegnagyobb nyomorúság természetesen a tanárok és a tanítók közt van. A százyolczvanezer között csak nyolczvanezernek van tőrhető módja, akik a 2400 frankos maximum felé tartanak. A többi a legnagyobb szegénységben él. És mégis az évenként megüresedő 150 állásra 15.000 reflektáló jelentkezik. Többé-kevésbé szerény módon élnek a mérnökök, városi, állami és magánhivatalnokok is.

Egy énekesnő mint zálogtárgy. Turinből írják a következő mulatságos esetet:

A turini opera igazgatója még régebről adósa volt egy asszonynak, akinél huzamosabb ideig lakott.

Az asszonynak nagyon fájt a veszendőbe induló szép summa s mikor látta, hogy mindenféle kérés, erélyes hangú követelés eredménytelen marad, biztos hatású presszióra szánta el magát. Lugo Losso, a színház első énekesnője szintén az ő házában lakott. Egy napon, mikor éppen nagy szerepe volt a primadonnának, egy órával az előadás előtt rázárta az énekesnőre az ajtót és egyenesen a színházba, a színpadra ment.

A kulisszák mögött már nagy élet volt. Diszlettolók, rendezők, statiszták, munkások sűrűgtek-forogtak nagy zajjal.

Az előadás kezdete veszedelmesen közeledett. A szereplők mind együtt voltak már, csak Losso kisasszony hiányzott.

— Losso kisasszony! Losso kisasszony! Hol van? Itt van? — kiáltott izgatottan az igazgató. Semmi felelet.

Az izgatottság nőtön-nőtt, már átragadt a színészekre is. Végre előáll a háziasszony és démoni mosolylyal szól:

— Megfizeti a tartozását?
— Menjen a pokolba most!
— Fogadjunk, hogy még ma megfizeti.
— Hagyjon békében, maga holond! Menjenek a kisasszony lakására.

— Voltam már, szolt valaki, de nincs otthon senki, minden ajtó be van zárva.

— Én meg azt mondom, hogy otthon van és ha megfizeti tartozását, tíz perc múlva itt lesz.

— Mindent meg fog kapni, csak küldje már.

— Nem addig van az! Fizesse ki most mindjárt, akkor áll az alku.

Az igazgató mit tehetett volna? Tízöt perc múlva meg kellett kezdeni az előadást és másor vagy szereplőváltoztatás lehetetlenség volt.

Kifizette a tartozását és az asszony boldogan rohant haza.

Néhány perccel később már öltözködött a primadonna.

„Guillotin urnak ajánlva.” A párisi „Journal des Débats”-ban Guy Tomel ír az ottani konzervatoriumi könyvtár érdekességeiről. Többek közt látható ott egy „Ariadne” című operának a partitúrája. E dalmű szerzője *Edelmann* volt, ugyanaz, aki *Méhult*, a híres operairót zongorára, illetőleg spinettre tanította. A kottán ez az ajánlás olvasható: „Témoignage de reconnaissance et d'amitié offert à Mr. Guillotin par l'auteur, ce 20 avril 1788: *Edelmann*.” (Guillotin urnak ajánlva, hálám és barátságom jeléül.) Ez a Guillotin doktor, akinek a zeneszerző a szóban levő művet ajánlotta, találta föl a nevével elkeresztelt öldöklő szerszámot. Három évvel később Edelmann gyanuba vették, azt fogvárrá, hogy rossz érzelmű — és emiatt Strassburgban guillotine segítségével kivégezték!

Drága éhínség. Most adta ki az indiai kincstári hivatal a tavalyi éhínség költségeinek kimutatását. Ebből az iráshól kitűnik, hogy a kincstár tizedfél millió forintot osztott szét a nagy nyomorúság enyhítésére, öt milliót engedett el adóban és adott kölcsönbe, magánosok részéről pedig több, mint 20 millió forint adomány gyűlt össze. Az egész tehát körülbelül 30 millió forintba került. Azonkívül megemlítik az angol lapok, hogy a nagy inszég idejében rettenetesen sok mérgezési eset is történt. Ezt valami mérges fű okozta, amelyet, egyéb ennyivaló hiányában, nagy mértékben fogyasztottak. Mindent összevéve, az éhínség töméntelen sok pénzbe és emberbe került az indiai királyságnak.

Aki a tengeren sétál. Oldriewe Vilmos, bostoni hajóskapitány olyan valami cipőket talált föl, amelyekkel ő, állítólag, a tengeren is tud járni. Most éppen azon van, hogy átsétáljon az atlanti óceánon. Egyizben, néhány év előtt, már átsétált a Niagarán, egyik parttól a másikig, még a bostoni kikötőben is produkálta mugát, anélkül, hogy valami baja esett volna.

A tapéta a tudomány hőlétszéke előtt. Egy angol tudós hosszabb cikket írt egy orvosi szaklapba a papirkárpit egészségtelen voltáról. Elmondja, hogy a tapéta festékében levő arzénikumban bőven megterem az ugynevezett penészgomba, amely a levegőt valóságos megmérgezi. Minél több arzénikum van a tapétában, annál kevésbé ártalmatlan, mert a nagyobb mennyiségű mérge megöli a gomba csíráját.

A legionárius levele.

A francia *idegenek légiójába*, mely Algírban és Tuniszban van, még mindig sok kalandra vágyó ifju áll be abban a reményben, hogy hamarosan fölviszi Isten a dolgát és nagy ur lesz belőle. Ezeket a szerencsétlen teremtéseket a legcsábítóbb ígéretekkel bírják rá lelketlen ügynökök, hogy álljanak be a légióba s akik hisznek nekik, keservesen megsiratják, hogy elhagyták hazájukat bizonytalan jószerecséért.

Rosszul bánnak velük, éheztetik, verik őket és úgy agyongyótrik sok gyakorlatozással, hogy a gyöngébbek el is pusztulnak belé.

Pompásan jellemzi ezeket a viszonyokat egy megszökött és újra elfogott legionárius levele, amelyet a badeni nagyhercegségben lakó testvérehez küldött.

Aln-Sefra, Algir, január 16.

Kedves testvérem! Szíveszer estéjén kaptam meg a pénzt, amit küldöttél, köszönöm ezerszer hozzáam való jószágodat. Az idej. karácsonyunk nagyon rossz volt, mivel csunya esős időt kaptunk és sátrakban aludtunk pusztá szalmazsákon. Nem is gondolhatod, hogy éreztük magunkat reggelénként, mikor fölébredtünk. A szalmazsák és takarónk csuronz, az idő sötétes, ólmos és hideg. Egy-egy fagyasztó szélroham végigrohantában majd hogy ránk nem dönti a gyöngén összetakolt sátrort és csontunkban a velót megfagyasztja.

Négy szakasz van itt a mi légiókból és a

négy közül egynék mindig a szabadban kell tábo-roznia egy álló hónapig.

Szomorú fészek ez az Ain-Sefra! Egészen be van ékelve egy hegycsoportha, házai piszkosak, rozogák, kereskedések, korcsmák alig vannak. A vasuti állomáson és a kaszárnya épületén kívül nincs egy rendes épülete sem, még a temploma is dűlőfélben van.

Mi, bajtársak, alig beszélgetünk egymással; nincsen se időnk, se kedvünk hozzá.

Idegeneket azonban gyakran látunk. Átvonul falunkon időnkint egy-egy arab karaván, ezernél több tevével, tömérdek sok szövettel és egyéb por-tékával. A férfiak büszke paripákon nyargalnak, az asszonyok vagy a gyerekek rongyosan, piszkosan baktatnak mellettük.

Kocsikat itt sohasem lehet látni, mivel azt egyáltalában nem is lehet használni, mert a mély homokban nem forognak a kerekek. Mindent száma-razon meg tevéken szállítanak.

El kell még mondanom, hogy milyen nagy viszontagságokon estünk keresztül, mikor Bel-Abbes-ből ide áthelyeztek bennünket. Saidáig még meg-járta, mert jó utunk volt, nem esett nehezünkre a mindennapi 25—32 kilométer gyaloglás. Saidán tul azonban, mikor a fősíkon és az erdőn át kellett mennünk, akkor borzasztó sokat szenvedtünk. Tartós és óriási felhőszakadás kísért bennünket. Meg-megszakadt az ut és olyankor méternyi magas fű-vőn kellett átázolnunk. Majd rengeteg szikla-tömbökön mászkáltunk, teljes felszerelésünkkel, vagyis egy-egy sátorral pokrócczal, egy nagy

főzbedénynyel, háromrend ruhával, fehérneműekkel, cipőkkel, fegyverekkel és töltényekkel a hátunkon. Egészen átjárt bennünket a hideg eső, ruhánkat és testünket meg-meglepte a bokrok tövise. Éden-szomjan törtük át magunkat az ilyen utakon reggeltől estig, némelyek azonban, kik nem bírták, kidőltek és ott maradtak. Édes jó test-vérem! Mennyszer elátkoztam azt a percet, amelyben ráadtam a fejemet erre a sok szép kalanddal csábító életre! Hányszor megsiratom, hogy elhagytam hazámat és családomat vakszerencséért és gyerekes kalandvágyásból!

Negyvenen dőltek ki sorunkból, mire El-Keeterbe értünk, ahol egy napig megpihentünk.

A pihenés elteltével tovább folytattuk utunkat Meseria felé, ahova harmadnapra érkeztünk. Itt nem időztünk sokat, mivel sietnünk kellett, hogy mihamar Sidi-Brahimba érjünk.

Sidi-Brahimban még rettenetesebb életünk volt. Kevesebbet és rosszabbat adtak ennünk és még kegyetlenebbül bántak velünk. Tizenötön meg is szöktek, akik nem bírták ki a sok szenvedést, de vissza hozták őket. Leírnám, hogy hogyan bűnhődtek, de el se hinnéd, hogy legyenek olyan lelketlen emberek, akik így tudnak bánni embertársukkal.

Gondolhatod, hogy mennyire fokozta elkeseredésünket szerencsétlenül járt bajtársaink sorsa. És mégis hiábavaló volt az elretentő példa; én is össze-álltam egy társammal és megszöktem.

Tudtuk ugyan, hogy pénz nélkül nem mehetünk semmire, de el voltunk szánva mindenre, úgy éreztük, hogy nincs mit veszítenünk.

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICZ SZ. KÁZMÉR REGÉNYE
oroszról fordította SZABÓ ENDRE (14)

— Nem. Pénzzel soha senkin sem lehet segíteni, mert a pénz ahogy jön, úgy el is megy s az emberek megint csak segély nélkül maradnak. Segíteni tehát jó szóval, jó tanáccsal és munkával kell.

— Milyen munkával?

— Ha látja, hogy valakinek valamit csinálnia kell, de beteg, vagy mással van elfoglalva, tehát nem végezheti el azt a dolgot: segíteni kell neki.

— De hát ha én nem tudok neki segíteni?

— Tanulja meg. Kezdje azon, hogy mindent maga készítsen a maga számára, azután segítsen másoknak.

A Doronyinnal folytatott beszélgetést én úgy írom le, mint ahogy a katekizmust szokás, de tényleg így történt meg a párbeszéd; én feltettem a kérdést, ő pedig megfelelt rá rögtön, szelíden, épen úgy, ahogy leírtam.

„1883. június 7. Jól megjegyeztem magamnak a Doronyin szavait s felfogadtam, hogy azok szerint fogok cselekedni. Csak hogy ez nem olyan könnyű. Isten őrizzen attól, hogy mama meglássa azt, hogy én olyasmit teszek, ami a cseléd kötelessége volna. Hanem azért tegnap, mikor mama nem volt itthon, megtettem az első lépést. Mosás volt nálunk és ki kellett teregetni a fehérneműt. En kimentem, segítettem a napszámos asszonynak, Akszinyának, aki beteges és öreg. Eleinte Akszinya világért sem akart ebbe beleegyezni, azt mondta, hogy kikap a mamától, hanem aztán engedett a kérésemnek s hozzá láttunk a munkához. Az idő észrevétlenül telt. Nagyon felvidultam s azt hittem: Isten tudja, milyen hasznos dolgot cselekszem. Hanem egyszerre csak egy férfing került a kezembe, mely G. betűvel volt megjelölve s egyszerre elöntött a forráság. Azt hiszem: nagyon elpirulhattam, mert Akszinya, akármily nagyon el volt is foglalva, észrevette.

— Mi baja, kisasszony? Talán elfáradt? — kérdezte tőlem.

— Nem; nincs semmi bajom, — feleltem én, nem tudva mit mondjak s hogy mivel magyarázzam meg roppant zavaromat.

Az ing idegen volt s minden valószínűség szerint a Grigorjánézé, tehát ugyanaz az ing, amelyet a mamán követelt. De hogy került ez mi hozzánk? Véletlenül-e, a cseléd tévedésé-

ből, vagy csak azután találták meg, mikor a lakó kiköltözött? Egész nap törtem ezen a fejemet, egész nap igen rossz kedvem volt. Mindenféle módokat találtam ki az igazság kisütésére s végre furfangos ravaszra adtam magamat. Az alatt az ürügy alatt, hogy Akszinya nem bírja egymagában a vasalást, engedelmet kértem mamától, hogy én segíthessek neki. Mama beleegyezett. A rakásból kivettem azt a szerencsétlen inget, elkezdtem azt a vasalás alá készíteni, aztán ravaszul úgy tettem magamat a mama előtt, mintha csak most láttam volna meg az ing jegyét.

— Mama, hiszen ez az ing nem a mienk — szóltam én.

— Hogyne volna a mienk! Hát ugyan kié volna? mintha nem látnád — felelt a mama haragosan.

— De bizony látom, csak hogy ezen idegen jegy van, egy G. betű.

A mama mintha egy kissé elpirult volna, hanem aztán hirtelen kikapta a kezemből az inget s oda dobta a fehérneműs kosárba.

— Bolondakat találsz ki. Nem a mienk!

— dult-fult a mama; — persze hogy a mienk!

— De, mamám, mikor G. betű van rajta.

— Hát aztán? nem mindegy az, akár G., akár más betű? Mi közöd hozzá. A Volodjájé.*

Mintha egyszerre kigyult volna a szívem.

— Volodja hordja, de nem az övé!

— mondtam én, erősen szembe nézve a mamát.

S erre hirtelen bosszus, mérges kifejezés jelent meg a mama szemében. Kajsán nézett rám s azt mondta:

— Ez nem a te dolgod! Kis szemtelen! Eredj, hogy ne is lássalak! Sem mirevaló!

Bementem a szobámba, lefeküdtem az ágyra és elkezdtem sirni. Oh beh fájt, oh beh keservesen esett ez nekem! Most már mindent értettem.

„1884. október 16. Végig olvastam a naplóm, melyet már több, mint egy év óta nem folytattam. De miről is irtam volna? Semmi új, semmi érdekes nem fordult elő életünkben s egyik nap egy múlt el, mint a másik. Én átmentem az ötödik osztályba, kitűnő osztályzattal minden tantárgyból. Volodja az egyetemen a második évet tölti. Olga a jövő évben elvégzi a gimnáziumot. Most is a nagy lakásban lakunk s szobákat adunk bérebe. Igen, újra átvastam a naplóm s megálltam annál a szónál, melylyel befejeztem volt: most már mindent értettem... Nem, akkor én még sok

* Volodja = Vladimir diminutívuma.

mindent nem értettem; nem érttem: *hogyan* élünk mi, miből fizetjük a lakást, hol veszünk a pénzt a kosztra, teára, cukorra, ruhára. Most már mindent, mindent tudok. Szegény, szegény mama: mennyire értelek, mennyire sajnálalak én téged! Mit tehetnél te, aki gyermekeiddel magadra maradtál! S lehet-e nekünk bátorságunk arra bármikor is, hogy téged elítéljünk? Pedig elítélni oly könnyű! Te felhasználád a lakóidat, azok holmiját, kölcsön vettél pénzt és soha meg nem adtad, kihasználád minden ismeretségedet, melyet csak azért kötöttél, hogy valamit kapj tőlük. Mennyi megaláztatást, gunyt és megvetést türsz te el a gyerekeidért. Neked magadnak nem sok kell, de minket mindnyájunkat neveltél, tanítottál, emberré tettél. Csak az egy Isten tudja, mily nehezen ment ez neked! Szegény anyám! Nem hiában nyögsz te úgy éjjelenként, panaszkodol, hogy fáj a szived, fejed. Szegény jó anyám! Oh csak egyszer, valamikor visszafizethetném neked, a te miértünk szenvedett szenvedéseidet, kárpótolhatnám azokért a megaláztatásokért, melyeket az emberektől eltűnőd kellett! Az én ábrándom: elvégezni az orvosi tanfolyamot, szolgálatba lépni, aztán segíteni a drága jó mamán. Mindent neki fogok adni, magam inkább szűkölködni, fősvénykedni fogok, de mindent oda adok neki, hogy ne legyen semmiben szüksége, hogy legalább öreg napjaira megnyugodhassék! Mert ő igazán örökös miértünk nyugtalankodik. Különösen Olga nyugtalanítja őt. Mama azt mondja, hogy Olga egészen olyan természetű, mint a papa, és csakugyan: ő ebben a tekintetben nem hasonlít sem a mamára, sem én reám, sem Nággyára. Nággya, talán azért, mert idősebb, vagy más valamiért, okos és nyugodt, soha semmitől el nem hagyja magát ragadtatni, soha kétségbe nem esik. Mikor nem volt más dolga, ingeket varrt, hogy eladhassa a piacon. Mama nevette az ő munkáját, amely csak garaskákat jövedelmezett és mindent elkövetett, hogy ezt meg ne tudják az ismerősök. Nággyának ez mindegy volt, de hogy a mamát fel ne bősztse, soha senkinek sem mondta meg, hogy ő a piacon dolgozik.

(Folytatása következik.)

Az

„ELSŐ MAGYAR IPARBANK“

t. cz. részvényesei

1898. évi február hó 16-án délutáni 4 órakor

az intézet helyiségében (Deák Ferencz-
utca 5. sz.) tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívatnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A mérleg és a zárszámadás előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
3. A mérleg megállapítása és a nyereség felosztása feletti határozat.
4. Három igazgatósági és tizenhat választmányi tag, valamint három felügyelő-bizottsági és egy felügyelő-bizottsági pótag megválasztása.

Azön t. cz. részvényes urak, kik ezen közgyűlésen résztvenni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 121. §-a *) értelmében folyó évi február 12-ik napjáig bezárólag délelőtti 9—12 óráig az igazgatóságnál letenni.

Kelt Budapesten, 1898. február hó 1-én.

Az igazgatóság.

*) 121. §. A rendes közgyűlés összehívása annak megtartása előtt két héttel a magyar hivatalos lap utján eszközöltetik. — Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, a közgyűlés előtt három nappal előre írt részvényeit az igazgatóságnál letenni tartozik.

Egy este, alig hogy leáldozott a nap, néhány szükséges holmit magunkhoz véve, megugrottunk. Mocsarakon és bozótokon át mentünk egész éjszaka. Derékig süppedtünk az iszapba, belekavarodtunk sűrű bokrokba, úgy, hogy alig tudtuk magunkat kiszabadítani. Fehérruhánk kemény lett a sártól, ahol nem volt rongyos.

Reggel négy órakor egy arab faluba értünk. Elcseréltük gyufánkat kenyérért, aztán mohón fölfalván a régóta nem látott eledelt, tovább mentünk, míg a nap leáldozott.

Éppen valami tanyánál állapodtunk meg. Bementünk a galyibába, ahol egy suhancz, egy pásztorgyerek fogadott bennünket. Vízet és kenyeret adott, meg szalmát, amelyre leterültünk pihenni.

Egy óra múlva folytattuk utunkat és nemsokára egy falut vettünk észre a távolból.

Már a falu elejére értünk. Azt hittük, hogy semmi bajunk sem lesz, hát csak előugrik egy házból három-négy arab és ránk ront. Kihuztuk kardunkat és derekasan szétütöttünk köztük, aztán tovább álltunk.

Éjszaka, ahogy csöndesen ballagunk, egyszer csak azt mondja társam, hogy az ő lábai megdagadtak, nem tud tovább menni. Hideg borogatásokat raktam rá egy félig kiszáradt patak vizével, aztán hátamra vettem.

Igy haladtunk Mellila, spanyol kikötőváros felé, ahol aztán teljesen biztonságban lettünk volna.

De ember tervez, Isten végez.

Társam baja miatt olyan lassan haladhattunk

hogy még pitymallatkor is nagyon messze jártunk menedék-városunktól; e helyett azonban egy arab táborba értünk, ahol vagy száz vad arabus portyázott.

Mikor megláttak bennünket, ránk rontottak a kutyák, elfogtak és megkötözték bennünket.

Megtudták, hogy honnét szüktünk meg és három napi nehéz fogság után erős kísérettel visszaszállítottak bennünket nem Sidi-Brahimba, ahonnan megszöktünk, hanem Bel-Abbesba, ahol azelőtt állomásoztunk.

Ott átadtak bennünket a légió parancsnokának, aki aztán börtönbe vettetett bennünket.

Azok a férgek, amelyek ott kínoztak bennünket, a természetrajz legutálatosabb fejezetébe tartoznak. Skorpiók, tarantellák és óriási hangyák is veszélyeztették életünket.

Hónapokig éltünk így, azt hittük már, hogy ott is veszünk. Egyszer azonban mégis csak megnyitott börtönünk ajtaja és mi egészen betegen, roppantul szánalmas állapotban kerültünk a napvilágra. Csapatunk már utrakészen állott. Akkor jöttünk ide Ain-Sefrába, ahol valószínűleg soká maradunk.

Most pedig bezárom leveletem.

Ezerszeres üdvözetet küldök könnyelműen elhagyott hazámnak és drága rokonaimnak meg ismerőseimnek.

Éljetek mind boldogul hosszas esztendőig, én azonban már aligha maradok sokáig életben. Nem is volna baj, ha meghalnék, hiszen már régen el vagyok temetve!

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szerda, 1898. február 2-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Evi bérlet 25. Havi bérlet 2. A három testőr.

Bühöz 3 felvonásban. Irtá Herceg Ferencz.

Személyek:

Polacsek Riza, Erika, Rákóy, Floris báró, Horváthy, Kereszky, Katorka, Balint, Vizvári, Paulayné, Csillag T., Naday, Dezso, Latabár, Zilahy, Gabányi, Horváth.

Kezdet 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Evi bérlet 19. Havi bérlet 1. A varázsfuvola.

Nagy dalnok 2 felv. Zenéjét szerette Mozart A. Szövegét írta Schikaneder M. Ford. Bohm G.

Személyek:

Saraso, Tami, Az éj királynéja, Pamina, Kapageno, Monostatos, Ney D., Arany, Blatterbauer, M. Rotter G., Hegedus, Abrányiné, Dalnoki.

Kezdet 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Délután fél 3 órakor mérsékelt helyárral melett.

Blaža Lujza asszony mint vendég.

Tündérlak

Magyarokban.

Népszimű dalokkal 3 felv.

Személyek:

Várházi, Lajos, Ferencz, Laura, Eitel, Gauri, Marcsa, Öregbör, Eskút, Böcske, Kuntor, Kisbör, Szabó, Lubinszky, Szirmai, Vidorné, Gazsi M., Vidor, Blaha, Ujvári, Várnai, Izsóné, Horváth, Kassai.

Kezdet 8 órakor rendez helyárral.

Kukta kisasszony.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irtá Márkus József. Zenéjét szerette Szabados Béla.

Személyek:

Krisztóforó, Liana, Lita grófné, Miss O'Neel, Arzen gróf, Euk Leobáld, Piki gróf, Didicsér grófné, Németh, Z. Bárdi G., Náday Ilona, M. Csatai Zs., Szirmai, Ferencz, Kassai, Gazsi M., Vidorné.

VÁRSZÍNHÁZ.

Általános bérletszűnet.

Folt a mely tisztít.

Dráma 4 felvonásban. Irtá: Eche-garay József. A spanyol eredetű fordította: Páthy Károlyi.

Személyek:

Mattide, Enriqueta, Elena, Dolores, Fernando, Don Justo, Julio, Szolga, P. Márkus, Maróthy, Helvey, Keczeri I., Mihályfi, Bercsényi, Császár, Iván, Nárcisz.

Kezdet 7 órakor.

Színházi műsorok a 20. oldalon.

VIGSZÍNHÁZ.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárral:

Trilby.

Szimű 4 felvonásban. Georges Du Maurier regénye után írta: Paul M. Potter. Ford.: Fay I. B.

Személyek:

Trilby O' Ferral, Delli E., Talbot Wynne, Góth, Alex. Mc. Alister, Ráthonyi, William Bagot, Tapolczai, Rochemartol, Szerémy, Th. de Lafarce, Balassa, Svengali, Fenyeasi, Gecko, Gyözo, Vinardné, Nikó L., Antony, Rónaszéki, Lorimer, Décsi, Rev. Bagot, Gyöngyi, Mrs. Bagot, Hunyadi M., Kaw, Kazalitzky, Durien, Varadi, Vincent, Kassay, Claire, Berzsei I., Marguerite, Pécsi P., Rose, Bálint R., Angéla, Nográdi J., Honorine, Bán N., Philippine, Munkácsy.

Este fél 8 órakor mérsékelt helyárral melett:

599. szám. 599. szám.

Couisset ur!

Bohózat 3 felv. Irták: Ernest Blum és Raoul Toché. Fordította Mihály József.

Személyek:

Couisset, St. Castel tábornok, Gaston de Brionne, Rosine, Lucien, Louise, D'Esparvilléné, Alfredé, Annette, Baptiste, Benoit, Első játékos, Második játékos, De Pontañerné, Kis leány, Balassa, Mátrai, Fenyeasi, Láncai, Góth, Kalmár P., L. Rostagni, Nikó L., Delli E., Szóke, Kassai, Décsi, Nánássy, K. Bodor, Hódessy L.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Délután fél 3 órakor mérsékelt helyárral melett:

A Beoltott földesur.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Hirschberger és Kaatz. Magyarosította: Faj J. Béla.

Személyek:

Kádár Péter, Agota, Lenke, Gellei Károly, Ella, Amália, Szegő Kálmán, Ormai Jenő, Dr. Kelemen, Fellegvári Nina, Huber, Karakovics, Domokos, Boross E., Láng Etel, Aranyosi, Fűrész Béla, Szarvasi I., Szilasi R., Balla K., Iványi A., Ferenczi, Hettyey A., Mátray, Szilágyi, Székely S.

Este fél 8 órakor rendez helyárral:

Másodszor.

Dupla feleség.

Eredeti énekes bohózat 3 felv. Irtá és zenéjét szerette Ifj. Bokor József.

Személyek:

Zajzóny Elemér, Fűrész, Dr. Szerem Jenő, Balla, Hajnalika, felesége, Világ Gizella, Moid Aristid, Szilágyi V., Alfred, tenorista, Frányi, Pirooska, felesége, Vlad G., Búszke, Mátrai, Balogh, Boross, Kamilla, Szilassy, Ludmilla, Héber A., Pamela, Szegedi, Sziklay, Nepomuk, Székely S.

„OLYMPIA“ MAGYAR MULATO

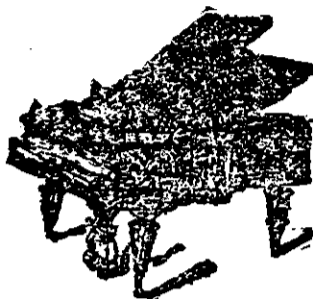
Igazgató: BORSODI VILMOS.

Nagy januári műsor!

Legújabb! Lorenzo Lordesso remek pantomimikus-csoport. Rachaeli gyorsrajzoló-művész. The Windthon zenebohóc és a közkedvelt Harri és Fridl bűvész imitátorok. — Fellépnek továbbá az összes művészek. Szenczáczió! A biciklisták. Kacagató bohózat dalokkal. Éjjel 12 órától reggel 5 óráig táncmulatság.

Tisztelettel az igazgatóság.

Zongorák és pianinok

A világ első gyáraiból, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zene-gyöngyeinek nevezettek el, ez időben legszolidabban vásárolhatók. 724

Keresztély mintazongora termében

Budapest, Váci-körút 21. sz.

Ócska zongorák becsereitnek és hangolások valamint javítások lelkiismeretesen eszközöltetnek. Váci-körút 21. sz. (Ipar udvar).

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére.

Ó cs. és kir. tisztsége József főherceg védnöksége alatt. Biztosítási tőke: 27 millió korona. Flu gyermekek legelőnyösebb ellátása katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a nagykorúság idejére. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az Igazgatóság.

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

El ne mulassza senki sem

posta útján, utánvét melett megrendelni, mig a készlet tart. Szenczácziót kell mindenütt az újonnan föntalált (Goldin) műarany eredeti

Genfi Remontoir zsebóra

Ezen órák meg nem künbözthetők az igaz aranytól még szakember által sem. Az órák pontosságáért 3 évi kezesség nyújtatik. Ára most, mig a raktár tart, 6 frt. Egy hozzá illő Goldinlancz széles rond sportlakban 1 frt 50 kr. Minden órához ingyen egy szarvas bőrzacska csakis 245

BIERMANN SAMU csomagszétküldési áruháza

Budapest, Kossuth Lajos-utca 1. szám.

Küldemények utánvét melett; meg nem felelő a pénz visszafizetése melett visszavetők.

Fontos! Zsebóra valódi ezüstből frt 8.50, valódi tállezüst 11.—

Tájékoztató, hogy legjobbnak bevált ered. szab.

Excellent magasnyomású tömitőim kizárólag csak közvetlen nálam

rendelhetők meg és szereshetők be.

Adler Arthur BUDAPEST, VI. Eötvös-utca 30.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellenállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik küszvényél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorla Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török lözsef gyógyszerertárnál Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjelző nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari székely, HUNGARISTANT.

Tengeri aquarium

Royal-aszálloda, Erzsébet-körút 45. (336)

A magyar tenger eleven állatvilágának bemutatása.

Zoologiai különlegességek.

Minden hó 10-án és 1-én új szállítmány.

Nyitva reggel 3 óráig. — Belépti díj 30 kr. — Kétszó és gyermek jegy 15 kr.

Butorvevők

becses figyelmébe ajánljuk, hogy a

Nemes és Lengyel,

Belváros, Egyetem-tér 5., I. em.

butorkészletek

minden áron eladatnak.

403

Meghívás

Pesti magy. kereskedelmi bank

56-ik

rendes közgyűlésére,

mely

1898. február 14-én d. u. 6 órakor

a bank helyiségében fog megtartani.

TÁRGYAK:

- 1. Az igazgatóság jelentése. 2. A felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapítása, a nyereség, felosztása iránti határozat és a felmentés megszavazása. 3. Alapszabály szerű igazgatósági választások. (Az alapszabályok 36. §-a értelmében a kilépő igazgatósági tagok újból választhatók. 4. A felügyelő-bizottság választása.

Az alapszabályok 19. 20. és 21-ik §-ai értelmében minden részvényes, kinek részvényei három hó nappal a közgyűlés előtt a bank könyveiben nevére be vannak jegyezve, jogosítva van a közgyűlésen részt venni, vagy magát meghatalmazott által helyettesíttetni, kinek azonban szintén részvényesnek kell lennie.

A szavazati jog érvényesítése céljából a részvényes, szelvényekkel együtt, az alapszabályok 18. §-a értelmében folyó évi február 11-éig a bank érték papírpenztáránál letéendő, hol is az 1875. évi XXXVII törvény 198. §-a és az alapszabályaink 45-ik §-a értelmében a megvizsgált évi mérleg a felügyelő-bizottság jelentésével együtt nyolcz nappal a közgyűlés előtt átvételhető.

Budapest, 1898. január hó 20-án.

477

Az igazgatóság.

Bőr- és szépség-ápolás szakorvosa.

Med. univ. Dr. Révész Benő

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 63. I. em

24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyítja az összes bőr-, ideg- és nemi bajokat. Szépségi hibákat:

szeplő, anyajel, májfolt, pattanás, szőrnöves, rézorr, fagyos végtagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; szakszerű tanácsokkal szolgál az arc és középajkára.

Főtitkos orvostudományi győgyítja a szűzes betegségek név alatt ismert összes férfi- és női bajokat és azok előkezesményeit.

Rendel: d. s. 8-12, d. u. 2-5, este 7-8 óráig. Levelekre azonnal válaszol.

Kívánatra gyógyszererekről is gondoskodik. Mindenkor mély diszkrétció.

Külföldön elsajátított szakismeretek és hosszú gyakorlat alapján készíték modern stílusban

kárpitos- és díszítési munkákat.

Függönyök díszítése, terem díszítések stb. Kiváló ízléssel eszközöltetnek.

Magamat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlván, maradtam kitünő tisztelettel

SZILÁGYI ZSIGMOND, kárpitos és díszítő.

Budapest, VII., Dohány-utca 68. (Kertész-utca sarkán.) 129

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Negy Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Csütörtök	Folt, amely tisztul	Nagyon szép asszony	Bobémek	A nőszabó	Lili	Dupla feleség	—
Péntek	Marcelle	—	—	A nőszabó	A talmi hercegnő	A gesák	—
Szombat	Marcelle	Böles Náthán	She	A nőszabó	A talmi hercegnő	A kikapós palikárius	—
Vasárnap d. u.	A pártütők	—	—	Champbaudet állomás	Szökött katona	Menyecske kisasszony	—
Este	Marcelle	—	She	A nőszabó	A talmi hercegnő	Dupla feleség	—

Több cs. és kir. szab. tulajdonosa.

SCHWALB KÁLMÁN

Budapest, VII., Izabella-utca 76. sz.

Elvállal épület-horgany, díszitményeket, légszusz- és vízvezetési munkákat különlegességek fűrdőszobákban. Készít vidéken vízvezeteket, csatornákat szagtalan árányvezetéseket, fűrdőszobákat és szökőkutakat a legszébb kivitelben.

— Ajánlatokat terv szerint elfogad. —

Gummi

és hálhólyag elsősorú orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint a legmegbízhatóbb és legfűtlenül ártalmatlan óvszer urak és hölgyek számára. Ar tucatszámú eredeti parisi csomagolásban 80 krtól 8 frtig. Diszkrét szétküldés.

KELETI J.
cs. és kir. szab. serkítő és orthopaediai műszerek gyártója, Budapest, Koronaherceg-utca 17. Arjegyzéket bérmentve, zárt borítékban. 10512

Hirdetések

felvételeink lapunk kiadóhivatalában

VIII., József-körút 65. szám.

Budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonai ezredéknél nyert bő tapasztalat folytán ezen orvos-tudor legmegelőbbben ajánlható.

Számtalan köszönetnyilvánítások és elismerések bel- és külföldi betegek részéről.

Titkos betegségeket,

a legsúlyosabb húgyúti betegségeket, húgykőseket, kőgyökösöket, az éjszakai vizelést, az éjszakai vizelést, az éjszakai vizelést, az éjszakai vizelést.

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Elektromasszage

általános elgyengülésnél már használat után a legmegelőbb, leghatásosabb és legjobb sikerű eredményez: mentőszert minden betegség ellen: bármilyen hatásával az előbbi természetes erőt ismét helyreállítja; fellángoztatja az idegrendszert, erősíti a központi, nyomtatlanul eltávolítja az idegek rezését, gyengíti a közhéj, podagra fájdalmait és elhárítja ennek nyomását a belső bélrendszerbe, tisztítja a gyomrot a benyálkásodó nedvektől, melyek emésztést nehezítettek, fejfájást és gyomormérgést okoznak, egyszerűen lektéri a legtöbb betegségnek biztos forrását. Eltávolítja a bélgyökösöt a gyomorban, jó kedvre és derűsregerre ébreszt.

Egy palack ára használati utasítással 2 frt 50 kr., egy kis palack 1 frt 25 kr. o. é. A szétküldés az összeg előleges be-
küldése, vagy utánvét mellett a világ minden irányába pontosan eszközölhető.

Főraktár: Török József gyógyszerész
urnál Budapest, Király-utca 12. szám és minden nagyobb gyógyszerésztől kapható.

Üdvös tanács.

Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál **Egger biztos hatású Mellpasztillái**

veendők. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadohoz 25 kr.) A gyomor rendellen működésénél radikális hatásának bizonyultak **Egger szoda pasztillái**. (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerésztől. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon; (27)

„Nador”-gyógyszerár Budapest, Váci-körút 17.

Pollitzer Mór és Fia

os. és kir. szabad. orthopaediai kötszerészek.

— Alapították 1860. —
Csak V., Deák-Ferencz-utca 10. sz.

Fontos szenvedőknek.

UJDONSÁG.

Pollitzer-féle újonnan javított cs. és kir. szab. gumi serkítő, a legjobbnak van elismervé és monarchiák határain túl is nagy elismerésnek örvend. Nem csuszlik le a testről, nem gyakorol kellemetlen nyomást, és éjjel, mint nappal hordható. Csiszerűsége által az eddigi serkítők hiányait pótolja. A pelották a sérvek idomíthatók és biztonsági övvel van ellátva, melyek a testről való lecsuszást megakadályozza. Árak egy oldalú 7-10 frtig, kétoldalú 10-16 frtig.

Megrendelésnél a test bősége kériük.
Gyermeknek a felével olcsóbb. Nagy raktár angol és francia serkítőben. Suspensorium, haskötő, göcsör-gummiharisnya, egyszemű. Méhcsukló, léggárna ágybetét és havi-baj felgőgő dus választékban kaphatók, valamint a legújabb francia és angol **GUMMI különlegességek, valódiak jótállás mellett.** Roule eredeti dobozban, tucataja 3, 4, 6 és 8 forintért. Roule egyenként csomagolva, tucataja: 3, 4, 6 és 8 frt. Capote americ. (rövid) fehér színű tucataja 3 és 4 frt, narancsszínű 5 és 6 frt. Fikónia tucataja 4, 6 és 8 frt.

Hálhólyag (hosszu) tucataja: 3, 4, 6 és 8 frt. Hálhólyag (rövid) tucataja: 4 és 6 frt. Pely Borus Haase drbja 2 frt. Poly Paris Mensinga darabja 2 forint 50 krajczár. Páris óvszpongyar tucataja 4 és 6 frt. (47)

Vér új életerőt ad!

MOSER S. Esterházy herceg volt uradalmi orvosa

Élet-Elixir-je

általános elgyengülésnél már használat után a legmegelőbb, leghatásosabb és legjobb sikerű eredményez: mentőszert minden betegség ellen: bármilyen hatásával az előbbi természetes erőt ismét helyreállítja; fellángoztatja az idegrendszert, erősíti a központi, nyomtatlanul eltávolítja az idegek rezését, gyengíti a közhéj, podagra fájdalmait és elhárítja ennek nyomását a belső bélrendszerbe, tisztítja a gyomrot a benyálkásodó nedvektől, melyek emésztést nehezítettek, fejfájást és gyomormérgést okoznak, egyszerűen lektéri a legtöbb betegségnek biztos forrását. Eltávolítja a bélgyökösöt a gyomorban, jó kedvre és derűsregerre ébreszt.

Egy palack ára használati utasítással 2 frt 50 kr., egy kis palack 1 frt 25 kr. o. é. A szétküldés az összeg előleges be-
küldése, vagy utánvét mellett a világ minden irányába pontosan eszközölhető.

Főraktár: Török József gyógyszerész
urnál Budapest, Király-utca 12. szám és minden nagyobb gyógyszerésztől kapható.

958. sor. **BON 028. szám**

Polgár Sándor

egyet. gyakorlott kötszerész
Budapest, Erzsébet-körút 50. sz.

köteles ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelésnek 150 o, azaz tízezer százaléknyi arkozvevényi adni, az eredeti

J. Berguerand fils
parisi különlegességek (gummi és hálhólyag) épügy összes női óvszerek) gyártmányúiból. Kimerítő képes arjegyzék díjmentesen zárt leveleiben küldetik. Kivágatott: az „Országos Hírlap”-ból. (145)

Pesti Victoria gőzmalom.

A „Pesti Victoria gőzmalom” t. cz. részvényesei ezennel tisztelettel meghívotnak a **folyó évi február hó 15-én, kedden délutáni 4 órakor**, a „Fővárosi malomegyesület” (Erzsébet-tér 19.) helyiségeiben tartandó

XXXI. rendes közgyűlésre.

NAPIREND:

1. Két részvényes megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság jelentése az 1897. évi mérleg jóváhagyása és a felmentvény megadása.
3. A felügyelő-bizottság (három tagja) újválasztása.

Azon t. cz. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni kívánnak, az alapszabályok 24. §-a értelmében*) tartoznak részvényeiket a szelvényekkel együtt legkésőbb **szombattig, fi évi február 12-éig** a társaság pénztárára (V., Felső rakpart 22/23.) letéti elismervény ellenében mely egyúttal belépti-jeggyel szolgál, letétbe helyezni. Ugyanott f. évi február 7-től kezdve a felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleggel együtt, rendelkezésre áll a t. cz. részvényeseknek.

Budapest, 1898. január 28.

Az igazgatóság.

*) — alapszabályok 24 §-a: Ugy a rendes, mint a rendkívüli közgyűléseken csak azon részvényesek szavazatképesek, kiknek részvényei legalább két hónappal a közgyűlés előtt a társaság részvénykönyvében neveikre irattak s kik ezen részvényeiket három nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztárába leteszik. A letéti elismervény belépti-jeggyel szolgál. (Utánnymot nem díjaztatik.)

Magyar királyi államvasutak üzemeltetősége Aradon.

31368—1897. 423

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak piski-i fűtőház telepén egyemeletes iroda és laképület fog létesíttetni s ezen munkának egységárak szerint szakmában leendő előállítására, ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik, melyre a jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb **1898. évi február 12-iki déli 12 órájáig** a m. kir. államvasutak aradi üzemeltetősége titkárságánál benyújthatók.

Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok közt a szabadválasztás jogát, tekintet nélkül az árakra, magunknak tartjuk fenn,

A lepecsételt ajánlatok borítékai a következő felirással látandók el: „Ajánlat a m. k. államvasutak piski-i fűtőház telepén építendő iroda és laképületre.

A kömüves munkákhoz szükséges építési anyagokat (terméskő, téglá, közönséges és vízhatlan mész és homok) a vasút intézet fogja a munka helyszínén a vállalkozóknak rendelkezésére bocsátani. A többi építési anyagokat vállalkozó tartozik, előállítani.

A létesítendő épület tervei a m. k. államvasutak aradi üzemeltetősége építési és pályafenntartási osztályában megtekinthetők s a verseny feltétel, szerződési tervezet és ajánlati minta ugyanott megszereshető.

Aradon, 1898. évi január hó.

Az üzemeltetőség.

(Utánnymot nem díjaztatik.)